

kymiyhtymä

Sisältö

- 1 Kaupunkiyhdyskunta ja teollisuus
- 2 Eero Marttinen: Tuontipuu turvaa yhtiön paperi- ja sellutuotannon
- 8 Veikko Talvi: Heinolan kaupunki — idyllistä teollisuuskeskukseksi
Neljä valtuutettua Heinolan tehtaalta kaupunginvaltuustossa
- 14 'Työnjohtajien mielenterveys keskivertoväestöä tärkeämpi'
Kuusankosken tehtaiden työnjohtajat mielenterveyspäivillä
- 18 Kannattaako olla opettamatta?
Työnopetuksesta Salon tehtaalla
- 20 Avustuskassa muisti juhluvuotenaan pitkäaikaisia työntekijöitään ansiomerkeillä
- 21 Kymin Osakeyhtiön 100-vuotissäätiön hallituksen toimintaselostus
- 22 Viisikymmentä vuotta yhtiön palveluksessa
Juantehtaalaiset ja hallalaiset veteraanit haastateltavina
- 27 Järjestöjen näkökulmasta
- 28 Lomalaiset ja museovieraat kuuluvat Verlan kesään
- 30 Kesäurheilupäiville Heinolassa kokoontui parisataa yhtiöläisurheilijaa
- 33 Karkkila vei voiton yhtiön metalliteollisuuden palloilupäivillä Salossa
- 34 Tästä puhutaan
- 38 Pitkäaikaisesti palvelleita
- 39 Merkkipäiviä
- 44 Manan majoille

Kansikuva:

Kuusankosken tehtaalle tuodaan puuta sekä Neuvostoliitosta että Ruotsista. NL:n puu tulee Kuusankoskelle pääosin rautateitse. Ruotsin puu sen sijaan kuljetetaan vesitse Suomenlahtea pitkin Hallaan. Suurimman osan Ruotsin puusta tuo carrier-proomu, johon mahtuu puutavaraa noin 15 000 pinokuutiometriä. Määrä vastaa 300 autokuormaa tai junanvaunua. Carrier-proomu lastataan ja kuorma puretaan kolmella sähkökäyttöisellä nosturilla. Lastin purkamisen kestää runsaat puoli vuorokautta. Ruotsin puutavaraa tuodaan Hallaan kahdella carrier-proomulla, joista Junoniminen proomu toi lastin lokakuun alussa. Kymiyhtymän tässä numerossa kerromme lisää yhtiön tuontipuuasioista sisäsivuilla.

Neuvottelukunta

Kuusankoski: Niilo Vepsäläinen, Paavo Toivonen, Keijo Jokiranta, Eino Pörsti, Jouni Irjala, Leila Taavitsainen ja Eero Niinikoski.

Juankoski: Aaro Torvinen, Mikko Lehto-ora ja Toivo Tuunainen

Halla: Eino Adolfsen, Jaakko Hassinen, Heikki Husu ja Lilli Olsson

Karkkila: Kalevi Aavakangas, Olavi Degerstedt, Hilja Peltola, Risto Virtanen ja Leif Lindberg

Heinola: Eino Saarinen, Antero Suni ja Erkki Virtanen

Salu: Eine Lindberg, Osmo Koskinen ja Tuula Rokka

Santasalo: Pertti Vuorio ja Erkki Virtanen

Toimitus

Kymin Osakeyhtiön tiedotusosasto
Niementie 13, 45700 Kuusankoski
puh. 87012/416, 390, 207 ja 417

Vastaava toimittaja: Eero Niinikoski

Toimitussihteeri: Heli Kyllönen

Toimittaja: Eero Marttinen

Toimitusapulainen: Maritta Purtilo

Kirjapaino: Kouvolan Kirjapaino

Kaupunki- yhdyskunta ja teollisuus

Lehdessämme on useaan kertaan kosketeltu yhtiömme ja tehdaspaikkakuntiemme välisiä suhteita. Yhtiön vanhojen tehtaiden laajeneminen ja kehittyminen on merkinnyt sijaintipaikkakunnilleen niiden kasvamista ja Kuusankosken, Juankosken sekä Karkkilan kohdalla kunnallista itsenäistymistä.

Myöhemmin yhtiön toiminnan laajenemisen mukana tämän maaseudulle sijoittuneen teollisuuden rinnalle on syntynyt kaupunkiteollisuutta. Näissä tapauksissa tilanne on luonnollisesti huomattavasti toisenlainen. Kaupunkikunnassa olosuhteet teollisen toiminnan harjoittamiseen ovat otollisemmat kuin jos olisi pitänyt aloittaa maaseudun vaatimattomissa oloissa.

Milloin yritys perustaa uuden tuotantolaitoksen pitkälle teollistuneeseen ja runsaita palveluksia tarjoavaan sekä asukasluvultaan suurehkoon kaupunkiin, se voi parhaassa tapauksessa käydä ikään kuin valmiin pöydän ääreen. Mutta silloinkin on jo pelkästään yrityksen itsensä kannalta arveluttavaa eristäytyä siinä määrin kuin paikkakunnan yhteiskunnallisten asioiden hoitaminen ja kehittäminen olisi sille yhdentekevää. Ajatelkaamme esimerkiksi työvoimakysymystä, koulutuksen ja asuntotuotannon kehittämistä ja vapaa-ajan käyttömahdollisuuksia. Kyllä tämänkaltaiset asiat ovat tärkeitä yrityksen toiminnan kannalta. Siksi niitä on seurattava ja niistä yhteistuumin neuvoteltava viranomaisten ja luottamuselinten kanssa.

Mutta kaupunki saattaa olla myös huonosti varustautunut ottamaan vastaan teollisuutta. Niinpä parin vuosikymmenen takainen Heinola eli silloin vielä suurelta osin pikkukaupunkiperinteidensä varassa. Sittemmin on kaupungissa tapahtunut ripeätä teollistumista, ei kuitenkaan väkivaltaisen rajusti vaan sekä kaupungin että yritysten kannalta järkevällä ja terveellä tavalla.

Heinola kelpaakin monessa suhteessa esimerkiksi nykyaikaiselle yhdyskuntasuunnittelulle. Luontaisina edellytyksinä ja houkuttimina voidaan pitää kaupungin edullista maantieteellistä sijaintia, kohtalaisen hyviä kulkuyhteyksiä, puunjalostusteollisuutta palvelevaa laajaa vesistöä sekä runsasta työvoiman saantia. Kaupungin oma panos ja yhteistyö yritysten kanssa tulee esiin tehtaiden onnistuneissa sijoitusratkaisuissa koko kaupunkikuvaa ajatellen. Erittäin myönteisenä ilmiönä on pidettävä myös sitä, että teollista kasvua ei ole päästetty riistäytymään käsistä, joten ei ole syntynyt pahoja epäkohtia.

Heinolan kaupungin vakaasta teollisuussystävällisestä asenteesta on osoituksena se, että paikkakunnan teollisuusväen ja kaupunkiin muuttavien toivotaan jäävän pysyvästi kaupunkiin. Moni näet nykyisen muuttovirran mukana havittelee siirtymistä etelän suuriin keskuksiin. Jotta näin ei kävisi, kaupunki on yhteistoiminnassa yritysten kanssa tehostanut asuntotuotantoa, kiinnittää huomiota kunnallisten palvelusten lisäämiseen ja pyrkii luomaan hyvät edellytykset vapaa-ajan terveellisille ja kehittäville harrastuksille. Tällä hetkellä monet ovat vielä taipuvaisia asettamaan tavoitteeksi suuressa kaupungissa asumisen, mutta lienee vain ajan kysymys, kun ruuhkautumiselta säilyneet, taloudellisten mahdollisuuksien puitteissa monipuolisiksi kehitetyt keskikokoiset kaupungit ja taajamat alkavat kilpailla vetovoimassa niiden kanssa.

Yhtiön Heinolan tehdas ympäristöineen on parhaillaan yhdyskuntasuunnittelun kannalta erittäin mielenkiintoisessa vaiheessa. Tähän saakka Jyränkö on ollut tavallaan esikaupunkialuetta. Nyt tehtaan läheisyyteen, mutta sopivasti harjuvyöhykkeen erottamana, aletaan rakentaa uutta kaupunginosaa, josta tulee hyötymään niin tehdas kuin kaupunki.

Tuontipuu turvaa yhtiön paperi- ja sellu- tuotannon

Yhtiön metsäpäällikkö Henry Kvist

— Jos puunjalostusteollisuutta aiotaan edelleen harjoittaa nykyisessä laajuudessa, niin ulkomailta tuotu puu on ratkaisevan tärkeässä asemassa, koska kotimaisten metsien osalta liikumme jo käytön ylärajoilla, toteaa yhtiön metsäpäällikkö, metsänhoitaja Henry Kvist. Tällä hetkellä Kymin Osakeyhtiölle tulee tuontipua Neuvostoliitosta ja Ruotsista. Ajan mittaan markkina-alueita on ehkä pakko laajentaa yhä kauemmaksi, sillä naapurimaidemekin myyntialttius on rajallinen.

Kymin Osakeyhtiö tarvitsee raakapuuta kuluvalle vuodelle kaikkiaan 2,75 miljoonaa kiintokuutiometriä. Tämä määrä on ollut lähes vakio jo useana aikaisempina vuosina ja määrä vaihtelee vuosittain vain muutamien kymmenientuhansien kuutioiden verran. Koska tuotantoa ei ole viime vuosina lisätty, voivat puun tarpeeseen aiheuttaa heilahteluja vain pääasiassa joko markkinatilanne tai lakko tai joku muu painava syy.

Kaikesta tarvittavasta puuraaka-aineesta saadaan pääosa tietenkin jatkuvasti kotimaan metsistä, mutta tuontipuun osuus on ollut vuosittain kasvava. Tuontipuun osuus. Kymiyhtiön puun kokonaistarpeesta tulee tänä vuonna olemaan noin 22 prosenttia eli 600 000 kiintokuutiometriä. Tuontipuusta on Neuvostoliitosta tuodun puun osuus 450 000 kiintokuutiometriä ja Ruotsista tuodun puun osuudeksi jää 150 000 k-m³.

Puupula tuontipuun hankkimisen tärkein syy

Ensimmäisen kerran Kymiyhtiölle hankittiin tuontipua vuonna 1964:

— Määrä ei vielä tuolloin ollut kovin suuri. Hankinta tapahtui Neuvostoliitosta. Suomeen tuontipua oli hankittu aikaisemminkin, joten Kymiyhtiö ei ollut aivan ensimmäinen ostaja, sanoi metsäpäällikkö Kvist.

— Suomea alkoi vaivata jo 1960-luvun alkupuolelta lähtien pienoinen puupula, joka nyt vain on entisestään pahentunut. Se on tosin ilmennyt eri laaduissa eri tavalla. Tällä

hetkellä tuontipuun hankkimisen lähes ainoana ja tärkeimpänä syynä onkin puupula. Neuvostoliitto on korottanut tuntuvasti hintoja, joten tuontipuu ei enää ole halpaa. Kotimaan hintoihin verrattuna normaali tuontipuu on aina kalliimpaa.

— Tuontipuun hankkimiseen oli alussa siis kaksi syytä. Ensimmäinen syy oli puupula. Ja toinen oli se, että itäsuomalaiset havaitsivat Neuvostoliiton myyvän jättepuuta kohtuullisella hinnalla. Kun laatu todettiin riittävän korkeaksi, olivat olosuhteet kaupanteolle otolliset.

NL:sta tuodaan kuusta, lehtipua ja mäntyä

Neuvostoliitosta Kymiyhtiölle tuotu puutavara jakaantuu siten, että vuosittain tuodusta määrästä noin 40 prosenttia on kuusipuuta, 40 prosenttia on lehtipua (koivua ja haapaa) ja loput 20 prosenttia mäntyä.

— Ensimmäisinä kauppavuosina Neuvostoliitosta Suomeen ostetut puumäärät olivat mäntyvoittoisempia. Koska Kymiyhtiö on suuri kuusenkäyttävä, tulimme me ensimmäistä kauppaa lukuunottamatta kuvioihin mukaan vasta hieman myöhemmin. Neuvostoliitto myy mieluummin kuusipuuta kansainvälisellä valuutalla eikä ole siksi erityisen innostunut myymään meille ainakaan yksinomaan kuusta. Tämän vuoksi Kymin Osakeyhtiö alkoi katsella uusia kauppakumppaneita. Kun Ruotsi on ainakin toistaiseksi eteläosistaan kuusen osalta ylituotanto-maata ja hinnat tuntuivat edullisilta,

teki Kymiyhtiö ensimmäiset kuusi-puukaupat Ruotsin kanssa vuonna 1970. Mainituista vuosista lähtien Kymiyhtiö on siis tehnyt puukauppoja sekä Neuvostoliiton että Ruotsin kanssa, sanoi metsäpäälikkö Kvist.

"Ostajan on oltava aktiivinen"

Kymiyhtiölle hankkii kotimaisen puuraaka-aineen Tehdaspuu Oy, joka myös vastaa kaikkien tehtaillemme osoitettujen puiden perille kuljetamisesta. Ulkomaisen hankinnan suorittaa muodollisesti Tehdaspuun tuontipuukomitea, mutta käytännössä yhtiön oma metsäosasto. Metsäpäälikkö Kvist sanoo, että metsäosaston tehtävä on parsia se aukko, jonka Tehdaspuu jättää, kun se ei saa tarpeeksi puuta kotimaan markkinoilta:

— Metsäosaston on esiinnyttävä aktiivisena ostajana hankkiessaan tuontipuuta, sillä tosiasia on, että jos on passiivinen, ei maailmalta tulla puuta tarjoamaan. Neuvostoliitossa käydään ostomatkoiilla yleensä kolme-neljä kertaa vuodessa. Tavallisimmin kaupanteot tapahtuvat loka—marraskuussa, joskus joulukuussa ja lopuksi vielä keväällä. Ruotsissa taas käydään myyjäkohtaisesti kerran tai pari vuodessa: tavallisimmin myöhään syksyllä ja keväällä.

"NL tarkka kaupanteossa — ruotsalaiset ovat herkkiä"

Metsäpäälikkö Kvist sanoo, että Neuvostoliitto on hyvin tarkka kaupanteossaan ja haluaa aina varmistua kansainvälisestä hintatasosta ennen lopullista päätöstä. Ruotsalaiset taas ovat eräällä tavalla herkempiä:

— He haistelevat nopeasti tuulen suunnat ja saattavat tehdä kaupat äkkiä periaatteenaan rahat pois ja tavara irti.

Neuvostoliitosta tuotavan norma-

lilaatuisen puutavaran laadusta metsäpäälikkö Kvist sanoo, että se on hyvää:

— Se on vientilaatua ja hyvin tehtyä. Se kelpaa kaikkialle. Myös Ruotsista tuotavan normaalin puun laatu on hyvää, keskimäärin ottaen vähintään yhtä hyvää kuin kotimainen.

Erikoislaaduista ja jäte-eristä met-

kaupankäyntiin. Kaikki riippuu kuitenkin siitä, kuinka kova tarve marginaalipuusta tulee olemaan:

— Länsi-Saksan puuta on tähän asti pidetty liian kalliina, mutta siellä runsas vuosi sitten riehunut myrsky teki metsissä sellaisia tuhoja, että metsänomistajat ovat tulleet myyntialttiimmiksi päästäkseen kuoripäällisestä puusta eroon. Länsi-

Kymiyhtiö käyttää vuosittain raakapuuta yhteensä noin 2,75 milj. kiintokuutiometriä.

Tästä määrästä on tänä vuonna tuontipuuta noin 22 prosenttia eli 600 000 kiintokuutiometriä. Yhtiön metsäpäälikkö, metsänhoitaja Henry Kvist pitää tätäkin määrää jo varsin hurjana. Metsäpäälikkö Kvistin mukaan yhtiön tuontipuun määrä voi kohota korkeintaan 25—30 prosenttiin kaikesta käytetystä puuraaka-aineesta. 30 prosenttia metsäpäälikkö Kvist pitää jo aivan maksimilukuna.

Tuontipuuta hankitaan Kymiyhtiölle Neuvostoliitosta ja Ruotsista. Neuvostoliitosta tuodaan tänä vuonna kuusipuuta, lehtipuuta (koivua ja haapaa) ja mäntyä yhteensä 450 000 kiintokuutiometriä. Ruotsista tuodaan pääosin kuusta 150 000 kiintokuutiometriä.

Metsäpäälikkö Kvist sanoo uskovansa, että Ruotsin markkinat ovat avoimina suomalaisille puun ostajille enää korkeintaan 10 vuotta. Myös Neuvostoliiton havupuun myynnin metsäpäälikkö Kvist uskoo vähenevän 10 vuoden jälkeen.

Tämän jälkeen tuontipuu on hankittava kaukaisemmista maista.

Neuvostoliiton puu tuodaan Kymiyhtiölle rautateitse. Ruotsin puu taas tuodaan vesitse Hallaan, josta se kuljetetaan rautateitse rautakanavaa pitkin Kuusankosken tehtaille.

Kymiyhtiön tehtaista käyttävät tuontipuuta vain Kuusankosken tehtaas.

säpäälikkö Kvist toteaa, että ne vaihtelevat:

— Hinnaltaan jotkut 'Zurakit' tai sahatavaran tasauspätkät ovat aikaisemmin olleet halvempia kotimaan hintoihin verrattuna. Toisaalta eri yhtiöt saavat niistä erilaisen saannon, jolloin hinnoitus voi olla erinäköistä.

Puuta muualta Euroopasta?

Metsäpäälikkö Kvistin mukaan Kymiyhtiön ei ole tähän mennessä vielä kannattanut ostaa puuta muualta kuin läntisestä ja itäisestä naapurimaasta. Puun hankkiminen yhä kauempaa tulee kuitenkin ennenpitkää ajankohtaiseksi. Puola on vanhasta kokemuksesta ilmeisen halukas

Saksasta saattaa tulla mäntykuitua Kymiyhtiöön vielä tämän syksyn tai ensi kevään aikana.

Tulevaisuudessa hankittava puuta vielä kauempaa

— Puutavaran hankintamarkkinoiden laajentaminen yhä kauemmaksi ulkomaille ei johdu suinkaan siitä, että ulkomaista tuontipuuta haluttaisiin yhä enemmän. Metsäpäälikkö Kvist pitää Kymiyhtiön nykyistä 600 000 kiintokuutiometrin tuontipuumäärää jo hurjana lukuna. Hän sanoo, että yhtiön tuontipuun maksimimäärä liikkuu 25—30 prosentin vaiheilla kaikesta tarvittavasta puusta.

Puun hankintamarkkinoiden ulot-

tamisella kaukaisempiin maihin pyrittään turvaamaan puun saanti myös jatkossa. Metsäpäälikkö Kvist sanoo uskovansa, että jo aivan lähitulevaisuudessa Suomen naapurimaat tarvitsevat itse puuraaka-aineensa, jolloin myyntihalukkuus ulkomaille vähenee:

— Sekä Neuvostoliitto että Ruotsi laajentavat omaa teollisuuttaan voimakkaasti. Käsitykseni on, että Ruotsin markkinat ovat avoinna suomalaisille enää korkeintaan 10 vuotta, joka on maksimi. Mutta jo viidenkin vuoden kuluttua voivat

kasvamaan paljoa, tulevat määrät varmaan kasvamaan. Ajatellaanpa vaikka taustaksi se kysyntä, mikä jatkuvasti kohdistuu paperiin.

Metsäpäälikkö Kvist kuitenkin tähdentää, että kotimaisia metsävarojakaan ei saa unohtaa:

— Niissä on myös kasvunvaraa sekä yhtiökohtaisesti että valtakunnallisella tasolla. On vain huolehdittava siitä, että tarvittavat metsänhoitotyöt tehdään huolella ja sillä tavalla luodaan lisää mahdollisuuksia. Onhan selviö, että oma puu on aina edullisempi kuin tuontipu.

NL:n puu tulee rautateitse

Kymiyhtiölle hankittava tuontipu käytetään pelkästään paperi- ja selluteollisuuden raaka-aineeksi. Osetut tuontipuumäärät tuodaan kokonaisuudessaan yhtiön Kuusankosken tehtaille.

— Juantehtas on ainakin toistaiseksi niin pieni puunkäyttäjä, että sen puun tarve on voitu hoitaa täysin paikallisesti. Juantehtaalla ei ole ollut niin huutavaa puupulaa, että sinne olisi edes harkittu tuontipuun kuljettamista, sanoo yhtiön metsäosaston hankintametsänhoitaja Pent-

Hankintametsänhoitaja Pentti Solin sanoo, että puun epätasainen tulo ja vaunujen purkaminen ovat ongelmia

Ylimestari Jalo Sahala (vas.) kuljetusosastolta ja metsätekniikko Pekka Pihl sekä metsänhoitaja Solin metsäosastolta seuraamassa vaunujen purkua

ti Solin. Hallan sahalle tuotiin vuonna 1970 muutamia koe-eriä mäntytukkeja. Koska tukit olivat heikkolaatuisia ja omilla on tultu toimeen, niin tukkeja ei ole enempää tuotu.

Neuvostoliitosta hankittu puutavara tulee lähes kokonaisuudessaan Kuusankoskelle rautatiekuljetuksena. Muutamia tuhannen kuution eriä haetaan joskus autolla aivan Vaalimaan raja-aseman takaa, mutta muu osa tulee suorana junatoimituksena Vainikkalasta Kouvolaan. Kouvo-

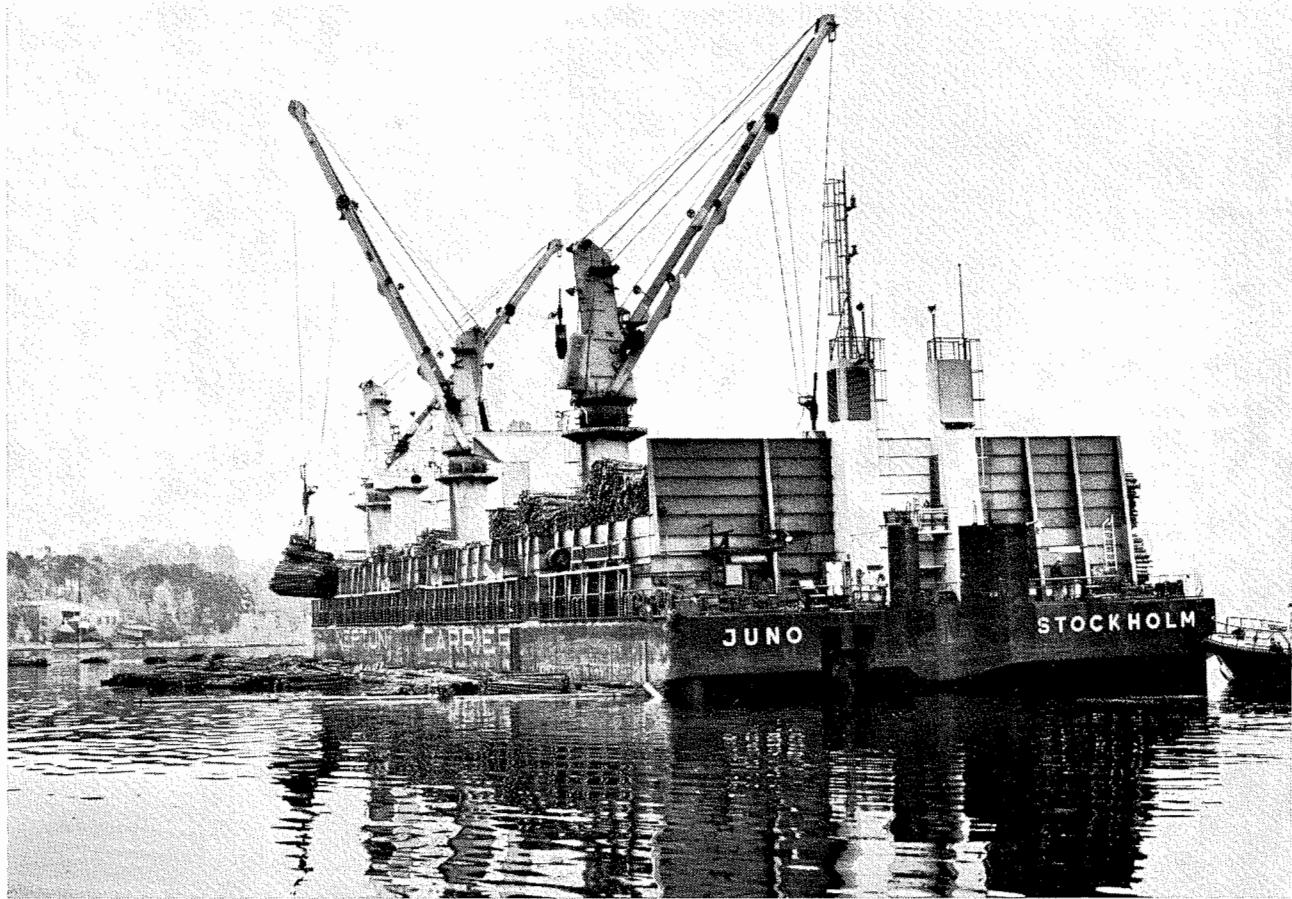
markkinat ratkaisevasti hiljentyä. Neuvostoliitosta taas saadaan havupuuta uskoakseni vähän kauemmin. Määrät tätä ennenkin jo varmasti vaihtelevat ja vaihtuvat osittain hakkeiksi. Lehtipuuta taas saataneen Neuvostoliitosta vastaavasti havupuuta kauemmin.

— Kun ei naapurimaista saada marginaalipuuta, täytyy mennä kaupantekoon yhä kauemmaksi. Tässä tapauksessa se voi jo tarkoittaa lämpöisiä maita kuten Etelä-Amerikkaa, Afrikan valtioita yms. Järkevää on ryhtyä kaupantekoon sellaisten maiden kanssa, joissa nopealla kasvujärjestelmällä voidaan saada kelpvollista irti.

— Vaikka prosenttisesti tuontipuun osuus ei enää ehkä tulekaan

Tämä Sjöllen-alus toi Juno-carrierin Hallaan lokakuun alkupuolella

lasta puutavaravaunut toimitetaan edelleen Kuusankosken asemalle, josta yhtiön omat veturit vetävät tarvittavan puutavaran Voikkaalle, Kymintehtaalle tai Kuusanniemeen.

Metsänhoitaja Solin luonnehtii järjestelmää selväpiirteiseksi, mutta toteaa samalla Kuusankosken ratapihan kapasiteetin tällä hetkellä riittämättömäksi:

— Ratapihalla käsitellään vuorokaudessa 200—300 rautatievaunua eikä ratapihaa ole rakennettu niitä tarpeita varten, mitä puuntulo ja lähtevän tavarat vaunumäärät edellyttävät. Ratapihaa pitäisi saada laajennetuksi. Myös veturikalusto pitäisi saada paremmin nykyvaatimuksia vastaavaksi. Nykyinen veturikalusto on osittain 20 vuotta vanhaa ja heikon vetokykynsä takia se vaikeuttaa entisestään jo muutenkin ahtaasti tapahtuvaa liikennöimistä.

Puun epätasainen tulo ja vaunujen purku ovat ongelmia

Neuvostoliiton puun hankinnassa on metsänhoitaja Solinin mukaan eräitä erikoispiirteitä, jotka tekevät sen vastaanoton ja käsittelyn ajoit-

tain hankalaksi:

— Ensinnäkin puun tulo on epätasaista ja sen kytkeminen kotimaan puunkuljetukseen on vaikeaa. Epätasaisuus johtuu suurelta osin siitä, että puu tulee useista kymmenistä toimituspisteistä eri puolilta Neuvostoliittoa ja kuljetusmatkat rajalle saatavat vaihdella suuresti: yli 1000 km:n etäisyydetkään eivät ole harvinaisia. Lisäksi samaa puutavaralajia saattaa toimittaa kolmekin eri puutavarayhtiötä, jotka toisistaan tietämättä täyttävät omaa sopimustaan. Jos näissä toimituksissa huiput saattavat samaan ajankohtaan, niin silloin Kuusankoskella on vaunuruuhkaa.

— Tosin jo kaupantekovaiheessa on pyritty puun tuloa mahdollisuuksien mukaan tasaamaan. Aiemmin sopimusten kestoajaksi oli lyhyt ja puun tulo keskittyi loppusyksyyn. Nykyisin sopimukset pyritään tekemään vuoden ajaksi ja siten puun tuloa on jonkin verran pystytty tasaamaan, varsinkin kun sitä on jatkuvasti myyjille painotettu.

Kun itärajan takaa hankittu puu saadaan tehtaalle asti, aiheuttaa

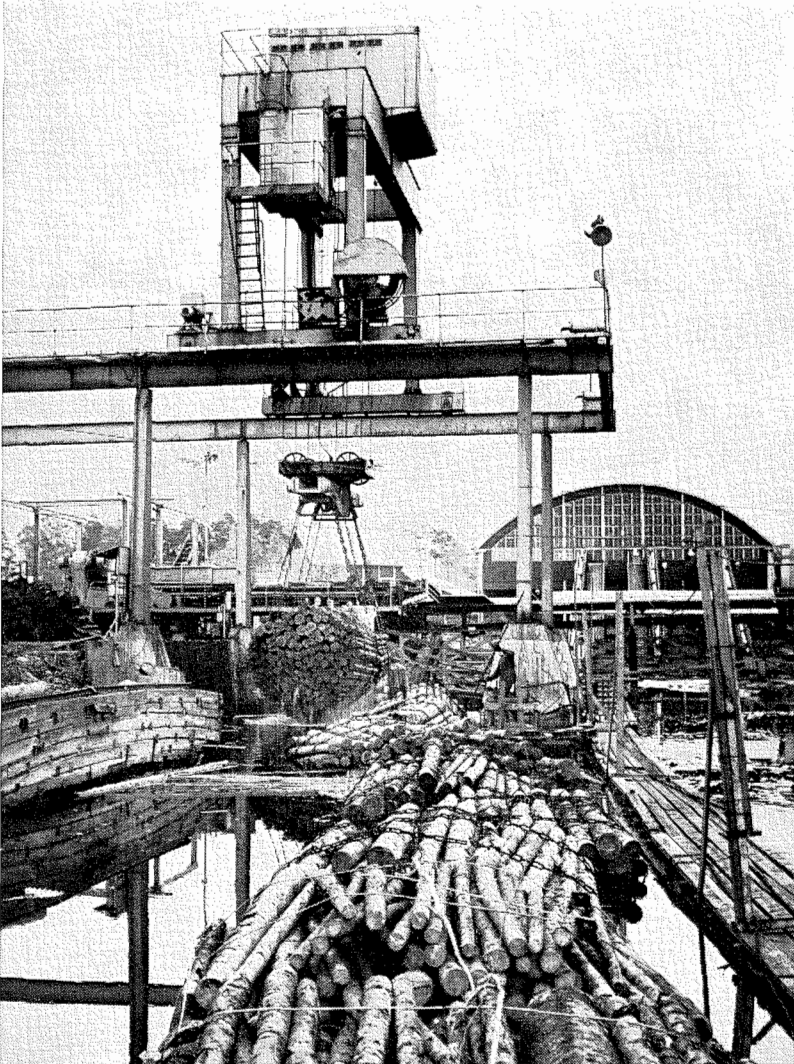
Carrier-proomuun mahtuu 15 000 pino-kuutiometriä puutavaraa. Määrä vastaa 300 autokuormaa tai junanvaunua. Kuorman purkaminen ja lastaaminen tapahtuu kolmella sähkökäyttöisellä nosturilla.

Carrier-proomu toi puutavaralastinsa tällä kertaa malmölaisen kapteenin Jean Ragnarssonin ohjaamana. Hän kertoi olevansa ensimmäistä kertaa liikkeellä carrierin kanssa.

kuorman purkaminen lisäongelmia. Yleensä neuvostoliittolainen puu tulee umpilaitaisissa vaunuissa, jotka voidaan purkaa vain yläkautta:

— Neuvostoliittolaisia puun myyjiä on yritetty saada rakentamaan puutavaran kuljetukseen paremmin

Ruotsista tullut
puutavara uitetaan
Hallassa
nippuina nosturin
ulottuville

Nosturi siirtää
niput rautatie-
vaunuun, jolla on
tuotu tukkeja
Hallan sahalle
Kuusanlammelta
(alh. vas.)

soveltuvia vaunuja, mutta heillä ei ole ollut siihen kiinnostusta. Se on taas ymmärrettävää heidän kannaltaan kun tietää, että puun kuljetus Neuvostoliiton rautateiden koko suoritelmäärästä on vain 5 prosenttia. Samojen vaunujen, joilla kuljetetaan

puutavaraa, täytyy soveltua myös viljan ja muun vastaavan tavarankuljetukseen.

Neuvostoliittolaisten vaunujen purkamiseen täytyy käyttää erikoiskoneita, mutta siitä huolimatta työkentely on hitaampaa kuin kotimai-

sia vaunuja purettaessa.

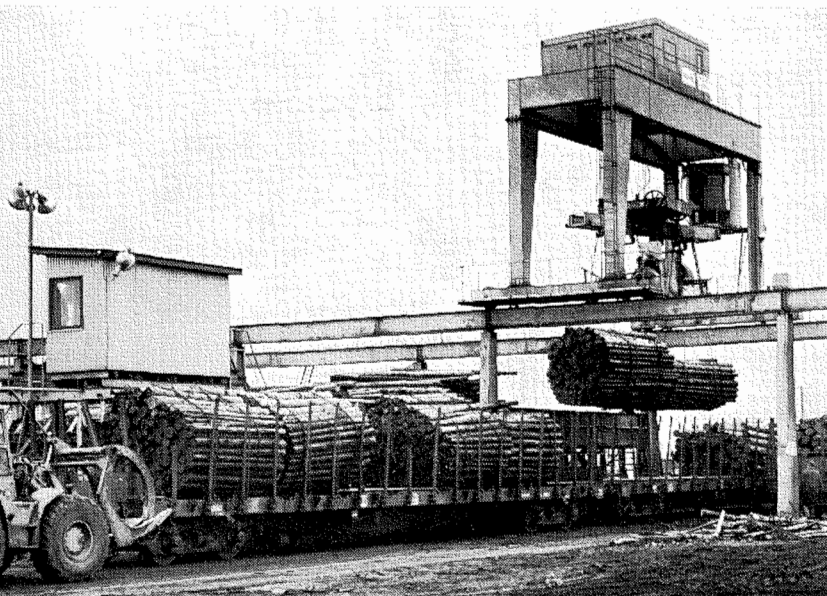
Tehtaiden purkausjärjestelyjä metsänhoitaja Solin luonnehtii kaikilla tehtailta tällä hetkellä välttäviksi:

— Kymin sulfiittiselutehtaalla on monin parannuksin pyritty tehostamaan purkausta. Siellä ongelmallista onkin vaunujen vaihto ahtaalle purkauspaikalle. Voikkaalla käytetään lähinnä puolipuhdasta neuvostoliittolaista kuusipuuta. Siellä puun käsittely on tilapäisratkaisuin saatu sujumaan tyydyttävästi, vaikkakin ahtaat raidejärjestelyt asettavat omat rajoituksensa.

— Tällä hetkellä hankalin tehdas on Kuusanniemen sulfaattiselutehdas, koska siellä käsitellään monia eri puutavaralajeja. Selvästi vaikein on Neuvostoliitosta hankittu lyhyt mäntypuu, koska se ruuhkaantuu helposti vesikuljettimella ja vielä kuivakuljettimellakin saattaa aiheuttaa häiriöitä.

— Kuusanniemeen rakennettu uusi puukenttä on merkittävästi helpottanut puun välivarastointia, mutta lyhyelle puulle se ei riitä. Lyhyt puu pitäisi saada suoraan käyttöön, koska sen välivarastointi kasoihin

Ruotsin puuta on saapunut Kymin-
tehtaalle. Vaunuista puut nostetaan
puunkäsittelykoneella nippu kerrallaan.

muualle tehdasalueelle ja kuljettaminen sieltä käyttöön aiheuttaa lisäkustannuksia, metsänhoitaja Solin sanoi.

Ruotsin puu tulee vesitse — ja rautakanavaa pitkin Hallasta Kuusankoskelle

Ruotsista hankittu puu tulee vesitse Suomenlahtea pitkin Hallan sahan edustalle. Aiemmin suuri osa tuli nippulauttoina hinaamalla. Tällä hetkellä enää vain neljännes hinataan ja 75 prosenttia Ruotsin puusta tuodaan 15 000 pinokuutiometrin vetoisilla carrier-proomuilla tai sitten pienemmillä aluksilla. Pienemmät alukset voivat tuoda 2 000—6 000 p-m³ puuta kerralla. Puutavara tuodaan pienemmillä aluksilla lähinnä sellaisista satamista, mihin iso carrier-proomu ei pääse.

Ruotsalaisen puutavaran tulo Kuusankoskelle tapahtuu Kuusanlammen ja Hallan välistä ns. rautakanavaa pitkin. Rautatievaunut ovat tällä välillä todella tehokkaassa käytössä, sillä matkalla Kuusanlampi—Halla vaunut on lastattu täyteen Hallan sahalle menevää tukkipuuta. Kuusanlammelle tullessaan samat vaunut tuovat Kuusankoskelle ruotsalaista puuta Hallasta.

Hallan sahalle menevä tukkipuu tulee Kuusanlampeen Päijänteen vesistöalueelta Kymin uittoyhdistyksen uittamana. Varsinainen vesiuitto päättyy siihen ja tukit nostetaan VR:n toimesta rautatievaunuihin. Rautateitse tukit kuljetetaan tämän

keista tyhjentyneeseen vaunuun. Tämä meno-paluu liikenne on sekä VR:lle että Kymiyhtiölle edullinen ratkaisu.

— Ainakin tällä hetkellä teho kummassakin päässä on täysin riittävä. Puiden nostomäärän sanelee

jälkeen 50 kilometrin matka Hallaan. Hallassa tukkiniput nostetaan sahan lajittelupöydälle. Samanaikaisesti on tukkeja vaunuista purkavan nosturin tuntumaan uittettu Ruotsin puuta joko varastosta tai suoraan proomusta. Kun nosturi on purkanut lajittelupöydälle yhden tukkinipun, nostaa se tämän jälkeen suoraan vedestä kaksi nippua Ruotsin puuta tu-

tehtaiden puun tarve, sanoo metsänhoitaja Solin.

Uudistuksilla vastaanotto tehokkaammaksi

— Yleisesti ajatellen Kymin Osakeyhtiö ei kuitenkaan ole tuontipuun kuljetusten osalta muihin yhtiöihin verrattuna yhtään paremmassa asemassa, koska tehtaat sijaitsevat sisämaassa eikä ole suoraa uittomahdollisuutta Ruotsista sen paremmin kuin Neuvostoliitostakaan. Onpa Kymiyhtiö joissakin tapauksissa huomomassa asemassa.

Tuontipuun vastaanottomahdollisuuksista metsänhoitaja Solin sanoi, että Kymin Osakeyhtiö toimii nykyjärjestelyjen mukaisesti etenkin NL:n puun osalta mahdollisuuksien ylärajoilla:

— Tehon parantaminen edellyttää ratapihan laajennusta ja vetokaluston uusimista. Lisäksi tarvitaan entistä parempaa yhteistoimintaa myyjien kanssa kuljetusten ohjelmoinnin ja tasaisuuden parantamiseksi, Solin arveli.

Kuusankosken ratapihalla on nyt 10 raideparia (ylh.). Ratapihaa pitäisi saada laajennetuksi, arveli metsänhoitaja Solin.

NL:sta hankittu puutavara tulee umpilaitavaunuissa, joiden kuorman purkamiseen tarvitaan erikoiskoneita

Jyrängönvirran yli rakennettu uusi silta ja kerrostalovaltaiseksi muuttuvaa kaupungin keskustaa kuvattuna rautatiesillalta

Heinolan kaupunki — idyllistä teollisuuskeskukseksi

Jos aikanaan Heinolan kylpylaitoksessa terveyttään hoitanut ja kestäisistä, vihreästä kaupunki-idyllistä nauttinut vieras tutustuisi nyky-Heinolaan, löytäisi hän vielä tutun ruutuasemakaavan, vanhoja kauniita rakennuksia, vehreitä puistoja ja luonnonkauneutta. Mutta paljon hän näkisi myös uutta ja ihmettelemisen aihetta. Kylpylä- ja seminaarikaupunki, jollainen Heinolasta tuli 1890-luvulla, vaalii edelleen näitä perinteitä, tosin hieman uusissa muodoissa. Reumaparantola jatkaa kylpylaitoksen perinteitä ja entistä tehostetummin hoitomenetelmin. Seminaarin tiloissa toimii kouluhallituksen kursikeskus, tärkeä jatko- ja täydennyskoulutuksen antaja peruskouluun siirryttäessä.

Heinola-muistoja verestämään tulleen huomio kiintyi vilkkaaseen katukuvaan, ihmisten sekä autojen paljouteen. Kiiwettyään Heinolanharjulla kohoavaan näkö-vestitorniin hän saisi yhdellä silmäyksellä vastauksen ihmettelylleen. Kaupunki on levittäytynyt laajalle alueelle vanhan kaupungin ulkopuolelle. Ja tämän kasvun ovat aiheuttaneet tehtaot, jotka ovat sopivasti sijoittuneet kaupungin laitamille.

Ensimmäisen huomattavan teollisuuslaitoksen Heinola sai 1930-luvulla, mutta vasta 1950-luvun alusta lähtien siitä on kasvanut teollisuuskaupunki. Aukkaita oli v. 1940 kaksi ja puoli tuhatta ja vuosikymmentä myöhemmin n. 5 000. Jälleen

seuraavan vuosikymmenen aikana väkiluku kaksinkertaistui; tosin siihen vaikutti Jyrängönvirran eteläisen rannan ja asutusalueen liittäminen kaupunkiin. Sen jälkeen kasvu on edelleen ollut tasaisen nouseva ja viime heinäkuussa päästiin 15 000 asukkaaseen. Tämän suunnan odotetaan jatkuvan ja kaupungin yleiskaava on mitoitettu siten, että v. 2000 ennustetaan kaupungissa olevan asukkaita 23 000. Jos kaupunki ja sitä ympäröivä maalaiskunta yhtyvät, saattaa Heinolassa olla asukkaita yli 30 000:n. Puolet työpaikoista lasketaan silloin olevan teollisuustyöpaikkoja.

Teollisuuslaitosten sijaintia, kuljettajia ja työvoiman saantia ajatellen Heinolan asema ruuhka-Suomen tuntumassa, mutta kuitenkin siitä hieman sivussa, on varsin edullinen. Pitkän odottelun jälkeen kaupunki sai rautatien v. 1932 ja 1950-luvulla mutkainen Savon vanha valtatie suoritui. Tosin se ei enää täytä nopeasti kasvaneen liikenteen vaatimuksia ja viikonloppuisin erityisesti Heinolan kohdalle muodostuu kilometrien pituisia autojonoja. Uutta moottoritietä on jo kauan aikaa vedetty kartalle. Kymijoen vesistön ylitys ja kaupungin ohitus ovat suunnittelijoille aikamoinen pulma. Mikä lopullinen ratkaisu lieneekin, tärkeätä osaa se tulee esittämään ei yksistään liikenteen vaan myös tähän saakka hyvin luonnonkauneutensa säilyttäneen kaupunkikuvan kannalta.

VEIKKO TALVI

Neljä valtuutettua Heinolan tehtaalta kaupunginvaltuustossa

Viime kunnallisvaaleissa valtuustoihin valittiin poikkeuksellisen paljon uusia edustajia ja samalla tapahtui huomattava nuorentuminen. Erityisen voimakkaasti uusiutui Heinolan kaupunginvaltuusto, sillä 31 valtuutetusta 17 on ensikertalaisia. Yllättävää on myös todeta Heinolan tehtaan henkilökunnan saavuttama menestys: neljä valtuutettua, joista kolme uutta. Saavutus on sitäkin merkittävämpi, kun valtuuston puheenjohtajaksi valittiin Heinolan tehtaan varastonhoitaja Kauko Nieminen (sd) ja useita henkilökuntaan kuuluvia lautakuntiin. Ehdokkaathan asetetaan poliittisiin ja eri ryhmien tunnuksin, mutta ei voi välttyä ajatukselta, että tehtaan luomilla olosuhteilla ja erityisesti henkilökunnan järjestöllisellä toiminnalla oli vaikutusta läpimenoon. Seuraavassa haastattelemme Kauko Niemisen lisäksi muita valtuutettuja: pääluottamusmies Eino Tiaista (sd), levyseppä Seppo Viléniä (kd) ja teknikko Pekka Honkahuhtaa (lib) sekä teknillisten ja kiinteistöasiain lautakunnan varapuheenjohtajaa, henkilöstöpäällikkö Harry Sundbergia ja urheilulautakunnan puheenjohtajaa, työnjohtaja Leo Finskaa.

Kauko Nieminen, 47, on ollut Heinolan tehtaan palveluksessa 10 vuotta ja vastaa tehtaan materiaali-varaston hoitamisesta. Hän on syntynyt Asikkalassa, mutta on melkein paljasjalkainen heinolalainen, sillä perhe muutti kaupunkiin pojan ollessa muutaman vuoden ikäinen. Ennen yhtiöön tuloaan hän toimi liikealalla, ensin yksityisen ja sitten osuuskauppaliikkeen palveluksessa. Kunnalliseen, yhteiskunnalliseen ja poliittiseen toimintaan Kauko Nieminen on osallistunut nuorukaisesta saakka. Kun Heinolaan perustettiin 1949 nuorisotyölautakunta, hänet juuri kunnallisen äänioikeuden saavuttaneena valittiin lautakunnan jäseneksi. Kaupunginvaltuustoon hänet valittiin jo 1954 ja toiseksi suurimmalla äänimäärällä omassa ryhmässään. Hän oli Heinolan sos.dem. nuoris-osaston puheenjohtaja ja toimi myös työväenyhdistyksen sihteerinä. Tultuaan muutaman vuoden poissaolon jälkeen takaisin Heinolaan hänet valittiin 1965 kaupunginhallitukseen ja seuraavana vuonna hän tuli kaupunginvaltuustoon. Tämän vuoden alusta hän on kaupunginvaltuuston puheenjohtaja.

Kauko Nieminen:

Heinolaa on teollistettu harkiten

Heinolan tehtaan materiaali-varaston hoitaja Kauko Nieminen on nuoruudestaan saakka hoitanut lukuisia kunnallisia luottamustoimia. Kuluva vuoden alussa hänet valittiin Heinolan kaupunginvaltuuston puheenjohtajaksi.

Heinolan kaupungin kehityksen avain on ollut nopea teollistuminen. Kaupunginvaltuuston puheenjohtajan Kauko Niemisen mukaan teollistamisessa on kuitenkin edetty järkevästi. Ei ole ahnehdittu kaikkea, mitä on ollut tarjolla, vaan ratkaisut on tehty ottaen huomioon kaupungin resurssit. Erityisesti on aiheellista todeta, että Heinolan teollisuus on saatu monipuoliseksi. Tämä monipuolistuminen alkoi Kymi-

yhtiön Heinolan tehtaan perustamisesta 1950-luvun alussa. Nyt kaupungissa on monenlaista puunjalostusteollisuutta, metallialan tuotantolaitoksia ja vaatetus-, muovi- ja virvoitusjuomateollisuutta.

Heinolan kaupunginvaltuustossa on teollistamiseen suhtauduttu myönteisesti. Joitakin pieniä vivahdeeroavaisuuksia lukuun ottamatta kaikki ryhmät ovat olleet teollisuustyöstävällisiä. Työllisyysasioiden hoitamisessa on syntynyt hedelmällinen vuorovaikutus kaupungin ja sitä ympäröivän maaseudun kanssa. Heinolaa perustetut tehtaat ja palveluelinkeinojen lisääntyminen ovat tarjonneet työtilaisuuksia paitsi kaupunkilaisille myös maaseudun väestölle ja Itä-Hämeessä on kyllä riittänyt työhön halukkaita. Ei Heinola ole heitä kaikkia voinutkaan ottaa vastaan, mutta joka tapauksessa huomattavan osan. On siis voitu harjoittaa tervettä työvoimapolitiikkaa maakunnallisella tasolla. Työntekijöiden koulutuskin on kyetty hoitamaan tyydyttävästi oman ammattikoulun, työllisyyskurssien ja yritysten oman koulutustoiminnan avulla.

Kaupungin asukasmäärän jatkuvasta kasvusta on luonnollisesti seurauksena, että Heinolalla on asunto-ongelmansa, mutta milläpä asutuskeskukseksi sitä ei nykyään olisi. Kaupunki on osallistunut teollisuusyritysten kanssa asunto-osakeyhtiöiden perustamiseen. Tämän puolikunnallisen asuntotuotannon lisäksi tarvitaan nyt välttämättä myös kunnallista asuntorakennustoimintaa vuokra-asuntojen lisäämiseksi.

Heinolan kaupungin viranomaiset ja luottamuselimet ovat omaksuneet sellaisen kannan, että rakennustoiminta keskitetään kulloinkin määrätylelle alueelle, joka rakennetaan valmiiksi. Näin meneteltiin Mustikkaan rakentamisessa ja nyt tulee Jyrängön kaupunginosan vuoro. Kymiyhtiö on tarjonnut huomattavan

suuren maa-alueen asemakaavoitettavaksi ja kaupungin asemakaavosaston laatima ja kaupunginvaltuuston hyväksymä Jyrängön asemakaava on parhaillaan sisäasiainministeriössä vahvistettavana. Jyrängön alueelle on laskettu rakennettavan asunnot 6 000 asukkaalle, joten siinä suhteessa lähivuosien näkymät ovat valoisat. Jyrängön puolella kunnallistekniikkakin on varsin pitkällä, joten kalliita perusinvestointeja ei uusi asemakaava aiheuta.

Kaupungilla on kyllä edessään melkoisia investointeja. Sellaisia ovat vedenottamon, pääverkoston sekä puhdistamon rakentaminen, peruskoulun mukanaan tuomat laajentamistarpeet ja yllättävän nopeasti toteutumisasteelle edistynyt uimahallin rakentaminen. Kaiken todennäköisyyden mukaan uimahallisuunnitelma toteutuu jo ensi vuoden aikana. Toivottavasti Heinolan lähes aluesairaatasoinen 90-paikkainen paikallissairaala saa jatkaa toimintaansa ja sen läheisyyteen on tarkoitus lähivuosina perustaa sekä kaupunkia että maalaiskuntaa palveleva terveyskeskus.

Kaupungin ja työkeskus Jyrängön suhteet ovat läheiset ja kaupunkilaiset — kaikki väestöpiirit — käyttävät hyväkseen Jyrängön tarjoamia opiskelumahdollisuuksia ja vapaa-ajan harrastuksia. Tuskinpa missään muualla maassamme kansalaisopisto voi lukea opiskelijoikseen suhteellisesti niin suuren määrän paikkakuntansa asukkaista kuin mitä on laita Heinolassa. Myös kaupungin kirjasto-olot tulevat ensi vuonna paranemaan, kun entisen kyläpöytärakennuksen muuttaminen kirjastoksi saadaan suoritetuksi loppuun.

Kaupungilla ja Heinolan maalaiskunnalla on paljon yhteistoimintaa: yhteinen ammattikoulu ja kansalaiskoulu ja molemmat tulevat muodostamaan myös yhteisen peruskoulupiirin. Niin ikään kuntasuunnitelmaa

laaditaan yhteistuumin, maalaiskunnalla on sairaansijoja kaupungin sairaalassa ja kirkonkylän viemäriverdet laskevat kaupungin verkostoon. Molemmiin puolin pidetään yhteistointa tärkeänä ja sitä tullaan edelleen kehittämään. Vastaisuudessa yhtyminen on epäilemättä edessä, mutta sen tulee perustua vapaaehtoisuuteen ja molemminpuoliseen yhteismääräykseen.

Viime kunnallisvaaleissa kaupunginvaltuustoon tuli 17 uutta edustajaa eli yli puolet valtuuston jäsenmäärästä. Näin voimakas uusiutuminen pani epäilemään, tokkopa helposti löytyisi yhteistä säveltä. Tähänastisen kokemuksen perusteella on kuitenkin mielihyvin todettava, että asioihin perehtyminen on tapahtunut nopeasti. Valtuustossa ymmärretään, ettei pienellä kaupungilla ole varaa kuluttaa voimiansa riitelyyn vaan rakentavaan yhteistyöhön. Uudessa valtuustossa kyllä keskustellaan enemmän kuin edellisessä, mutta sitä voitaneen pitää vain osoituksena valtuutettujen aktiivisuudesta heille uskotussa luottamustehtävässä.

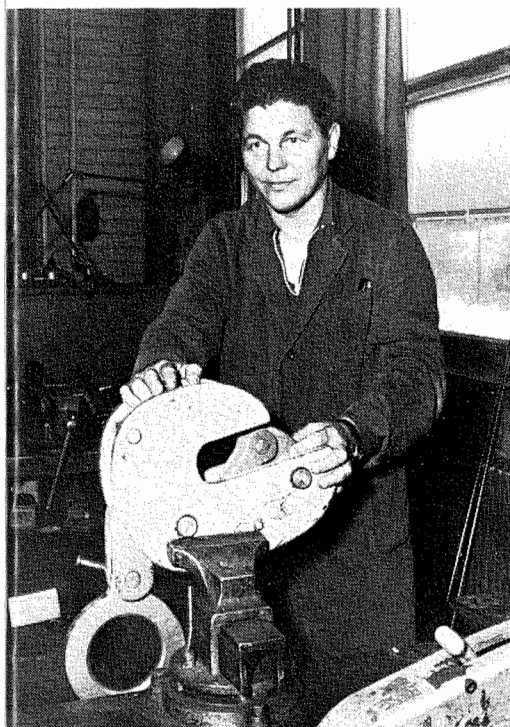
★

Eino Tiainen, 40, on toisen polven heinolalainen. Vanhemmat muuttivat Keski-Suomesta ja isä tuli Heinolan silloin ainoaan tehtaanseen Zachariassenille töihin. Poika oppi metallimiehen ammatin ja Heinolan tehtaan palvelukseen työkalusorvaajaksi hän tuli 1958. Kymmenkunta vuotta sitten hänet valittiin tehtaan pääluottamusmieheksi ja työehtosopimuksen mukaan hän käyttää puolet työajastaan pääluottamusmiehen tehtävien hoitamiseen. Koska sorvin äärestä olisi vaikea irrottautua, hän toimii nykyisin työkaluhuoltajana vastaten taljojen tarkastuksesta ja huollosta ja muista vastaavista lähinnä työturvallisuuden piiriin kuuluvista tehtävistä. Näin hän joutuu liikkumaan eri puolilla

tehdasta ja voi siten seurata tehtaan asioita samalla pääluottamusmiehen näkökulmasta. Tiaisen yhteiskunnalliset harrastukset ovat tähän saakka keskittyneet ammattiyhdistystoimintaan. Hän on Heinolan Metallityöväen ammattiosaston toimikunnan jäsen, Mikkelin piirin toimikunnan jäsen ja piirijärjestön varapuheenjohtaja. Viime kunnallisvaaleissa hän asettui ensimmäisen kerran valtuustoehdokkaaksi ja tuli myös valituksi.

Eino Tiainen:

Ammattiyhdistysliikkeellä hyötyä osallistumisesta kunnalliseen toimintaan

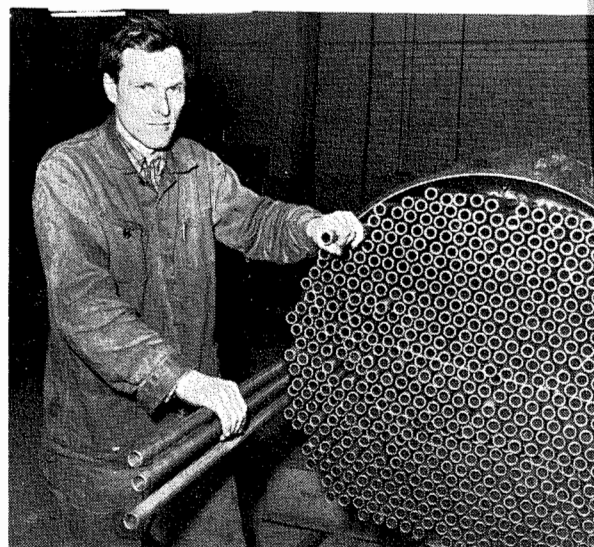
Eino Tiainen toteaa, että kunnallisiin luottamustehtäviin osallistuminen hyödyttää ammatillista järjestötoimintaa. Asioihin joutuu näin paneutumaan laajemmasta näkökulmasta tarkastellen. Ammattiyhdistysliikkeessä kiinnostuksen kasvaminen kunnalliselämää kohtaan onkin epäilemättä paikallaan ja Heinolan me-

tallityöväen keskuudessa tämä ajattelutapa johti viime kunnallisvaaleissa myös tulokseen, sillä kaupunginvaltuustoon valittiin kolme osaston jäsentä. Jäsenistön keskuudessa on nyt selvästi havaittavissa kasvava mielenkiinto kunnallisia asioita kohtaan. Tuon tuostakin käännytään valtuuston jäsenen puoleen, tehdään kyselyjä ja tuodaan esiin toivomuksia sekä uusia ideoita. Tällaisesta kanssakäymisestä on luonnollisesti valtuutetulle suurta apua. Siten hän joutuu perehtymään paikallisiin ongelmiin yksityiskohtia myöten.

Kunnallisten luottamusmiesten ratkaistaviksi tulee asioita, joiden toteuttaminen vaatii suuria summia julkisia varoja. Heinolan kaupunki on juuri nyt melkoisten investointien edessä. On tehty päätökset uuden suuren koulutalon rakentamisesta sekä vanhojen koulujen saneerauksista. Jätevesien puhdistuslaitoksen on oltava valmiina vuoden 1975 aikana. Varoja kysyvät myös uimahallin rakentaminen ja lasten päivähoitosuunnitelman toteuttaminen. Siten on olemassa ankaraa painetta veroäyriin hintaa kohtaan ja tämä onkin varsin keskeinen puheenaihe tällä hetkellä Heinolassa kaupungin talousarvion ollessa parhaillaan käsitelyvaiheessa.

Eino Tiainen on jäsenenä asuntolautakunnassa ja kuuluu sen työjaostoon. Ammattiyhdistysmiehenä häntä erityisesti kiinnostaa uusien asuntojen saaminen ja varsinkin kunnallisen vuokratalon rakentamista hän pitää välttämättömänä. Muista suurista ratkaisuaan odottavista suunnitelmista hän korostaa erityisesti kauan esillä ollutta moottoriohitustien rakentamista. Hän pitää lisätutkimuksia tarpeellisina ja on sitä mieltä, että tie olisi rakennettava riittävän kaukaa Heinolan ohi, vaikka sellainen ratkaisu olisikin kalliimpi.

★

Seppo Vilén, 35, on syntynyt Käkisalmessa, mutta joutui pian evakokotipaaleille, mikä päättyi Heinolaan. Kaupunki on siten ollut hänen kasvuympäristönsä. Täällä hän kävi koulunsa ja valmistui ammattikoulun toiselta kurssilta 1956 työelämään. Hän tuli Heinolan tehtaalle levysepäksi ja valmistaa nykyisin teollisuuslämmönsiirtimiä. Hän on käynyt Kiljavan ammattiyhdistysopiston pitkän kurssin ja antaa hyvän arvostelun laitoksen opetuksen tasosta. Hän on tiiviisti mukana paikallisessa metalliammattiosastossa ja sen opintokerhoissa ja sitä kautta hän joutui myös viime vaaleissa kaupunginvaltuustoon.

Seppo Vilén:

Uudelle valtuutetulle valtuustotyöskentely opiskelua

Seppo Vilénin mielestä tähänastinen valtuustotyöskentely on ollut hänelle ennen kaikkea opettelemista ja paneutumista suuren luokan kysymyksiin. Valtuutettuna pääsee perille, mihin verovarot uppoavat. Varmaan kunnalliset ongelmat ovat hänen käsityksensä mukaan Heinolassa paljolti samoja kuin muissakin vastaavissa kaupungeissa. Hänen

osalleen sosiaalilautakunnan jäsenenä ovat tulleet erityisesti tämän tärkeän yhteiskunnallisen alan ongelmien ratkominen.

Lähiajan ratkaisuista Viléniä kiinnostaa erityisesti jäteveden puhdistamo. Olisi saatava varmuus siitä, ettei siitä koidu haittaa läheiselle asutukselle. Häntä askarruttaa myös tuleva moottoritie. Hän haluaisi, että se johdettaisiin kaukaa lännestä Heinolan kaupungin ohi. Jos tie tulisi nyt kaavaillulle paikalle, rumentaissi luonnonkauniin kaupunkinäkömman ja vaikuttaisi vieläkin rumentavammalta lähestyttäessä kaupunkia Ruotsalaiselta päin. Epäilemättä moottoritiestä, mikäli se tulisi sivumaan kaupungin asutusta, koituisi vastaisuudessa haittaa kaupungin kasvulle ja asemakaavaratkaisuille.

★

Pekka Honkahuhta, 31, syntyyään orimattilalainen, tuli 1965 vastavalmistuneena teknikkona Heinolan tehtaan piirustuskonttoriin. Heinolaan on ollut helppo kotiutua. Hän on mukana Heinolan Teknisten toiminnassa ja Liberaalisen Kansanpuolueen paikallisosastossa. Yli 250 jäsentä käsittävän Heinolan Teknisten johtokuntaan hänet valittiin 1970 ja -71 sekä -72 hän oli puheenjohtajana. Teknisten piiristä valittiin viime kerralla kaupunginvaltuustoon kaksi jäsentä, joista toinen Pekka Honkahuhta.

Pekka Honkahuhta:

Kaupunki ei tue kulttuuriharrastuksia tarpeeksi

Yllättävän paljon uutta on valtuuston jäsenenä toimiminen tuonut nuorelle luottamusmiehelle, kertoi Pekka Honkahuhta. Hän ei varauksetta hyväksy kunnallisen elämän politisoitumista, vaan katsoo politiikan näyttelevän kaupungin asioiden

hoitamisessa tarpeettoman suurta osaa. Onhan kysymyksessä toimiminen kaupungin asukkaiden yhteiseksi parhaaksi. Kulttuuria kaupungin pitäisi tukea enemmän. Niin ikään koulujen tiloja pitäisi saada enemmän seuratoiminnan käyttöön. Uimahallihankkeen edistymistä tervehditään tyydytyksellä, sillä nyt lähin uintimahdollisuus on Vierumäen urheiluopistolla saakka.

Heinolan Teknisten piirissä keskustellaan jonkin verran kunnallispoliitikasta, mutta harrastuksen toivoisi nykyisestäään vilkastuvan, toteoi Honkahuhta.

★

Harry Sundberg, 45, on syntyyään forssalaisia. Ylioppilaaksi tulonsa jälkeen hän opiskeli Helsingin Teknillisessä opistossa, josta valmistui koneenrakennusalan insinööriksi 1951. Sen jälkeen hän työskenteli moottoreiden suunnitteluinsinöörinä Oy Strömberg Ab:ssa 1952—1953. Viimeksi mainittuna vuonna hän tuli Kymen Osakeyhtiön palvelukseen osastoinsinööriksi Karkekilan tehtaalle. Heinolaan hän siirtyi 1956 ja toimi vuoteen 1970 mm. liesiosaston osastoinsinöörinä ja sen jälkeen radiaattoriosaston osastopäällikkönä. Tämän vuoden alusta lähtien hän on

toiminut Heinolan tehtaan henkilöstöpäällikkönä. Hänet valittiin kaupungin teknillisten ja kiinteistöasiain lautakuntaan kuluvaan vuoden alusta ja lautakunta puolestaan valitsi hänet varapuheenjohtajakseen.

Harry Sundberg:

Teollistumisen rinnalla kiinnitettävä huomiota luonnon säilyttämiseen ja viihtyisyystekijöihin

Tällaisessa lautakunnassa, jonka osuus kaupungin talousarviosta on varsin huomattava, on luonnollisesti

apua teknillisestä koulutuksesta ja teollisuuden parissa saadusta kokeemuksesta. Kuitenkin on todettava, että ratkaisujen tekeminen tuotantolinjan ääressä on suoraviivaisempaa kuin kunnalliselämässä, jossa asiat käsitellään monessa elimessä ja jossa päätökseksi tulee enemmistön kanta, mainitsi ins. Sundberg. On siten osattava tarjota omia käsityksiään ja näkemyksiään vakuuttavin ja ymmärrettävin perustein, jotta ne saisivat yleisen hyväksymisen.

Parhaillaan teknillisten ja kiinteistöasiain lautakunnan työohjelmassa on toteutettavana kaupungin tule-

vaisuuden kannalta tärkeitä asioita. Raakaveden hankinnassa kaupungilla on käytettävään luonnon tarjoama erinomainen mahdollisuus. Vedentarve voidaan tyydyttää pohjavedtä pumppaamalla ja lisäksi tulevan vedenottamon lähellä on kolme pientä järveä kaiken varalta reservinä. Pohjavesi on niin hyvää, ettei sitä tarvitse puhdistaa. Hankkeessa on mukana Heinolan maalaiskunta, mikä mielihyvin todettakoon.

Jätevesien puhdistamon sijoittaminen Tommolän kaupunginosaan lähelle asutusta tuntuu hieman epäilyttävältä, mutta todennäköisesti nykyisellä puhdistustekniikalla päästään niin hyvin tuloksiin, ettei haitallisia vaikutuksia, kuten epämiellyttävää hajua, pääse ilmenemään. Puhdistamoon tullaan johtamaan myös osa teollisuuden jätevesistä.

Heinolan maantieteellinen asema

Leo Finska:

Kokonaisvaltainen suunnitelma urheilun ja kuntoliikunnan kehittämiseksi

Leo Finska, 39, on pesunkestävä yhtiöläinen. Oltuaan vähän aikaa uittoyhtiön verstaalla Heinolassa apulaisuittopäällikkö Arvo Peippo toimitti hänet 1952 yhtiön ammattikouluun Kuusankoskelle, jonka jälkeen hän kävi Karkkilan Konepajakoulun. Hän tuli Heinolan tehtaan palvelukseen 1956 ja on toiminut v:sta 1960 työnohtajana, ensin liesiosastolla ja nykyisin lämmönsiirinosastolla. Hän on innokas urheilun harrastaja, on pelannut Heinolan Palloilijat 47:ssä, toiminut seuran jalkapallojaoston puheenjohtajana sekä Suomen Palloliiton Lahden piirin piirihallituksen jäsenenä. Yhtiön kuntoliikunnan parissa osoittamastaan harrastuksesta hän on saanut kultaisen merkin. Heinolan kaupungin urheilulautakunnan puheenjohtajaksi Leo Finska valittiin kuluvan vuoden alussa.

kaakkoisessa Hämeessä hyvien kulkuyhteyksien varrella houkuttelee kaupunkiin lisää teollisuutta. Siten on olemassa painetta, mutta kaupungin kunniaksi on sanottava, että tarkoin harkitaan, mitä voidaan ottaa vastaan. Rinnan teollisuuden käyttöön varattavien alueiden kanssa kiinnitetään huomiota virkistysalueiden säilyttämiseen ja kehittämiseen. Tässä suhteessa pyritään siis teollisuuden ja viihtyisyydenäkökoh- tien välillä terveeseen, tasapainoiseen ratkaisuun.

Jyrängön kaupungin asemakaavoittaminen ja rakentaminen lähivuosina on oikeaan osunut toimenpide. Uusi asutusalue ja teollisuus sijaitsevat sopivasti rinnakkain. Toisaalta luonnon läheisyyttä on yltäkyllin ja kaupungin keskustakin on kohtuullisen matkan päässä.

★

urheilulautakunnan on kaupunkilaisten parissa tehtävä paljon työtä. Jotta nykyinen tilanne voitaisiin kartoittaa ja saada selville kaupunkilaisten toivomukset, tulee lautakunta suorittamaan ensi vuoden alussa liikuntatutkimuksen, jonka piiriin kuuluvat lapset, nuoret, keskiikäiset, eläkeläiset ja 'kilpamieliset'. Tavoitteena on edellytysten luominen kunto- ja virkistysliikunnan sekä kilpaurheilun harjoittamiselle Heinolassa.

Leo Finska puhuu mielellään kokonaisvaltaisen suunnitelman laati- misesta. Sitä ei toteuta urheilulau- kunta omissa ympyröissä, vaan lau- takunnan ehdotuksesta on muodos- tettu erityinen suunnittelutoimikun- ta, jossa kaupungin kaavoitusviran- omaisilla on luonnollisesti tärkeä osuus. Tärkeimpänä kohteena on kaupungin urheilupuiston kehittämi- nen. Aikanaan tunnetun arkkiteh- din Einari Teräsvirran suunnittelema urheilupuisto osoittautuu epäilemät- tä pitemmän päälle ahtaaksi ja on- kin herännyt ajatus liittää siihen puiston jatakeena oleva harju, ns. Raviradan alue. Uimahalli tullaan sijoittamaan jo tälle alueelle ja sinne olisi varattava paikka myös urheilu- talolle sekä tekojäärädalle. Niin- ikään kokonaisvaltaisessa suunnitel- massa on kiinnitettävä huomiota lei- rintäalueeseen ja kuntopolkujen se- kä -latujen varaamiseen ja merkit- semiseen.

Lyhyen aikavälin ohjelmaa tarvi- taan myös. On saatava nykyisten mahdollisuuksien puitteissa seuroille ja urheilun harrastajille riittävästi käyttövuoroja. On pyrittävä nosta- maan kaupungin avustusmääräraho- ja urheiluseuroille ja kaikin tavoin luotava edellytyksiä urheilun ja lii- kunnan harjoittamiseen. Nyt siihen on käytännössä entistä paremmat mahdollisuudet, sillä lautakunnan ehdotuksesta kaupunginvaltuusto on perustanut urheilutoimensihteerin vi- ran, joka on jo täytetty.

Leo Finska näkee lautakunnan tehtävän ohjaavana, suunnittelevana ja organisoivana. Urheilu ja kunto- liikunta on nähtävä ennalta ehkäi- sevänä terveydenhoitona ja sitä tul- lisi harrastaa niin nuorten, työikäis- ten kuin vanhojenkin. Tämän asian ymmärtämiseksi ja juurruttamiseksi

'Työnjohtajien mielenterveys keskivertoväestöä tärkeämpi'

Kuusankosken tehtaiden työnjohtajat mielenterveyspäivillä

— Mieleltään terve ihminen sietää toisten ihmisten erilaisuutta mahdollisimman pitkälle, sanoi Suomen Mielenterveysseuran toiminnanjohtaja *Irja Rantanen*.

— Tekniset ja taloudelliset ongelmat ovat sittenkin perusluonteeltaan helpommin ratkaistavia kuin pulmat, jotka syntyvät ihmisten ja ihmisryhmien välisessä yhteistoiminnassa, lausui professori *Olavi Borg*.

— Olen varma siitä, että saasteiden osuus luonnon-tasapainoon ja ihmiseen selvitetään ja niiden vaikutus minimoidaan, totesi dipl.ins. *Erkki Laasonen*.

— Paljon puhuttu stressi ei ole pelkästään kielteinen ilmiö. Stressistä on myös hyötyä. On näet niin, että ylipainetta eli stressiä tarvitaan ongelmien ratkomiseen. Jos ongelman ratkaisemiseksi ei synny mitään ylipainetta, niin on myös varmaa, että silloin ei synny mitään ratkaisujakaan, väitti maisteri *Pekka Kansi*.

Nämä ovat väitteitä, lausuntoja, toteamuksia ja sanontoja, joita esitelmöitsijät esittivät Vääksyssä 6.—7. 10. järjestetyillä Kymin Osakeyhtiön Kuusankosken tehtaiden työnjohtajien mielenterveyspäivillä. Päiville osallistui kaikkiaan 34 työnjohtajaa yhtiön Kuusankosken tehtailta. Lisäksi päivillä olivat mukana kutsuttuina yhtiön edustajina apulaishallintojohtaja, varatuomari *Olof HERNBERG*, yhtiön johtava lääkäri, lääket. lis. *Antti Jokinen*, selluteollisuuden isännöitsijä, dipl.ins. *Erkki Laasonen* ja paperiryhmän henkilöstöpäällikkö, varatuomari *Lasse Mäkelä*. Pääluottamusmiehet *Pentti Halinen* ja *Teuvo Pöysä* osallistuivat myös päiville kutsuttuina osanottajina.

Työnjohtajien mielenterveyspäivät järjestettiin yhtiön 100-vuotissäätiön keväällä tarkoitukseen myöntämän apurahan turvin.

Päivien vetäjänä ja järjestelytoimikunnan puheenjohtajana toiminut ylimestari *Rauni Henttonen* luonnehti mielenterveyspäivien tarkoi-

Työnjohtajien mielenterveyspäivillä kuultiin neljä esitelmää, joissa mielenterveyskysymyksiä valotettiin eri näkökannoilta. Päivillä esitelmöivät Suomen Mielenterveysseuran toiminnanjohtaja *Irja Rantanen* (yllä) sekä (oik:lla) maisteri *Pekka Kansi*, isännöitsijä *Erkki Laasonen* ja professori *Olavi Borg*. Päivien vetäjänä ja järjestelytoimikunnan puheenjohtajana toimi ylimestari *Rauni Henttonen* (äärimmäisenä oikealla).

tuksena olevan perehdyttää työnjohtajia sekä teoriassa että käytännössä työelämässä ilmeneviin ristiriitatilanteisiin, lisätä heidän valmiuttaan niiden ratkomiseen ja tarjota virikkeitä oman henkilökohtaisen mielenterveyden kohentamiseen.

Mielenterveyspäivillä kuultiin kaikkiaan neljä esitelmää. Mielenterveysseuran toiminnanjohtaja *Irja Rantanen* puhui aiheesta Stressi työelämässä, isännöitsijä *Erkki Laasonen* esitelmän aiheena oli Saaste ja mielenterveys, maisteri *Pekka Kansi* puolestaan esitelmöi Työpaikan mielenterveydestä ja professori *Olavi Borg* puhui päivien päätteeksi Ideologisista ristiriidoista.

Kunkin esitelmän jälkeen käytiin vilkas keskustelu, jossa mielenterveysasioita ruodittiin varsin perusteellisesti sekä yksilö- että yhteisötasolla.

Mitä mielenterveys oikein onkaan?

— Martti Paloheimo on sanonut, että mielenterveys on mahdollisuus inhimillisesti rikkaaseen elämään. Muuan ranskalainen lääkäri on taas sanonut, että se on kykyä nauttia elämästä. Joka tapauksessa mielen-terveys on sielullisen hyvinvoinnin kuva, sanoi toiminnanjohtaja Irja Rantanen omassa esitelmässään.

Hän sanoi ihmettelevänsä sitä, että aina kun tulee puhe mielenterveydestä, aletaan keskustella mielen-terveyden ongelmista:

— Ilmeisesti on niin, että mielen-terveys on niin vaikeasti määriteltävä asia ja abstraktinen käsite, että on helpompaa puhua mielenterveyden häiriöistä.

Toiminnanjohtaja Rantanen mainitsi, että mielenterveyden häiriöillä on tällä hetkellä ylivoimaisesti suurin asema kaikista sairausryhmistä. Kansaneläkkeen saajista runsas kolmannes on sellaisia, jotka ovat eläkkeellä mielenterveydellisten syiden vuoksi. Sydän- ja verisuonitautien vuoksi on eläkkeellä 18 prosenttia eläkkeensaajista.

Toiminnanjohtaja Rantasen mukaan peräti 40 prosenttia maamme kaikista sairassijoista on psykiatristen potilaiden hallussa:

— On myös väitetty, että noin 50 prosenttiin muista fyysisistä sairauksista on mentaalisilla syillä osuutensa.

Asiaintilaa pahentaa vielä se, että mielenterveydelliset häiriöt ovat parhaan työiän sairauksia.

— Mielenterveys ja sen ylläpitäminen on keskeisin tämän hetken kansanterveydellinen, sosiaalipoliittinen ja kansantaloudellinen kysymys. Mielenterveys on kaikkien asia.

Työnjohtajien mielenterveyden toiminnanjohtaja Rantanen näkee ensiarvoisen tärkeänä:

— Työnjohtajan mielenterveys on keskimääräistä väestönosaa tärkeämpi, koska työnjohtajan asema työnantajan ja työntekijän välillä eräänlaisena kanavana, jatkuvan paineen alaisena avaa monia mahdollisuuksia. Häiriintynyt työnjohtaja voi tehdä ympäristössään paljon pahaa.

Nyky-yhteiskuntaa toiminnanjohtaja Rantanen kuvasi psykologiselta kannalta erittäin monimutkaiseksi, joka helposti riepottelee ihmistä eri suuntiin. Tästä saattaa olla seurauksena identiteettihäiriö: minän hajoaminen. On kuitenkin olemassa sielullisia suojakeinoja paineita vastaan. Niitä ovat mm. erilaiset paot:

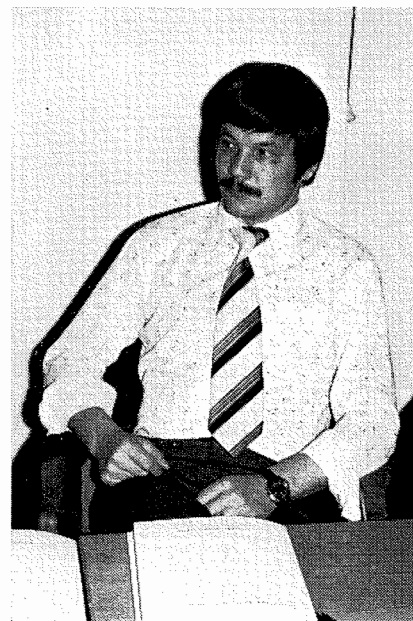
pako alkoholiin, pako sairasteluun ja vastuun välttely, joka merkitsee, että ei oteta mihinkään asioihin vastuullista kantaa.

Toiminnanjohtaja Rantasen mukaan näitä pakokeinoja kuitenkin käytetään nykyään liiaksi: — Oikein ja järkevästi käytettynä ne suojaavat sielullista koneistoamme, Rantanen sanoi. Mutta niistä ei saa tulla tapa.

Puhuja tähdensi työn johdon merkitystä yrityksen tai laitoksen psykologisen ilmapiirin luomisessa. — Aivan ratkaisevasti työn johdosta riippuu onko työpaikka viihtyisä vai ei.

Työpaikkaviihtyvyyteen on tutkimuksin osoitettu vaikuttavan lähinnä kolme tekijää: tärkein on suhteet työtovereihin, toiseksi tärkein seikka on työn laatu ja kolmannelle sijalla on palkka. Työn laadusta puhuja mainitsi, että työ ei saa olla työntekijän kykyihin nähden yliimitoitettu, mutta se ei saa olla alimitoitettukaan. Mieluiten työn pitäisi liikkua suorituskyvyn ylärajoilla, jolloin se tuottaisi tyydytystä.

Suhteet työtovereihin ovat ratkaisevan tärkeitä. Toiminnanjohtaja Rantanen sanoi, että hyvä ihmissuhde perustuu vuorovaikutukselle: —

Että tulee itse ymmärretyksi ja ymmärtää itse toista. Toisten ihmisten erilaisuuden sietäminen ja hyväksyminen on mieleltään terveen ihmisen merkki.

Saasteet ja mielenterveys

— Saaste on nykyajan peikko. Luonnonsuojeluvuosi 1970 samoin kuin eräät epäitsekästä, toiset oman voitonhakuista propagandaa harjoittaneet ovat osoittaneet, kuinka heittämämme jätteet ovat vaarallisia ympäristölle ja viime kädessä meille itsellemme. Myönnämme itsellemme ja usein toisillemmekin, että monissa paikoin saastuminen on lisääntynyt, sanoi dipl.ins. Erkki Laasonen puhuessaan saasteista ja mielenterveydestä.

Ekologia on tieteen ala, joka tutkii luonnon ja elollisten olentojen välistä tasapainoa ottaen huomioon ympäristöolosuhteet. Dipl.ins. Laasonen mainitsi, että juuri ekologit vuonna 1970 kiinnittivät maailman huomiota saasteiden aiheuttamiin vinosuuntauksiin luonnossa.

— Ihmisen merkitys muun luonnon tasapainolle on ollut voittopuolisesti negatiivinen. Eräät ovatkin väittäneet, että luonnolle aiheutuisi kastemadon häviämisestä huomattavasti suurempi haitta kuin ihmisen katoamisesta.

— Saasteiden pääsy ihmiseen voi olla tiedostavaa tai tiedostamatonta. Myrkkyä voidaan ottaa tahallaan tai sen voi toinen antaa salaa. Saasteiden tulotiet ovat iho, ruoansulatuskanava ja hengitystiehyet. Ne voivat kulkeutua edelleen mikä mihinkin: lihaksiin, verisuonistoon, sydämeen, maksaan, munuaisiin, keuhkoihin, hermostoon, aivoihin, vatsaan yms. Moniin sisäelimiin, mutta erityisesti hermostoon ja aivoihin vaikuttavat aineet ovat niitä, joilla on mielenterveyden kanssa tekemistä.

— Suoraan aivoihin tunkeutuva saaste on kuuloaistin välityksellä tu-

leva melu. Myös voidaan ajatella sellaiseksi muiden aistien, erityisesti silmien välityksellä nähtyä 'saastaa'. Kaikkein arveluttavin on kuitenkin sellaisten aineiden tai säteilyn vaikutus, joka voi muuttaa perintömassaa ja joka näin jättää pysyvän jäljen ihmiskuntaan.

Esiteltään hyvin yksityiskohtaisesti ja monipuolisesti eri saasteaineita, lausui dipl.ins. Laasonen yhteenvetona: — Mielenterveyteen vaikuttaa ensisijaisesti se, mikä pääsee vaikuttamaan suoraan hermokeskukseen, kuten huumeet, melu ja säteily. Ruumiin kautta sieluun tuleva vaikutus on hitaampaa ja miedompaa.

Ihmiskunnan tulevaisuuteen nähdessä dipl.ins. Laasonen sanoi olevansa optimisti ja uskovansa, että ihmiset aikaansaavat katastrofeja estäviä globaalisia sopimuksia. — Lisäksi olen varma siitä, että saasteiden vaikutus selvitetään ja minimoidaan. Myös olen sitä mieltä, että kiihtyvän kilpailun ja paineen alla työskentelevät enenevässä määrin turvautuvat uskontoon mielentasapainon pysyttämiseksi.

Työpaikan mielenterveys

— Ärsykkeiden vähäisyys voi aiheuttaa työelämässä häiriötiloja, jot-

ka muodostuvat yksitoikkoisuudeksi. Työelämän yksitoikkoisuus ilmenee haluttomuutena, masentuneisuutena ja tyhjänpäiväisyyden tunteena. Mutta liiallinenkin ärsykkeiden määrä saattaa aiheuttaa häiriöitä. Silloin seurauksena on stressi, totesi maisteri Pekka Kansi esitelmöidessään työpaikan mielenterveydestä.

Maisteri Kansin mukaan stressi on saanut turhan kielteisen merkityksen: — Ongelmien ratkomiseen tarvitaan aina stressiä eli ylipainetta. Vasta sitten jos stressi jatkuu pitkään, on siitä seurauksena oireita. Stressi aikaansaa ärtyvyyttä ja ahdistuneisuuden tunnetta. Erilaisilla käsittelyjärjestelmillä voi vähentää stressiä.

Maisteri Kansi mainitsi, että stressistä eroon pääseminen on ajallisesti suorassa yhteydessä stressin kesto-aikaan. Niinpä on laskettu, että stressin jälkeinen palautumisaika normaaliin tilaan ottaa 20 prosenttia stressin kestoajasta. Tämä tarkoittaa lyhyempiä stressejä. Jos stressi on jatkunut niin pitkään, että 20 prosentin mukaan laskettu palautumisaika on muuttunut jo kahdeksi viikoksi, ei palautumisaika tästä enää pitene. Maisteri Kansi väitti, että pitkäaikainenkin stressi voidaan hoitaa ohi kahdessa viikossa:

Päiville osallistui kaikkiaan 34 työnjohtajaa yhtiön Kuusankosken tehtailta. Lisäksi mukana olivat kutsuttuina osanottajina pääluottamusmiehet ja työnantajan edustajia, joten osallistujien kokonaismäärä kohosi yli 40.

— Ensimmäisellä viikolla poistuvat keholliset oireet ja toisella viikolla tapahtuu henkinen irtaantumisen ongelmista.

Työpaikan ilmapiiiriä voi tervehdyttää mm. eliminoimalla tyypillisiä asennevirheitä. Näitä ovat mm. liiallinen halu sekaantua alaisten töihin, edellisten tehtävien mukaanotto uusiin tehtäviin siirryttäessä, liiallinen kiinnostus vain omasta erityisalasta, ajatus, että 'on nopeinta tehdä kaikki itse', liioitellut riskivaarat muiden kohdalla jne. Johtamistaidollisia virheitä ovat taas mm. jälkikasvun koulutuksen laiminlyönti, työnopetuksen laiminlyönti, tukkeutuneet tiedotuskanavat, vastuunjaon välttely ja harkitsematon reagointi.

Ideologiset ristiriidat

Ideologisista ristiriidoista puhuesaan professori Olavi Borg määritteli asenteen "ennakkotaipumukseksi suhtautua positiivisella tai negatiivisella tavalla toiseen henkilöön, tilanteeseen, tapahtumaan, aatteeseen

asiaan tai vastaavaan seikkaan." Ideologia taas koostuu useista samansuuntaisista asenteista. Ideologia on joukko mielipiteitä, asenteita ja uskomuksia, jotka muodostavat rakenteellisen kokonaisuuden ja johon yksilön tai ryhmän voidaan katsoa perustavan toimintansa.

— Ihminen valitsee tietonsa ja tietokanavansa asenteittensa mukaisesti, kuuntelee ja antaa arvoa samanimieliselle, mutta varautuu jo ennakolta ja torjuu toista mieltä olevien käsitykset, professori Borg sanoi.

Hänen mukaansa asenteellisilla ja ideologisilla tekijöillä on keskeinen sija työelämässä, niin työelämän ristiriitojen kuin työmotivaation, työtyytyvyyden ja tuottavuuden kannalta. Tyytymättömyyttä luovat tekijät ovat usein sellaisia, joihin liittyy asenteellisia ja ideologisia ristiriitamahdollisuuksia. Tällaisia ovat työpaikan ihmissuhteet, työolosuhteet, yrityspolitiikka ja hallinto sekä työjohdolliset menettelyt. Pelkkä sosiaalinen toiminta ja henkilöhallinnolliset toimenpiteet jäävät sielullisiksi rauhoitusyrityksiksi, vain "riesojen poistoksi sinänsä" ellei niiden pohjalla ole hyväksyttyä asenteellista virettä. Saavutetaan kyllä tyytyväisyyttä, mutta miksi kukaan ponnisteli lisää.

Asenteelliset ja ideologiset tekijät luovat työelämään ristiriitatilanteita tai ovat ilmennyksiä ristiriidoista, joiden hallitseminen on ratkaiseva edellytys organisaation, yrityksen tai työpaikan toiminnan menestykselle. Jokainen organisaatio on viime kädessä inhimilliseen yhteistoimintaan perustuva yhteisö. Vakiintuneen muotonsa nämä inhimilliset ristiriidat ovat saaneet työelämän järjestyksessä työnantajien ja toimihenkilöiden sekä työntekijöiden etujärjestöiksi. Nämä järjestökoneistot ovat siis seurausta työelämän asenne- ja ideologiapohjaisista ristiriidoista, professori Borg sanoi.

Eero Marttinen

RÄIHÄLLE SUOMEN LEIJONAN ANSIORISTI

Kymenlaakson Agrologien vuosikokouksessa 26.3. luovutettiin agrologi Pertti Räihälle Tasavallan presidentin hänelle myöntämä Suomen Leijonan ritarikunnan ansioristi.

Agrologi Räihä tuli Kymin Osakeyhtiön palvelukseen metsäosaston tilanhoidajaksi 1966, jota ennen hän työskenteli W. Rosenlew Oy:ssä. Hän on johtanut yhtiöme huomattavan laajaa maataloutta eräänä sen ratkaisevana kehityskautena. Agrologi Räihän työn tuloksena yhtiön maataloudesta on kehittynyt uudenaikainen ja tehokas tuotantoyksikkö.

Myös Agrologien yhdistyksen toimintaan Pertti Räihä on osallistunut aktiivisesti ja toiminut kaksi vuotta Kymenlaakson Agrologien puheenjohtajana. Agrologien valtakunnallisissa taitokilpailuissa hän on saavuttanut kolme mestaruutta.

Uusi työntekijä toivotetaan tervetulleeksi jo tehtaan portilla. Työnohjaaja on uuden tulokkaan kummi hänen ensimmäisinä työpäivinänsä tehtaan palveluksessa. Työnohjaus täyttää tarkoituksensa vain, jos on tarkoin selvitetty mitä opetetaan. Työnohjuksen kohdalla voidaan oikeutetusti kysyä — kannattaako olla opettamatta?

Kannattaako olla opettamatta?

Työnohjusta Salon tehtaalla

misen ja erehtymisen kautta katsotaan jo vanhentuneeksi menetelmäksi. Varsin epävarmaksi uudessa työympäristössä, vieraiden ihmisten kesellä, tuntee uusi työntekijä olonsa ensimmäisinä päivinä. Monia asioita on kyseltävä ennen kuin pääsee toimimaan ja saa työstään tuloksia.

Uuden työntekijän tutustuttaminen tehtaaseen ja opettaminen tehtäviin on keskitetty Salon tehtaalla työnohjaajalle. Pyrkimyksenä on, että kaikki sisäisen siirron kautta uusiin tehtäviin sijoitettavat ovat myös aluksi työnohjaajan oppilaina. Apuna opetustyössä ovat työnohjaajat, jotka on koulutettu eri työ- ja ammattiryhmistä. He ovat kokeneita henkilöitä, jotka irrotetaan opastustehtäviin tarpeen tullen. Perinnäisesti opettaminen kuuluu työnjohtajille ja niinpä työnohjaaja ja työnohjaajat toimivat läheisessä yhteistyössä työnjohtajien kanssa koko opetusvaiheen aikana.

kaan liittyvää, niin se poistaa tulokasta uuden työympäristön aiheuttaman epävarmuuden tunteen. Näin luodaan pohja työntekijän viihtyvyydelle alusta alkaen ja hänelle annetaan mahdollisuus toteuttaa itseään työssään. Työ tekijäänsä kiittää, niinhän se on. Uudelleenkoulutuksella tehtaan sisällä pyritään työntekijälle löytämään hänen taitoihinsa ja taipumuksiinsa sopivaa tehtävää. Vuodesta toiseen samassa vaihtelussa lomaannuttaa työntekijän henkisen vireydenkin.

Tästä se alkaa. Työnohjaaja Raimo Pajola (oik.) tehtaan portilla vastaanottamassa Reijo Nevalaista, joka tulee tehtaalle tankoautomaatti-asettajaksi.

Työnohjaus käynnissä: työnjohtaja Tapani Koskinen (oik.) neuvoo tarkastaja Ismo Vuorelle mittalaitteen käyttöä

Uusi työntekijä oudossa ympäristössä

Jokaisessa työyhteisössä vallitsevat omat lait ja tavat hoitaa asioita. Työmenetelmät on järjestyttävä tavalla ja työn laatuvaatimukset ovat eri laitoissa erilaiset. Koneet ja laitteet poikkeavat käyttötavoiltaan, eivätkä valmistettavat tuotteet ja osatkaan ole samanlaisia.

Uuden työntekijän pestämisen ja uuden työpaikan yhteydessä tullaan opettamisvaatimusten eteen. Työ tekijäänsä opettaa sanottiin ennen, mutta nykyisin uudelle henkilölle on opetettava tehtävät, joita hän tulee suorittamaan. Itseoppiminen yrittä-

Miksi ja miten työnohjusta suoritetaan?

Työympäristöön tutustuttamisen ja työnohjustuksen tarkoituksena on, että tulokas mahdollisimman kitkattomasti saadaan mukaan tuotantotoimintaan ja perehdytetään talon tapoihin. Uudelle työntekijälle on tärkeää, että hän oppii käyttämään hyödykseen työsuhteeseen liittyviä palveluksia, kuten pukeutumistiloja, terveysasemaa, ruokalaa, suojavälineitä, työntekijöiden avustuskassaa ja vaikkapa kuntourheilua. Kun tehtaalla on henkilö, jolta voi kysyä kaikkea työhön ja työpaik-

Reilu kädenpuristus tehtaan portilla saa tulokkaan tuntemaan olevansa tervetullut hänen astuessaan uutena jäsenenä tehtaan piiriin. Tehdasesittelyn aikana työnopettaja pyrkii muodostamaan käsityksen työntekijästä ihmisenä sekä hänen aikaisemmasta työkokemuksestaan ja -taidostaan. Kierroksen aikana hänelle varataan kaappi vaatteiden säilyttämistä varten, käydään palkkakonttorissa antamassa henkilötiedot ja näytetään sosiaaliset tilat ja neuvotaan turvalliset kulkureitit. Tulokkaalle kerrotaan lisäksi käyttäytymistavoista erilaisissa tilanteissa, opetetaan vaihekortin käyttö ja annetaan tiedollinen rautaisannos Tervetuloa taloon-kirjasen muodossa.

Henkilösuhdeasiainhoitaja on jo hyvissä ajoin lähettänyt työnopettajalle tiedon uudesta henkilöstä. Työnopettaja laatii yhdessä määrätyn työnopastajan kanssa ennakolta työnopastuskortin, jossa opastettava työ on jaksotettu. Jokaisesta jaksosta on merkitty muistiin ydinkohta. Myös perustelut, miksi työ tehdään juuri opastettavalla tavalla, on selvitetty opastuskortissa. Osaston työnjohtaja on tarkastanut ja hyväksynyt opastuskortin käytettäväksi tulokkaan opastamiseen.

Työnopettaja esittelee uuden henkilön työnjohtajalle. Yhdessä kaikki kolme menevät työpaikalle, missä työnopastaja jo odottaa saapuvaa. Lähimpiä työtovereita ja osaston luottamusmiestä käydään tervehtimässä ja sen jälkeen opetettava ja opastaja syventyvät työn rutiineihin ja kikkoihin. Työnjohtaja ja työnopettaja seuraavat opetuksen edistymistä. Työnopastuksen päätyttyä työnopettaja määrittelee työntekijän suorituskyvyn ja päättää jatkoopetuksesta tai toteaa annetun opastuksen riittävän. Parin kuukauden kulluttua suoritetaan jälkitarkastus, jossa todetaan miten työ sujuu ja keskustellaan muista työsuhteeseen liittyvistä asioista.

Kuka hyötyy työnopetuksesta?

Työnopetus lähtee yrityksen ja yksilön odotuksista. Työnjohtaja odottaa saavansa työhön henkilön, joka hallitsee työnsä tiedollisesti ja taidollisesti. Työnantaja toivoo työntekijältä myönteistä asennoitumista työhön ja osallistumista siihen koko tarmollaan. Työntekijä puolestaan odottaa, että työn jatkuvuus turvaa tulevaisuuden. Hän toivoo ammattitaitoaan vastaavaa työtä, josta maksetaan sen mukaista palkkaa. Hän toivoo miellyttäviä ja turvallisia työolosuhteita, jotka lisäävät viihtymistä. Ammattitaidon kohotessa hän odottaa pääsevänsä eteenpäin kohti vaativampia tehtäviä.

Työnopetuksella lyhennetään opimis aika. Tehtaalle tämä merkitsee sitä, että tuotanto jatkuu työpisteessä lyhyen keskeytyksen jälkeen. Työntekijä pääsee nopeammin tyydyttävään ansioon suoritepalkkatyössä. Työn määrä kohoaa ripeästi entiselleen, kun opetetaan ja perustellaan oikeat menetelmät. Uudet työntekijät ovat myös alttiita työtaturmille, joita sattuu kokemattomuudesta. Ammattitaitoja voidaan vähentää opettamalla alusta alkaen oikeat suojautumistavat ja työskentelyasennot. Hyvin opittu työ koetaan myös mielekkääksi ja turvalliseksi, joten vaihtuvuus vähenee. Uuden työntekijän taipumukset ja kyvyt opitaan tuntemaan alusta alkaen ja etenemismahdollisuudet työssä paranevat.

Pääseekö työntekijä eteenpäin?

Eräänä esimerkkinä etenemisestä on työnopettaja *Raimo Paijola*. Hän tuli taloon 1964 viilaajaksi, sen jälkeen hän on ollut koneasettajana ja -asentajana ja myöhemmin työnjohtajana eri osastoilla, viimeksi tankoautomaattiosastolla. Hän tuntee Salon tehtaan konepajat 'kuin omat taskunsa'. Hän on suorittanut erilaisia kursseja, joita tehtaalla ja sen ulkopuolella on järjestetty: koneista-

ja-, tankoautomaattiasentaja-, työntutkimuksen MTM-kurssit ja työnopastajakurssin ja edessä on koulutajakurssi ensi vuonna.

Eräänlaisena jatkokoulutuskurssina oli työnopastajien koulutuskurssi,

Työnopastaja Lasse Hongisto on tuonut työnopastuskortin työnjohtaja Arvo Bangin (oik.) tarkastettavaksi ja hyväksyttäväksi

jolla koulutettiin parikymmentä henkilöä. Opastustyö on monipuolistanut kurssin suorittajien jokapäiväistä työtä. Tehtaalla on myös nuorukaisia, jotka ovat tehneet oppisopimuksen työnantajan kanssa ja siten hankkivat ammattipätevyyden.

Mitä mieltä ollaan sisäajasta

Tarkastaja *Ismo Vuori* on tullut hiljattain taloon. Hän on aikaisemmin työskennellyt kertomansa mukaan pienemmissä verstaissa. Ensimmäisenä aamuna tehtaalle tullessaan häntä jännitti, kun ei tiennyt minkälaiseen ympäristöön joutuu. Hänestä oli mukavaa, kun oltiin portilla vastassa, ettei tarvinnut harhailla tehtaalla ja etsiä omaa osastoaan. Kaksi viikkoa hän oli opastettavana tutustuen mittalaitteisiin ja mitattaviin kappaleisiin. Kolmannen viikon alusta hän aloitti työt vuorotyössä.

Epävarmuuden tunnetta ei enää ole, hän vakuuttaa.

Kokooja *Lasse Hongisto* on opastanut useita tuotteiden kokoojia. Hän kertoi, että opastukseen ollaan tyytyväisiä. Alkuunlähtö opastuksessa vie aikaa, mutta eri tyyppisten venttiilien kokoonpanon opettaminen on sitten jo nopeampaa. Hän pitää työnopastusta vaihteluna ja toteaa että kun voi antaa neuvoja ja niksejä, joita on itse kehitellyt, tuntee tyydytystä työstään.

Työnjohtaja *Arvo Bang* pitää eri henkilöiden suorittamaa työnopastusta suositeltavana, koska se muutoin jäisi lähes kokonaan työnjohtajan harteille. Nyt hän voi läheltä seurata ja vaikuttaa opetukseen. Hän pitää myös hyvänä asiana sitä, että työstä tehdään opastuskortti, jossa

tehtävät on jaksotettu. Jos tulee vaikeuksia, voidaan kortista tarkistaa tehdäänkö työ opetetulla tavalla.

Pääluottamusmiehen varamies *Eino Degerström* piti myös työnopastusta suositeltavana. Hän korosti erityisesti opastuksen tärkeyttä sisäisten siirtojen yhteydessä.

Onko vielä kehittämistä

On selvää, ettei työnopetus koskaan ole valmis ja aukoton järjestelmä. Opetusrunko on teknisesti valmis, mutta sitä parannellaan ja kehitellään edelleen. Uuden työntekijän koulutus sujuu edellä kerrotulla tavalla. Sisäisen siirron kautta uuteen tehtävään siirtyvät eivät vielä saa tehokasta jatko-opetusta. Eräänä hankaluutena on ollut, että työnopastajia ei aina voida irroit-

taa opastukseen, eivätkä opastajat ole jakaantuneet tasaisesti eri työvuoroihin. Tilanne korjataan kouluttamalla lisää opastajia.

Työnopettajan tehtävät on tähän asti hoidettu oman toimen ohella, vasta viime elokuusta alkaen on Salon tehtaalla nimitetty päätoiminen työnopettaja. Hänen ensimmäisenä tehtävänä on kartoittaa opetettavat tehtävät ja opastajien tarve. Työnopettajan tulee pitää jatkuvasti tiivistä yhteyttä työnjohtajiin ja työnopastajiin. On nimittäin huomattu, että työnjohto ei ole osannut käyttää opastajia hyödyksi niin paljon kuin olisi mahdollista. Jälkitarkailu ja yhteydenpito uusiin työntekijöihin kaipaavat myös kehittämistä.

Olavi Mäenpää
Juhani Silfver

AVUSTUSKASSA MUISTI JUHLAVUOTENAAN PITKÄAIKAISIA TYÖN- TEKIJÖITÄÄN ANSIOMERKEILLÄ

Kuusankosken Tehtaitten Avustuskassan viettäessä tänä vuonna 90-vuotisjuhliansa muisti kassan hallitus myös pitkäaikaisia työntekijöitään. Kassan hallituksen kokouksessa 16.8. ojennettiin Keskuskauppakamarin kultainen ansiomerkki 30-vuotisesta palveluksesta toimistoapulainen Saima Metsälälle ja pronssinen ansiomerkki 15-vuotisesta palveluksesta kassanhoitaja Anja

Himaselle. Ansiomerkit luovutti kassan hallituksen puheenjohtaja Tapio Hietanen ja kassan kamreeri Tapani Kivelä.

Kuvassa alla Avustuskassan hallitus ja henkilökunta. Pöydän päässä istuvat vas:ltä kassanhoitaja Anja Himanen, hallituksen puheenjohtaja Tapio Hietanen ja toimistoapulainen Saima Metsälä.

Kymin Osakeyhtiön 100-vuotissäätiön edustajisto oli koolla Kuusankoskella syyskuun lopulla, jolloin käytiin läpi säätiön hallituksen laatima selostus säätiön tähänastisesta toiminnasta. Samalla edustajisto vahvisti hallituksen tekemän ehdotuksen vuoden 1974 talousarvioksi, joka on edellistä toimintakautta hieman suurempi. Seuraavassa julkaisemme säätiön hallituksen toimintaselostuksen kokonaisuudessaan.

Säätiön edustajiston vahvistettua kuluvan vuoden helmikuun 6 p:nä toimintakauden talousarvion, jonka mukaan apurahoja varten oli varattu 160 900 markkaa, julistettiin apurahat haettaviksi maaliskuun 31. päivään mennessä. Apurahahakemuksia jätettiin kaikkiaan 262 kappaletta yhteisarvoltaan 370 000 markkaa. Kun käytettävissä ei kuitenkaan ollut edellä mainittua 160 900 markkaa enempää, joutuivat paikalliset hallintokunnat suorittamaan hakemusten kesken ankaraa karsintaa.

Hallintokuntien tekemien päätös-

ten mukaisesti hyväksyttiin apurahojen saajiksi eri tehdaspaiikkakunnille seuraavat kappale- ja markkamäärät: Kuusankoski 89 kpl 87 550 markkaa, Halla 9 kpl 8 800 markkaa, Juantehtas 10 kpl 5 100 markkaa, Karkkila 32 kpl 25 000 markkaa, Heinola 13 kpl 10 099 markkaa, Salo 10 kpl 5 000 markkaa ja Santasalo 1 kpl 500 markkaa eli yhteensä 164 kpl yhteissummaltaan 142 049 markkaa.

Kuten edellä mainituista luvuista käy ilmi hyväksyttiin 262 hakemuksesta 164 hakemusta eli 62 %.

Mainittakoon tässä yhteydessä eräitä hylkäämisen perusteita:

— Haetun apurahan käytön tarkoitus ei ole kuulunut säätiön toimintapiiriin. Esim. opiskelu korkeakouluissa tai oppikoulun oppilaana.

— Puhtaasti sosiaalisiin avustuksiin, kuten esim. sairaanhoitoon tai kuntouttamiseen, ei voida apurahoja myöntää.

— Hakemusten ylimalkaisuus, puutteellisuus tai virheellisesti täytetyt hakemukset ovat johtaneet hylkäämiseen, vaikkakin on pyritty pyytämään lisäselvitystä vaillinaisesti täytettyihin hakemuksiin.

Hyväksytyt hakemukset jakautuivat hakijaryhmien kesken seuraavasti:

palveluksessa olevat	48 %
yhtiöläisistä koostuvat kerhot ja opintopiirit	9 %
eläkeläiset	4 %
perheenjäsenet	15 %
muut yhteisöt	24 %

Palveluksessa olevien osalta voidaan todeta apurahan saajien olleen miehiä 82 % ja naisia 18 %.

Tarkoituksensa mukaan jakautuivat apurahat em:n osalta:	
ammattiin liittyvään opinto-toimintaan	67 %
muuhun opintotoimintaan	18 %
vapaa-ajan harrastustoimintaan	15 %

Kun säätiön sääntöjen 3 §:n mukaan säätiön tuotosta on vuosittain käytettävä opintotoiminnan tukemiseen vähintään kolmannes, on tämä kuluneen toimintakauden aikana hyvin toteutunut.

Kuten alussa todettiin, on kuluva toimintakausi ollut 100-vuotissäätiön ensimmäinen. Luonnollisesti tänä aikana on saatu hyviä ja varteenotettavia kokemuksia säätiön vastaisen toiminnan kehittämiseksi. Kokonaisuutena ensimmäinen vuosi antaa erittäin rohkaisevia näkymiä säätiön mahdollisuuksista tukea nimenomaan yksilökohtaisten henkisten harrastusten edistämistä yhtiöläisten piirissä.

Viisikymmentä vuotta yhtiön palveluksessa

Juantehtaalaiset ja hallalaiset veteraanit haastateltavina

Vuosi vuodelta harvinaisemmaksi tuleva merkkitapaus oli Juantehtaalla 19.9. Silloin vietettiin tehtaan kerholla päivämestari *Jalmari Parviaisen* 50-vuotisen palvelusajan kunniaksi juhlahetkeä illallisten merkeissä. Päivän sankarin lisäksi oli mukana kaksi muutakin kunniavierasta: lämmittäjä *Vilho Lipponen* ja saksimies *Hannes Hiltunen*, molemmat 50 vuotta yhtiötä palvelleita veteraaneja.

Kunniavieraiden ja heidän puolisojensa lisäksi tilaisuuteen osallistuivat isännöitsijä Lars Timgren, tehdaspäällikkö Pentti Huoponen, sosiaalipäällikkö Mikko Lehto-ora, jälkileikkaaja Reino Heikkinen ja vuoromestari Pentti Riekkinen puolisoineen sekä lehdistön edustajia.

Ennenkuin vieraat asettuivat juhlan ja tyylikkäästi katetun illallispyödyän ääreen, ojensi isännöitsijä Timgren mestari Jalmari Parviaiselle yhtiön 50-vuotisansiomerkkin, jonka rva Annele Timgren kiinnitti hänen rintapieleen. Puhuessaan mestari Parviaiselle isännöitsijä Timgren totesi, että Parviainen on ollut kartonginvalmistuksessa mukana 43 vuotta eli lähes koko ajan, minkä Juantehtaalla on kartonkia valmistettu. Hän on työskennellyt silinterimiehenä, koneenhoitajana, vuoromestarina ja nykyisin viimeistelypuolen päivämestarina, joten hän osaa kartongintekemisen taidon.

— Jallu Parviainen ei ole täällä Juantehtaalla pelkkä nimi, vaan käsite, joka tarkoittaa tietoa ja taitoa tehdä kartonkia sekä kykyä ja halua opettaa tätä taitoa myös muille.

Päivämestari Jalmari Parviainen vastaanotti yhtiön 50-vuotisansiomerkkin isännöitsijä Lars Timgreniltä (vas.) tehtaan toimihenkilökerholla järjestetyssä tilaisuudessa

Ammattitaidostanne johtuen nautitte työtovereidenne ja alaitenne keskuudessa aitoa ja todellista arvontoa ja luottamusta esimiestenne piirissä.

— Haluaisin kiinnittää huomiota myös seikkaan, joka mielestäni on ehkä kaikkein tärkein ja merkityksellisin. Toimiessanne viime sodan jälkeen tehtaan pääluottamusmiehenä ja tuotantokomitean jäsenenä sekä ammattiosaston puheenjohtajana teidän harkitseva, asiallinen ja tasapuolinen suhtautumisenne vaikeissa ja hankalissakin kysymyksissä vaikutti aivan olennaisesti siihen, että Juantehtaalla vallitsee hyvä henki.

— Yhtiön ja tehtaan puolesta minulla on kunnia luovuttaa tämä yhtiön 50-vuotisansiomerkki ja samalla kiittää teitä tehtaan ja ruukkilaisten

puolesta 50 vuoden aikana hyvin ja ansiokkaasti suorittamastanne työstä. Samalla haluan esittää kiitokset myös rva Parviaiselle.

Illallispyödyssä keskusteltiin vilkkaasti tehtaan asioista, muisteltiin menneitä ja tarinoitiin aidossa pohjoissavolaisessa hengessä.

43 vuotta kartonginvalmistajana takaa korkean ammattitaidon ja kokemukseen perustuvaa tietoa

Päivämestari Jalmari Parviainen syntyi Helsingissä 17.2.1909. Hän tuli Juantehtaan palvelukseen 13-vuotiaana nuorukaisena v. 1922. Siihen aikaan oli konepajassa useita nuoria poikia 'raativiilarina' ja sinne paloi nuoren Jallunkin mieli. Hän meni oma-aloitteisesti kysymään

mestariilta töitä, vaikka isä oli varoitellut 'elä lähe vielä'.

— Mestari seisoj siinä mäenrinneessä, ja kun kysyin töitä hän sanoi heti, että lähde matkaan. Siitä se työnteko alkoi. Työtä tehtiin kuusi tuntia päivässä ja palkkaa saimme 1.35 mk tunti. Ensimmäiset tilirahat annoin äidille, kuten yleensä seuraavatkin, sillä isä sairasteli paljon ja kuoli varhain. Niinpä jäimme kahden äitini kanssa. Hän teki työtä kotona silittäen ja tärkätien ihmisten vaatteita. Vapaa-ajat vietimme pääasiallisesti ongella jo lapsuudessa. Kalastusharrastus on säilynyt näihin vuosiin saakka.

Jalmari Parviainen työskenteli oppivuosiensa jälkeen myös mm. valimossa keernanteossa, kunnes hän 1930 siirtyi kartonkitehtaalle aluksi silinterimieheksi. Koneenhoitajana hän toimi 1935—1959, jonka jälkeen hän oli vuoromestarina kartonkitehtaassa sekä hiomossa vuoteen 1970. Kartonkitehtaan viimeistelypuolen päivämestariksi hänet nimitettiin 1.11.1970. Eläkkeelle hän siirtyy ensi helmikuussa pitkän ja ansiokkaan päivätyön tehneenä.

Jalmari Parviainen toimi tehtaan pääluottamusmiehenä sodan jälkeisinä vuosina n. 10 vuoden ajan. Hän kuului myös tehtaan tuotantokomiteaan ja toimi aikoinaan komitean varapuheenjohtajana ja sihteerinä.

Jalmari Parviainen asuu vaimonsa kanssa omakotitalossaan Juankoskella. Vapaa-aikaansa hän viettää kotipiirissään ja kalastellen. Hän on tyytyväinen elämäänsä. Ainoastaan kerran hän oli lähtöpuuhissa Juankoskelta, mutta asia meni myttyyn, eikä hän ole sitä koskaan katunut.

— Jos uudelleen saisin aloittaa, en

Saksimies Hannes Hiltunen asuu sisarensa Annan kanssa yhtiön vuokratilassa tukien ja auttaen toinen toistaan

ainakaan vuorotyötä tekisi. Muuten on työelämä näiden vuosien aikana mennyt aina parempaan päin. Ennen tehtiin seitsemän vuoroa peräkkäin eikä ollut vapaapäiviä. Nyt on siinäkin suhteessa tilanne huomattavasti parempi. Nykyisin nuoret ihmiset osaavat vaatia itselleen enemmän kuin mitä entisaikaan kukaan uskalsi toivoakaan. Myös paikkakunnan elämä on mennyt hyvää vauhtia eteenpäin. Lapsuudessani ei kylän keskustassa ollut muita kuin tehtaan rakennukset. Nyt on omakotialueita, liiketaloja, kerrostaloja ja lisää rakennetaan. Uskon niin tehtaan kuin paikkakunnankin kehitykseen ja suo-

tuisaan tulevaisuuteen, totesi Jalmari Parviainen.

Kun mestari Parviainen siirtyy kevättälvella eläkepäiville, hän voi nauttia kaikessa rauhassa kauniin kotipiirinsä suomista harrastuksista, kalastella Vuotjärvellä ja soutaa vaikka Petäjäselälle saakka, niinkuin silloin ennen nuorukaisena.

Eläkkeelle siirtyminen — taitekohtako ihmisen elämässä?

Ylilämmittäjä Vilho Lipponen on ollut eläkkeellä kolmatta vuotta. Häinkin tuli 13-vuotiaana viilaaja-oppilaaksi konepajalle ja toimi sen jälkeen viilaajana 1923—1925. Asevelvollisuutensa suoritettuaan hän 1927 meni työhön voimalaitokselle, toimi siellä lämmittäjänä, höyrykoneen ja -kattilan hoitajana ja viimeksi ylilämmittäjänä. Yhtiötä hän tuli 30.1.1970 palvelleeksi 50 vuotta. Eläkkeelle hän siirtyi vuoden 1970 lopussa. 'Enkä ole sen jälkeen kattilahuoneen ovea avannut', tuumasi Lipponen.

Ville Lipposen isä työskenteli viilaajana tehtaalla ja poika pääsi hänen oppiinsa. Siitä lähti alkuun Lipposen 50-vuotinen yhtiöläisura. Hän on aina ollut luja tekemään töitä. Luja on ollut myös hänen terveytensä. Lipponen kertoi, että sairauden takia hän oli vain yhden löysin ajan ollut työstä pois 49:ään vuoteen. Lipposelle eivät aikoinaan riittäneet yksin tehtaan työt, vaan omakotitalossaan hän jaksoi vielä tehdä toisen päivätyön vaimonsa Hiljan kanssa, joka heidän pikkutilallaan hoiti myös karjaa.

Kun Ville Lipponen jäi eläkkeelle, odotteli Hilja-rouva huolissaan, että kuinkahan Ville osaa suhtautua suureen elämänmuutokseen, jonka eläkkeelle jääminen toi. Alku näyttikin pahalta: Ville vain huojutteli itseään keinutuolissa eikä osannut ryhtyä mihinkään. Jos olisi ollut kesäaika, olisivat asiat luonnistaneet paremmin, mutta sydäntälvellä ei

Ylilämmittäjä Vilho Lipponen on sitä mieltä, että yhtiön ansiomerkkejä pitää kantaa ainakin yhtiön tilaisuuksissa

ollut tontillakaan mitään hommaa. Lipposet muuttivat vanhasta talostaan muutama vuosi sitten lähemmäksi kylän keskustaa. Karjaa ei enää ole, mutta onpahan tonttia sen verran, että etenkin suvipuolella vuotta töitä riittää.

Aikansa Ville Lipposen 'ylimenokausi' otti, mutta nyt hän jo on eläkkeelle oloonsa tottunut ja aikakin kuluu — missäpäs muussa kuin työssä. Ville lähtee aamuisin metsään eväspussi kainalossaan. Hän tekee metsänpuhdistustyötä, kerää puita ja risuja yhdeksän tuntia työpäiviä parhaimmillaan. Illan suussa hän palaa kotitanhuvilleen punakana ja terveenä.

Iloinen ja huumorintajuinen mieli pitää virkeänä vanhuudessakin

Hannes Hiltunen eli Antti Johannes täytti helmikuussa 77 vuotta. Hän on ollut eläkkeellä jo kaksi-

toista vuotta elokuusta 1961 lähtien. Hän tuli hiiliuuneille eli 'siku-ritehtaal' työhön jo 9-vuotiaana poikasena ja ehti 50-vuotisena palvelusaikanaan työskennellä miltei jokaisella tehtaan osastolla. Saksimiehenä kartonkikoneella hän työskenteli v:sta 1956 lähtien. Vikkeläksi saksimieheksi työtoverit Hannes Hiltusta kehuivatkin.

— Kun myös oikeen rojuammaa ruvettii koneen kanssa, niin ol' paita märkänä, muisteli Hannes. Yhtiön 50-vuotisansiomerkin hän sai 11.7.1961.

Hannes Hiltunen asuu sisarensa Annan kanssa yhtiön vuokra-asunnossa Juankoskella. Asunnon lämpimyydestä puhuttaessa Hannes Hiltunen totesi, että ennen osattiin tehdä lattiasta lämpimiä asuntoja:

— Sammalia nyhdettiin ja kuivattiin. Kuivatut sammaleet tampattiin ensin lattian alle ja päälle

levitettiin ohut kerros poltettua hiekkaa. Niin tuli lattiasta lämmin.

Hiltusen ja hänen muutamaa vuotta iäkkäämmän sisarensa aika kuluu kotiaskareissa. Hannes kantaa puut ja vedet, sisar hoitaa huushollin. Iltaisin katsellaan televisiota. Kesällä on lisäksi tapana marjastaa, talvella Hannes ottaa esille potkukelkat ja sitten potkutellaan kylän raitilla.

Hannes Hiltusella huumori pelaa ja pilkettä on silmäkulmassa vielä hyvinnii... Hannes vanhanapoikana elelee ja laulelee seuraavaan tapaan:

Himtantuu ja purjetuul'
ja kohta perillä ollaan!
Ei oo akkaa kummallakkaa
ja hyvin toimeen tullaan!

— Vasta kaheksankymmenvuotias viimeinen ruppee horajammaa, tote- si Hannes. Hänellähän on siihen virstanpylvääseen vielä pitkä matka.

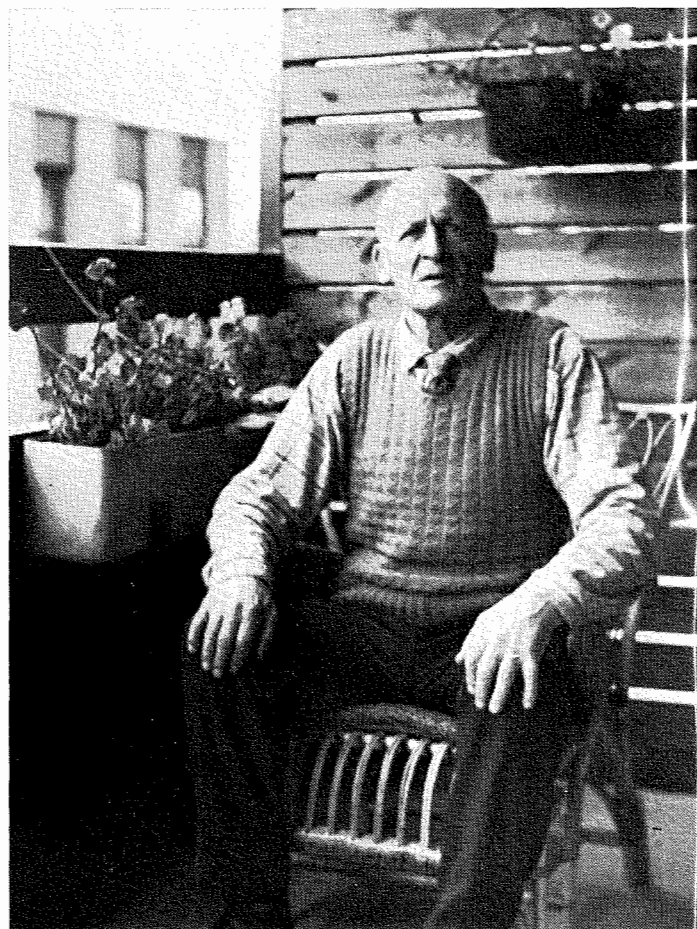
Vanhat hallalaiset muistelevat kaiholla entisiä vilkkaita ja iloisia aikoja Hallan saarella

Aurinkoisena ja värikkäänä syyspäivänä kävimme Hallassa tervehtimässä kolmea pitkäaikaisesti yhtiötä palvellutta miestä: *Aulis Sandströmiä* ja *Raine Mäkistä*, joilla on yli 50 palvelusvuotta takanaan sekä *Tauno Husua*, joka saavutti lähes saman palvelusajan.

Mitaleita pitkäaikaisesta palveluksesta ja painiurheilun hyväksi tehdystä työstä

Kesätöihin, merkkipojaksi sahalle lähti Raine Mäkinen jo 11-vuotiaana, mutta varsinaisen yhtäjaksoisen palveluksensa hän aloitti Hallassa

Sahan asettaja Raine Mäkinen, ansioitunut painituomari, oli Hallan sahalla työssä yli 50 vuotta. Kuvassa hän istuu uuden asuntonsa parvekkeella Karhulassa.

1921 eli 13-vuotiaana tullessaan töihin lautatarhalle. Sahalle hän siirtyi 1923 ja työskenteli sen jälkeen muillakin työosastoilla, joten hän kouliintui sahalla esiintyviin ammatteihin melko perusteellisesti. Sahalle terottajaksi hän siirtyi 1935 ja 1940:stä lähtien hän toimi sahan asettajana eläkkeelle siirtymiseensä saakka.

Raine Mäkinen vastaanotti viime itsenäisyyspäivänä Tasavallan presidentin hänelle myöntämän Suomen Valkoisen Ruusun ritarikunnan 1 lk:n mitalin ja viime kesänä hänelle ojennettiin yhtiön 50-vuotisansiomerkki. Eläkkeelle Mäkinen siirtyi 18.9. täytettyään 65 vuotta.

Tapasimme Raine Mäkisen puolisoineen uudenuutukaisessa kodissaan Karhulassa olevassa kerrostalossa, jonne he olivat muuttaneet sopivasti isännän syntymäpäiviä viettämään. Mäket asuivat Hallan saareissa 43 vuotta, mutta kun elämänmuutos eläkkeelle siirtymisen vuoksi tuli, ajateltiin samassa rytinässä suorittaa asunnon muuttokin, koska se oli edessä joka tapauksessa.

Kuten useimmat vanhat Hallan asukkaat, muistelivat Mäketkin entisiä hallalaisiaikoja, jolloin lähes kaikki sahalla työskentelevät asuivat perheineen saareissa yhtiön asunnoissa ja elivät kuin yhteistä perhe-elämää iloineen ja suruineen. Jokainen tunsi toisensa ja kanssakäyminen oli vilkasta. Saarelaiset tekivät paljon yhteisiä retkiä lähisaarille.

— Soittokunnan kanssa sitä lähettiin laivalla saareen. Siellä naiset keittivät kalasoppaa ja Olsenin Pekka soitti haitaria sillä aikaa, kun soittokunta huilasi. Saari pöllysi, kun tanssittiin. Nyt ovat ihmiset tulleet niin kylmiksi. Ei ole enää sellaista yhteistoimintaa kuin oli ennenvanhaan, kertoili Mäkinen.

— Kyllä on nyt niin mukavaa tämä elämä. Ei tarvitse nousta aamulla sängystä niin aikaisin kuin työhön lähettäessä ja voi järjestää

päiväohjelmansa mielensä mukaan. Onhan tässä ollut touhua koko ajan. Muuten on kaunis ja hyvä tämä uusi asuinpaikkakin, mutta meri vain jäi niin kauaksi, ettei ikkunasta näy. On minulla siellä rannassa vielä vene ja onget entisen talon vintillä. Ajattelin ne myydä, mutta nyt tuntuu kuitenkin siltä, että saatan niitä vielä tarvita.

Raine Mäkinen on iloinen ja elämänhaluinen oloneuvos. Hänen terveytensä on ollut aina hyvä. Ei sitä ennen ihan pienistä sairauksista lukua pidettykään.

— Ennen työväki oli paljon vastuuntuntoisempaa kuin mitä nykyinen on. Ja terveempää. Ei silloin sairastettu. Väki oli myös nykyistä paikallaan pysyvämpää. Mikä lienee leivottomuus iskenyt noihin nykyajan ihmisiin.

Kuten kaikki hallalaiset, on Raine Mäkinenkin ollut urheilumiehiä. Hallan Visan painijakaartiin hän kuului aikoinaan, mutta jätti sitten aktiiviuran ja siirtyi painin arvostelutuomariksi, jota tehtävää hän hoiteli 25 vuotta.

— Minulla on ensimmäisen luokan tuomarin paperit. Pillituomariksi minä en käynyt koskaan, vaan toimin aina arvostelutuomarina.

Raine Mäkinen on urheilun hyväksi suorittamastaan työstä saanut opetusministeriön myöntämän pronssisen ansiomerkin.

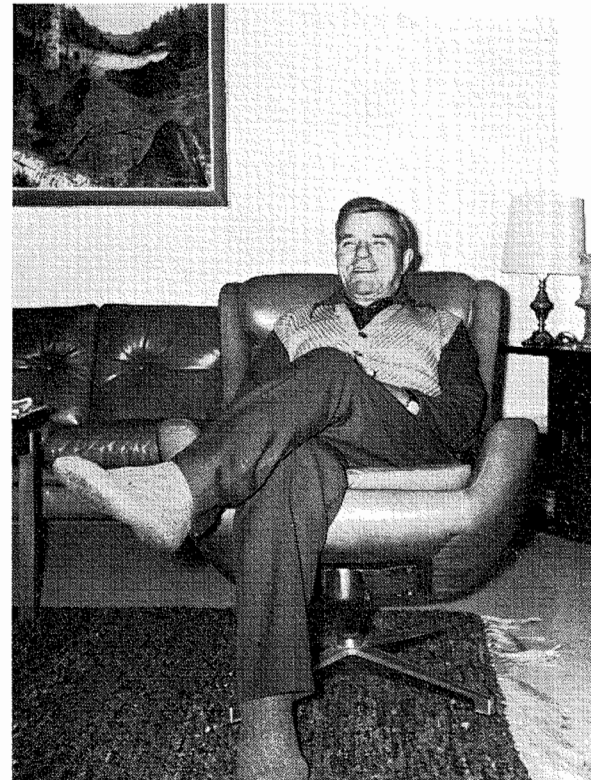
Aamulenkki on hyvä alku päivälle

Tauno Husu ei olisi hallalainen, jos ei hänkin kuuluisi johonkin urheiluseuraan. Popinniemen Ponnistuksen riveissä hän pelasi jalkapalloa nuorempana ja iän karttuessa siirtyi toimitsijaksi ja kilpailujen järjestäjien joukkoon. Siirryttyään eläkkeelle syyskuun alussa hän aloittaa päivänsä tekemällä aamulenkin, viiden kilometrin pituisen. Joskus hän saa seuraa lenkille vaimostaan, mutta useimmiten kävelee yksin.

Tauno Husu on syntyään kymiläi-

nen, meni Hallan selluloosatehtaalte työhön 1923, siirtyi 1941 ulkotyöosastolle ja seuraavana vuonna lastajaksi lautatarhalle. Sen jälkeen hän meni sahalle särmääjäksi ja oli siinä työssä n. 16 vuotta.

Husut ovat asuneet kolmisen vuotta Karhulassa kerrostalossa. Sitä ennen he asuivat meren rannassa Perä-

Särmääjä Tauno Husu nauttii eläkeläispäivistään kauniissa kodissaan Karhulassa, jonne useimmat hallalaiset ovat muuttaneet saareltaan

varpissa, Tauno Husu jopa 62 vuotta.

— Eläkeläisen elämä tuntuu mukavalta. Tuli hävitettyä muuton yhteydessä onkivehkeet, mutta ensi kesänä on varmaan hankittava uudet, koska aikaa ja kiinnostusta näyttää sittenkin olevan vanhan harrastuksen pariin.

— Ennen annettiin työpaikassa tovereiden keskuudessa arvoa vanhemmalle miehelle, hänen työkokemukselleen ja neuvoilleen. Nyt on toisin. Ei nykyisin uskalla mennä

Viilaaja Aulis Sandströmillä on takanaan puoli-vuosikertainen päivätyö Hallan tehtaalla, 17-vuotinen aktiiviura nyrkkeilijänä ja sen jälkeen nyrkkeilyvalmentajana viime vuosiin saakka

nuorempia neuvomaan. Nyt ovat kai viisaampia nuoret.

— Minä olen ollut elämäni tyytyväinen. Koskaan ei ole mieli tehnyt lähteä muualta työtä etsimään. Mikäs tässä nytäkään on ollessa.

50 työteliästä vuotta Hallassa ja lähes saman verran nyrkkeilyä Tiutisen Pyrinnön riveissä

Aulis Sandströmin omakotitalo on Tiutisen saarella, sauna rannassa ja pitkän laiturin vieressä moottorivenne. Piha hyvinhoidettuine puineen ja nurmikoineen oli parhaassa ruskasään, kun kolkuttelimme ulko-ovella.

Kyllä eläkeläisen sopii olla; voi ottaa vaikkapa päivätorkut, ei kukaan ole liepeestä nykimässä. Sattu-neesta syystä meidän osaksemme tuli kolistella Sandströmin pariskunta hereille, koska emme olleet edeltäkäsin ilmoittaneet tulostamme.

Aulis Sandström on syntynyt Pyhtäältä, mutta on asunut Tiutisissa yli 51 vuotta. Hänen puolisonsa Taimi

on jopa syntynytkin Tiutisissa. Aulis Sandströmin isä oli metallimiehiä, tuli Hallaan 1920 ja asettui asumaan Tiutisiin. Aulis-poika lähti 14-vuotiaana 1922 merkkipojaksi lautatarhalle, toimi sen jälkeen lämmittäjänä mm. Halla I:ssä ja 'Ranikassa' eli Ran-hinaajassa. Laivoissa tehtiin pitkiä löyseyä, sillä toinen vuoro oli klo 7—17 ja toinen 17—7. Laivat toimivat samalla palovartiointilainoina, joten niissä piti olla silmä tarkkana. Sandström työskenteli myös telakan konepajassa, rakennusosastolla ja korjauspajassa. Hänen varsinainen ammattinsa onkin viilaaja. Viimeisiksi hommikseen hän toimi katontekijänä ja peitteiden korjaajana, ennenkuin 1.5. siirtyi eläkkeelle.

— Ei o tän mukavampaa, tuumaili olostaan Sandström. On tehty pihatöitä ja hoidettu puutarhaa. Moottoriveneessä, jonka eräs naapuri minulle 11 vuotta sitten teki, on 42 vuotta vanha moottori. Isän kanssa

teimme sen vuonna kolmekymmentäyksi.

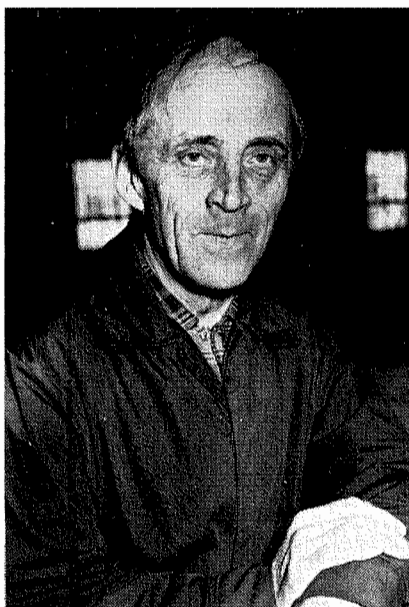
Aulis Sandström on kuulunut nuorukaisesta lähtien Tiutisen Pyrintöön. Hän innostui nyrkkeilystä ja oli vasta 15-vuotias lähtiessään ensimmäiseen otteluunsa: "Kaksi kertaa oli ollut tumput käsissä, kun lähdin kilpailuun ja voitto tuli", naureskeli Sandström. Hänen kilpanyrkkelukautensa kesti 17 vuotta, jona aikana hän saavutti mm. neljä TUL:n Suomen mestaruutta ja useita Kymenlaakson piirin mestaruuksia. Wienin työläisolympialaisissa hän pääsi myös mitalisijoille. Sandströmin perheessä oli neljä veljestä ja he olivat jokainen nyrkkeilijöitä, olivatpa kerran yhtäaikaa mm. Virossa ottelemassa.

— Viime sotien jälkeen jätin kilpailamisen ja siirryin valmentajaksi. Kolme vuotta sitten lopetin senkin. Minulla oli useita poikia valmennettavana. Innostuneita he kyllä olivat, mutta kun kahden vuoden harjoittelun jälkeen ehdotin heille kilpailuja, he eivät uskaltaneet lähteä ja lopettivat jopa harjoittelunkin. Kyllä se niin on, että vasta kilpailuissa erityyppisten vastustajien kanssa otellessa oppii nyrkkeilemään. Mutta kyllä nyrkkeily on kovaa hommaa, aivan liian kovaa. Siinä saa kovista lyönneistä johtuen kaikenlaisia vammoja mm. luuvikoja. Minä suosittelisinkin nykyajan nuorille joitakin muita urheilulajeja kuin nyrkkeilyä. Esimerkiksi kaikki yleisurheilulajit ja palloilulajit, joita harjoitetaan yleensä raittiissa ulkoilmassa, ovat ihmiselle paljon terveellisempiä.

Heli Kyllönen

JÄRJESTÖJEN NÄKÖKULMASTA

Niilo Vepsäläinen työskentelee Voikkaan puuhiomolla kuorimomiehenä ja on toiminut vuoden alusta henkilöstölehtien neuvottelukunnan jäsenenä

Kesän ja lomien ollessa nyt takanapäin, alkaa syksyn saapuessa ammattiosastojen toiminta vähitellen vilkastua ja monipuolistua. Muun muassa osastojen opintosihteerit joutuvat järjestämään opintokerhojen ohjelman kuntoon uutta opintokautta varten. Mutta tässä herääkin heti kysymys, jota varmaan moni miettii. Mitä varten pitää opiskella ja kannattaako se? Onko siitä mitään hyötyä?

Opintosihteerinä vastaan tähän, että ensinnäkin järjestöihmisinä tarvitsemme jatkuvasti uusia tietoja, koska ammattiyhdistysliikkeen tavoitteet ja tehtävät muuttuvat yhteiskunnan kehityksen mukana. Toiseksi opintokerhomuotoinen opiskelu, jonka aineiston toimittaa Työväen Sivistysliitto, on mielekästä siksi, että kokoontuminen voidaan sovittaa eri vuoroille sopivaksi. Vuo-

Lehdessämme esiintyy nyt ensimmäisen kerran yllä nähtävä otsikko Järjestöjen näkökulmasta. Herätteen tähän olemme saaneet yhtiön henkilöstölehtien neuvottelukunnan Kuusankosken paikallisosastolta. Tarkoituksenamme on antaa kaikille yhtiön piirissä toimiville työntekijä- ja toimihenkilöjärjestöille palstatilaa omien järjestöjensä toiminnan esittelyyn. Ensimmäisenä olemme saaneet kirjoituksen Voikkaan paperiammattiosasto 36:n opinto- ja tiedotussihteeriltä Niilo Vepsäläiseltä, joka selostaa ammattiosastojen opintokerhotoimintaa.

rotyö ei ole tässä esteenä. Kolmas seikka on se, että Työväen Sivistysliiton tarjoama aineisto on laaja käsittäen mm. seuraavat aineet: poliittinen tietous, ammattiyhdistystoiminta ja työelämä, muut yhteiskunnalliset aineet, järjestötoiminta, matematiikka, kielet, kirjallisuus, taide ja erilaiset harrastusaineet.

Vähimmäistavoitteena tulisikin olla, että jokainen jäsen olisi suorittanut ammattiyhdistystiedon perusteet-kurssin, josta selviää mikä on ammattiyhdistysliike ja mitkä ovat sen tavoitteet. On syytä ottaa huomioon, että tämä kurssi on vähimmäisvaatimuksena ammattiyhdistysopistoon pyrittäessä. Ammattiosastojen opintotoiminnassa on tavoitteena kaikkien jäsenien koulutus, mutta erityisen tärkeänä on pidettävä luottamusmiestason sekä toimihenkilötason koulutusta, koska osastot tarvitsevat vuosittain nuorempia toimihenkilöitä ja luottamusmiehiä. Siksi ve-

toankin erityisesti nuoriin, sillä ammattiosastojen tulevaisuus on nuorissa. Tällä en tarkoita sitä, että muiden ei kannattaisi hankkia lisätietoja, sillä kukaan ei ole niin vanha, ettei hän voisi käyttää muutamaa tuntia viikossa opiskeluun. Vain siten voimme kartuttaa henkistä pääomaamme sekä avartaa maailmankatsomustamme ja yhteiskunnallista tietouttamme. Elämmehan aikuiskasvatuksen vuosikymmentä, jonka tavoitteena on aikuiskoulutus mahdollisimman laajalla pohjalla.

Voikkaan paperiammattiosaston opintokerhot 1 ja 2 pitämässä opintokokousta. Voikkaan paperiammattiosaston puheenjohtaja Risto Kärkkäinen toinen vas:ta.

Lomalaiset ja museovieraat kuuluvat Verlan kesään

Jo toisen peräkkäisen kauniin ja helteisen kesän ansiosta saivat Verlan lomakylässä loma-aikojaan viettäneet yhtiöläiset nauttia kertakaikkiaan loistavista suvisäistä. Kesäkuukausina olivat lomapaikat lähes jatkuvasti täynnä. Kesäkuussa oli lomailijoita 397, heinäkuussa 562 ja elokuussa 420 henkeä, joten lomailijoiden yhteismäärä nousee melkein 1 400:aan. Käyttövuo-rokausia kertyi kaikkiaan 8 731, joista kesäkuussa 2 500, heinäkuussa 3 665 ja elokuussa 2 566.

Lomakylän isäntänä ja lomalaisten retkeily- ja virkistystilaisuuksien

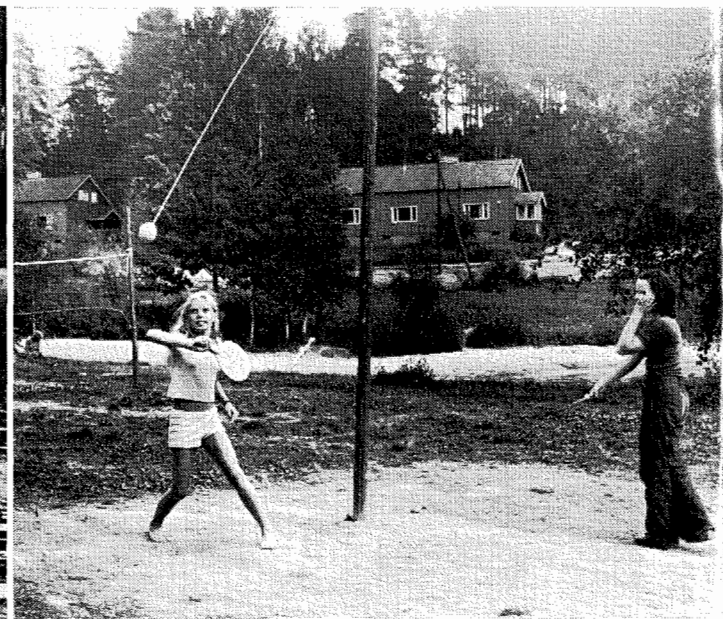
järjestäjänä toimi tänä kesänä *Urpo Mikkonen* apulaisenaan *Juha Pajula*. He olivat merkinneet lähimaastoon 15 rastia käsittävän suunnistusreitit sekä 4,5 ja 7 km:n pituiset luontopolkureitit. Varsinkin luontopolkukilpailut keräsivät runsaasti osanottajia ja niin ikään kyykkä oli suosittu ajanviete. Lisäksi järjestettiin päivittäin erilaisia pallopelejä ja muuta liikuntaohjelmaa, mutta kovan helteen vuoksi eivät varsinkaan keskipäivän ohjelmat saaneet niin runsasta kiinnostusta osakseen kuin aamu- ja iltalajit.

Joka lauantai järjestettiin suures-

sa varastorakennuksessa tanssit, joissa soitteli Pajulan bändi. Väkeä oli aina tuvan täydeltä: 150—200 henkeä. Kaikki eivät tietenkään mahtuneet yhtäikaa tanssilattialle, mutta kuin yhteisestä sopimuksesta tannon tai muun 'vanhempimallisen' soudessa

Kymin selluloosatehtaalla työskentelevä laadunvalvoja Jaakko Kyöperi vaimonsa Ellin ja tyttäriensä Leenan ja Katin kanssa lähdössä saunarannasta veneellä lomamökilleen

Karkkilalaiset tytöt Anne Salmijärvi (vas.) ja Pirjo Tuominen löysivät hauskan ajanvietteen salkopallon pelaamisesta

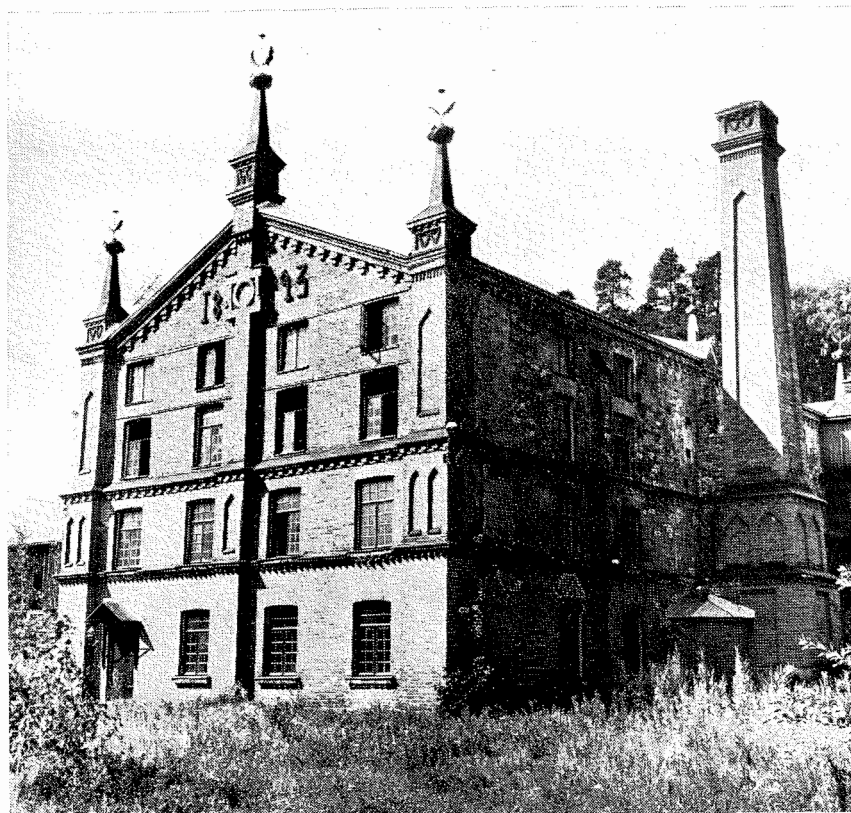
astuivat varttuneemmat areenalle ja kun jytä oli päällä, nuorempi väki valtasi tanssilattian. 'Lievestuoreen Liisa' kohosi kesän iskelmäkärkeen.

Yhteislauluhetkiä järjestettiin tiis- tai- ja torstai-iltais, jolloin myös erilaisten kilpailujen voittajille jaettiin palkinnot. Verlan kesän ohjelmaan kuuluivat luonnollisesti myös veneretket, iltanuotiot ja järjestettiin myös tilaisuuksia osallistua Valkealan Kultareitille.

Verla-iltaa vietettiin 11.8. tehdasmuseon puistossa. Tämä jokakesäinen tapahtuma keräsi noin kolmesataa henkeä. Teatterinjohtaja *Veikko Manninen* Lahdesta toimi tilaisuuden mainiona juontajana, harmonikkamestari *Aki Lievonen* esiintyi ja samoin hanurinsoittaja *Kari Frimodig*. Selänpäästä. Ohjelmassa oli myös yhteislaulua, leikkejä ja lopuksi tanssia.

Verlan tehdasmuseon kävijämäärä jatkuvassa nousussa

Viime vuoden toukokuussa avattu Verlan tehdasmuseo on alusta lähtien ollut varsin suuren kiinnostuksen kohteena ei ainoastaan yhtiöläispiirissä vaan myös erittäin laajalti sen ulkopuolellakin. Erilaisia vierailuryhmiä kuin myös yksityishenki-

löitä on käynyt tutustumassa museoon. Museo on herättänyt ihastusta ja mielenkiintoa, ja varsinkin ulkomaalaiset ovat olleet yllättyneitä sekä museosta että koko miljööstä. Kuten muistettaneen ovat myös radio ja TV vierailleet joitakin kertoja Verlassa.

Museoon tutustui viime kesäkaute- na yli 4 000 henkeä. Vuoden alusta lähtien on museossa vierailut n. 7 500 henkeä, joten tämän vuoden loppuun mennessä saavutettaneen 8 000 raja. Koko kävijämäärä 14.5. 1972 lähtien nousee 14 000:een.

Verlan käyttöä ja kehittämistä varten asetettiin marraskuussa 1972 hallintokunta, jossa ovat edustettuna loma-, koulutus- ja museotoiminta. Hallintokuntaan kuuluvat puheenjohtajana apulaishallintojohtaja *Olof Hernberg*, sihteerinä sosiaalipäällikkö *Keijo Jokiranta* ja muina jäseninä sosiaalipäällikkö *Ake Launikari*, koulutuspäällikkö *Jouko Paavilainen* ja opetusneuvos *Veikko Talvi*.

Tehdasmuseon varsinainen aukiolokausi päättyy syyskuun viimeisenä päivänä, mutta se avaa ovensa jälleen ensi toukokuun alusta. Kesäkuukausina museo on avoinna klo 12—16 kaikkina muina päivinä, paitsi maanantaina, jolloin se on suljettu. Talvikautena museota pääsee katsomaan sopimuksen mukaan.

Verlan tehdasmuseon kuivaamora- rakennus

Verlassa vietti lomaa myös hallalainen sähkötekniikko Keijo Kokon perhe: vaimo Elisa ja lapset Petteri ja vuoden ikäinen Sanna

Kolmen kilometrin pituisen maastojuoksun lähtölaukaus on juuri pamahtanut. Juoksuun osallistui 24 miestä. Alla olevassa kuvassa kilpailun kolme parhainta juoksijaa juuri maaliin tulonsa jälkeen: kilpailun voittaja Esko Pulkkinen keskellä, hänen vas:lla puolellaan toiseksi tullut Tapio Nikkilä ja oik:lla kolmas Raimo Timonen.

Kesäurheilupäiville Heinolassa kokoontui parisataa yhtiöläisurheilijaa

Syyskuun 1. ja 2. päivänä vietettiin Heinolassa yhtiön neljänsiä kesäurheilupäiviä, jotka ovat jatkoa 28 vuonna järjestetyille yhtiön kesäurheilukilpailuille. Urheilupäivien ohjelma käsitti tällä kertaa naisten lentopalloilun, maastojuoksun, luontopolkukilpailun sekä kyykkäkilpailun ja yhtiön puunjalostusteollisuuden ja metalliteollisuuden välisen jalkapallo-ottelun.

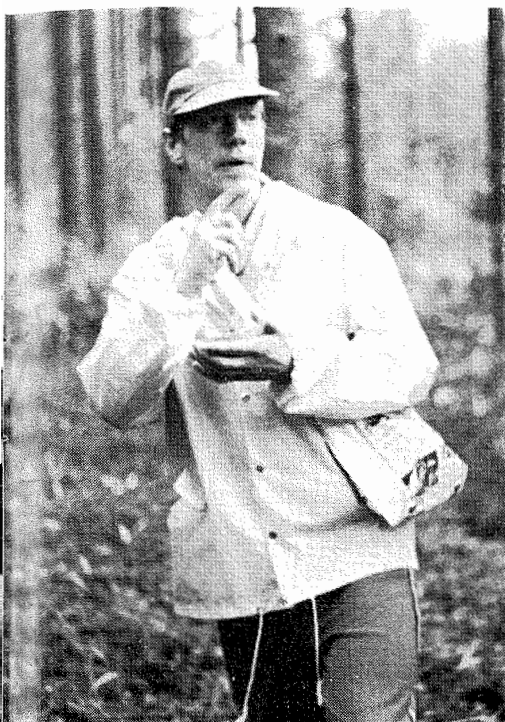
Kesäurheilupäiville saapui yhteensä 170 yhtiöläisurheilijaa yhtiön eri tehdaspaiikkakunnilta Heinolan tehtaasta toimissa kisojen isäntänä. Kaikki kilpailut suoritettiin Heinolan urheilupuistossa. Eri lajien järjestelyihin osallistuivat paikalliset yhdistykset: Heinolan Isku hoiti maastojuoksun, Heinolan seudun Re-

Yhtiön kesäurheilupäivät avasi Heinolan tehtaasta isännöitsijä Rauno Renko toivottaen yhtiön urheiluväen tervetulleeksi Heinolaan

Naisten lentopallon A-sarjan voittanut Kymin-tehtaan joukkue vas:lta Terttu Sihvola, Sirpa Leinonen, Mirja Parvikko, Liisa Varjonen, Marja Nikkilä, Anneli Lahti ja Marja-Liisa Savolainen sekä joukkueen valmentaja Teuvo Ruttunen

Luontopolkukilpailun reitti kierteli Heinolan kauniissa maastossa. Toinen rasti sijaitsi Lemmenlammen eli viralliselta nimeltään Uudenriihenlammen rannalla (alla).

Luontopolkukilpailun voittaja karkkilainen Toivo Pääkkönen (vas.) keräsi 46 pistettä.

servialiupseerikerho luontopolku- ja kyykkäkilpailut, Heinolan Kiilat lentopallo-ottelut ja jalkapallo-ottelun Heinolan Pallo-47.

Kisojen avauksen suoritti Heinolan tehtaan isännöitsijä *Rauno Renko*. Naisten lentopallon A-sarjan voitta-

Luontopolkukilpailussa tuli toiseksi Raimo Toivonen ja kolmanneksi Anneli Lahti Kymintehtaalta (vas.). Tunnelmia ykkösrastilla (alla): toimitsija Tauno Hiltunen Tampellasta tarkastaa karkkilalaisen Reino Kemppaisen korttia.

jaksi tuli Kymintehdas I ja B-sarjan Salon joukkue. Kyykkää pelattiin kolmessa sarjassa. A-sarjan sekä B-sarjan mestaruuden veivät Voikkaan joukkueet ja sekasarjassa pääsi voitolle Kymintehdas. 3000 m:n maastojuoksuun osallistui 24 miestä. Kilpailun voitti *Esko Pulkkinen* ajalla 10.15. Luontopolkukilpailuun osallistui 52 henkeä. Kilpailun voittajaksi selviytyi *Toivo Pääkkönen* Karkkilasta 46 pisteellä. Metalliteollisuuden ja puunjalostusteollisuuden välisen jalkapallo-ottelun voitti ensiksi mainittu tuloksin 2—1 (2—0). Kesäurheilupäivien yksityiskohtaiset tulokset julkaistiin syyskuun Tiedotuslehdessä.

Salon joukkue voitti naisten lentopallon B-sarjan. Joukkueen pelaajat vas:lta Anja Nikkanen, Tarja Lehto, Eeva Virtanen, Paula Vainio ja Sirkku Koskinen. Takana valmentaja Soini Mäkinen.

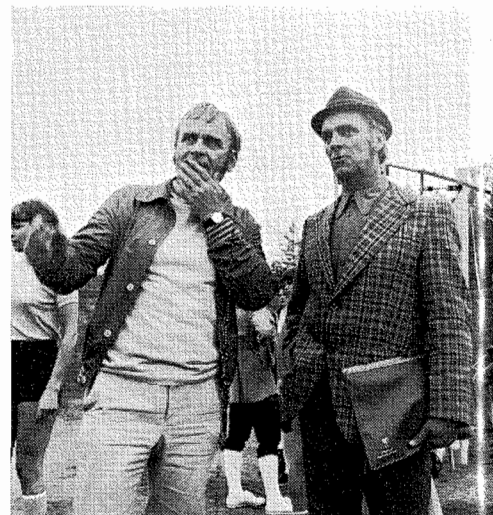
Kesäurheilupäivien päättäjäistilaisuudessa Jyränkölän juhlasalissa Heinolan tehtaan henkilöstöpäällikkö *Harry Sundberg* ja sosiaalipäällikkö *Eino Saarinen* jakoivat palkinnot kilpailujen voittajille.

Voikkaalaiset menestyivät hyvin kyykkäkilpailussa voittaen sekä A-sarjan että B-sarjan. Vas:lla A-sarjan voittajat Kalle Hartikainen, Veikko Topo, Jorma Hyökkäri ja Pertti Nurmilaukas. Oik:lla olevassa kuvassa B-sarjan voittajat Veikko Pasi, Petteri Koskinen, Rainer Ylinen ja Taisto Ukkonen.

Vas:lla paperiryhmän henkilöstöpäällikkö, varatuomari Lasse Mäkelä, yhtiön sosiaalipäällikkö Åke Launikari, Heinolan tehtaan isännöitsijä Rauno Renko ja sosiaalipäällikkö Eino Saarinen urheilupuiston pesäpallokentällä

Puunjalostusteollisuuden joukkueen maalivahti Matti Kähärä torjumassa metallin hyökkäystä. Ottelu päättyi metallin voittoon 2—1.

Sosiaalivirkailija Raine Valleala (oik.) keskustele urheilupäivien järjestelytoimikunnan puheenjohtajan, sosiaalipäällikkö Eino Saarisen kanssa.

Lauantaina 11.8. pallo koki kovia iskuja ja potkuja jalkapallonurmikolla ja lentopalloverkolla Salossa, missä leivottiin yhtiön metalliryhmän palloilumestareita. Osaksi pilvipoutainen päivä suosi jalkapalloilijoita ja nurmikenttä oli erinomaisessa kunnossa. Lentopallo-ottelut suoritettiin Viestin Urheilutalon suojissa. Santasaloon tehtaalta puutui naisten lentopallojoukkue ja Heinolan tehtaan miesten lentopallojoukkue jäi saapumatta. Järjestelyjä vaikeutti myös yhteiset pelaajat sekä lento- että jalkapallossa.

Jalkapallon avausottelussa Salon tehtaan joukkue voitti Santasaloon joukkueen niukasti 4—3, osaksi salolaisten loukkaantumisten takia. Karkkilan ja Heinolan joukkueiden välinen ottelu alkoi Karkkilan painostuksella, mutta pojat sortuivat keskinäisiin kahisteluihin ja tuloksena oli tasapeli 1—1. Heinolan ja Salon välisessä ottelussa Heinolalla oli ote peliin, joskin Salon joukkueella oli myös tilaisuutensa. Heinola voitti ottelun 4—1 ja samalla Metallin jalkapallomestaruuden 5 pisteellä. Toisena oli Karkkila 4 pistettä, kolmantena Salo 2 pistettä ja perää piti Santasalo 1 pisteellä. Parhaina pelaajina palkittiin Heinolasta Raimo Väkiparta ja Pekka Värälä, Karkkilasta Matti Järvinen ja Risto Saarela, Salosta Lasse Hongisto ja Ari Aaltonen sekä Santasalosta Lauri Visto ja Sulo Sutinen.

Miesten lentopallossa Heinolan poisjääminen aiheutti sen, että Karkkila ja Salo pelasivat neljä erää ja tulokseksi jätettiin 2—2. Salo voitti puolestaan Santasaloon joukkueen selvästi 3—0. Esiottelut huomioon ottaen miesten lentopallomestaruuden voitti Karkkila 6 pisteellä, Salo sai 4, Heinola 3 ja Santasalo jäi pisteittä. Parhaina pelaajina palkittiin Karkkilasta Kaino Ruoho ja Toivo Pääkkönen, Salosta Matti Eskola ja Hannu Pilsari sekä Santasalosta Harri Honkonen ja Lauri Kuikka.

Naisten lentopalloilussa Salon tehtaan viisikko voitti Heinolan naiset vakuuttavasti 3—0. Päivien toisessa ottelussa — edellisestä pelistä väsyneet Heinolan tytöt ja odotellusta väsynyt Karkkilan joukkue — oli Karkkila vahvempi, joskin Heinola ylti yhteen erävoittoon. Tulos oli 3—1. Naisten lentopallomestareiksi tuli Salon joukkue 4 pisteellä, Karkkila sai 2 pistettä ja Heinolan joukkue jäi pisteittä. Parhaina naisina palkittiin Salosta Anja Nikkanen ja Tarja Lehto, Karkkilasta Raili Meri ja Eila Rantanen sekä

Heinolasta Liisa Tuominen ja Elli Väisänen.

Tuloslaskennassa esiottelut huomioiden Karkkilan tehtaan joukkueet voittivat palloilupäivien mestaruuden 12 pisteellä, Salon joukkueiden pistetiliin tuli 10 pistettä ja Heinolalle kertyi 7 pistettä. Santasalo jäi 1 pisteeseen. Päivät päättyivät yhteiseen ateriaan ja palkintojen jakoon sekä karkelointiin. Palkinnot jakoi käyttöpäällikkö Olavi Helin urheilutoimikunnan puheenjohtajan, Matti Eskolan avustamana.

Juhani Silfver

Lennotas tilanne Salon ja Santasaloon välisessä jalkapallo-ottelussa (yllä).

Salolaisten hyökkäys käynnistymässä Santasaloon maalia kohti.

Tästä pulutaan

Heinolan tehtaalta lähetettiin tässä tuonnoin suuri lämpökeskuskattila autokuljetuksena **Borlängeen** Ruotsiin. Tukholman satamassa ei kukaan tiennyt neuvoa autokuskia, missä Borlänge oli. Auton ympärille kerääntyi ukkoa kuin pipoa ihmettelemään valtavaa metallista rumilusta ja vihdoinkin annettiin kuljettajalle ohjeet ja osoite. Perille päästyään autonkuljettaja havaitsi olevansa — romuvarastossa! Onneksi — ennenkuin skandaali olisi ollut täydellinen — saapuivat pelastajat paikalle ja kattila löysi lopulta perille Borlängeen.

★

Kun sosiaalidemokraattinen eduskuntaryhmä vieraili Kuusankoskella, tarjosi yhtiö heille lounaan Koskelassa. Tilaisuudessa oli läsnä myös metsänhoitaja, kansanedustaja **Raino Westerholm**, joka työskentelee yhtiön metsäosastolla ja on Kristillisen Liiton puheenjohtaja. Eräs vieraista kysyi häntä: "Oletko Sinä nyt tämän Kymi-yhtiön sielunhoitaja?", johon Westerholm vastasi: "— ei kun metsän".

★

Kesäkuun Kymiyhtymän **kansikuva**, kaunis kesäinen rantamaisema, herätti kovin paljon mielenkiintoa. Jotkut oli-

Verlan lomakylän tanssipaikan seinille teki lomakylän isäntä **Urpo Mikkonen** kuvatauluja, joista yllä mainio näyte

Riipin tieporukka tupaantuliaiskahvilla uudessa ruokailuhuoneessa. Taustalla ikkunan vieressä pelargonian vas:lla puolella istuu tiemestari **Erkki Riipi**.

Tiemestari **Erkki Riipin** 18 miestä ja viisi naista käsittävä ns. **tieporukka** sai 23 vuoden sitkeän odotuksen jälkeen kunnollisen ruokailuhuoneen, joka sijaitsee ent. satulasepän verstaan tiloissa autotallin yläkerrassa. Tilavan ruokailuhuoneen vieressä oleva pieni huone on varattu yksinomaan naisväelle. Myös tiemestarin toimisto sijaitsee samassa kerroksessa, joten ruokailuhuonetta käytetään aamuisin myös työnjakopaikkana. Lokakuun alussa tieporukka vietti uudessa ruokailuhuoneessa tupaantuliaisia, johon osallistui rakennusosaston päälliköistä, dipl.ins. **Matti Jankerista** lähtien lähes koko rakennusosaston väki ainakin siitä päätellen, millainen vilske siellä kävi.

★

vat näkevinään siinä tutun rannan ja tutun huvilan. Me tiedämme vain, että kuva on Mainoskuvaamo Pietisen koelmista, mutta mistä päin Suomea, sitä emme valitettavasti tiedä.

★

Eräässä firmassa oli huomiotaherättävän tunnollinen työntekijä, kirjanpitäjä, joka oli palvellut firmassa jo vuosikymmenien ajan. Joka aamu ennen töiden alkua kirjanpitäjä otti taskustaan avaimen, aukaisi työpöytänsä alimman laatikon, kurkisti sinne ja sulki laatikon jälleen tallettaen avaimen visusti liivintaskuunsa seuraavaan aamuun asti. Kirjanpitäjä yritti toimittaa aamuseremoniansa salaa työtovereiltaan, mutta aikaa myöten työtoverit kiinnittivät siihen huomiota, heidän uteliaisuutensa

SILINTERIMIEHEN TANGO

heräsi ja asiasta puhuttiin paljon. Kun kirjanpitäjä oli jäänyt eläkkeelle, päättivät työtoverit lopultakin ottaa selvää kirjanpitäjän salaisuudesta. He avasivat laatikon. Tyhjän laatikon pohjalla oli lappu, johon oli kirjoitettu "debet on ikkunan puolella", tällä rautaisella vitsillä avasi ylimestari **Rauni Henttonen** Kuusaan mestareiden mielenterveyspäivät, kertoi toimittaja **Eero Marttinen**, joka oli läsnä päivillä.

★

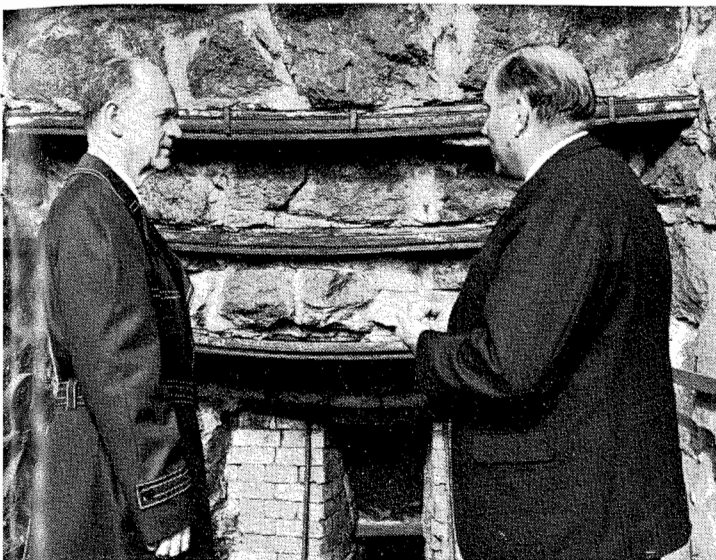
— Elkee löllöttee, menkee kävelemää! kehotti 80-vuotias **Hilja Riekkinen**, juantehtaalainen kuntokävelijä. Kuusi vuotta sitten Hilja-rouva aloitti patikoinen tohtorin käskystä hakeakseen apua kuluneisiin niveliinsä. Ensin hän aloitti varovaisesti kävellen vain lyhyen matkan. Jalat tulivat aluksi kipeiksi, mutta kipu oli vain väliaikaista, joten hän hissun kissun pitensi matkaa ja nyt on 5 km:n edestakainen lenkki Virraskoskelle saakka mennyt ihan veriin. Aamulla kahdeksan maissa juankoskelaiset voivat nähdä Hilja Riekkisen patikoivan Virraskosken suuntaan. Joka vuonna hänelle on kertynyt käveltyjä kilometrejä toista tuhatta, viime vuonna 1 075. Rva Riekkinen on siis löytänyt liikunnasta avun sairauteensa ja kehoittaa muitakin tämän terveyttä tuovan harrastuksen pariin. Syyskuun 1 pnä Hilja Riekkinen täytti 80 vuotta ja vietti juhlia kolme päivää. Hän asuu Juankosken Vanhustentutkimusyhdistyksen rakennuttamassa talossa Juankosken keskustassa.

★

Neljä vuotta sitten vieraili Karkkilassa Tšekkoslovakian ammattiyhdistysjohtajia, joiden oppaana ja tulkkina toimi nyt eläkkeellä oleva, mutta aikaisemmin Tšekkoslovakian tiedotusministeriön johtajana toiminut **Alois Šiki**. Hän on aina ollut kiinnostunut maastamme, kielestämme ja etenkin suomalaisesta

kirjallisuudesta. Hän on kääntänyt tšekinkielelle mm. Sillanpäättä, joka on kuulemma hyvin suosittu siellä, niin että jokainen painos myydään loppuun heti. Alois Šikl toimi tulkkina myös presidentti Kekkosen vieraillessa Tšekkoslovakiassa, samoin kuin sikäläisen valtionpäämiehen vieraillessa täällä.

koko laivalastillista Tallinnaan matkajia. Virolaiset oppaakin, **Hilma Puumets** ja **Malle Määr** huutelivat alvariinsa "Kari-kulta"! Joo, mutta oli siellä suosiolliset olosuhteet muillakin. Lähtöpäivät leijuivat ilmassa puoleen väliin Suomenlahtea. Mutta ennen lähtöä kierrettiin kaupunki tarkkaan, tutustuttiin his-

80-vuotias juankoskelainen kuntokävelijä Hilja Riekkinen

Tšekkoslovakian tiedotusministeriön ent. johtaja Alois Šikl (vas.) ja Karkkilan tehtaan sosiaalipäällikkö Erkki Mattsson vanhan masuunin vierellä Karkkilassa

Käydessään Karkkilassa Alois Šikl tapasi Karkkilan tehtaan sosiaalipäällikkö **Erkki Mattssonin** ja ystävystyi hänen kanssaan niin, että Mattsson vieraili hänen luonaan Prahassa. Tänä kesänä kävi Suomessa tšekkoslovakialainen arkkitehti- ja rakennusinsinööri, jonka oppaana oli jälleen Šikl. Vierailun jälkeen hän jäi muutamaksi päiväksi Mattssonin vieraaksi Karkkilaan, jossa hän tutustui sikäläisiin nähtävyyksiin sekä tehtaan historiaan, josta hän oli kovin kiinnostunut. Ensi vuoden alkupuolella Alois Šikl tulee jälleen Suomeen ja silloin he menevät Erkki Mattssonin kanssa Tammelaan tutki- maan hakkapeliittojen historiaa, josta hän on myös valtavan kiinnostunut.

Kymintehtaan Mestarikerhon Tallinnan-matka elokuussa onnistui yli odotusten. Matkan vetäjänä toimi **Kari Suhonen** tiedotusosastolta. Olisi kyllä suosiostaan päätellen luullut, että hän veti

toriallisiin nähtävyyksiin, tuoreimpiin saavutuksiin, ilopaikkoihin, Viru-hoteliin, jossa oli majapaikka ja yleensä kaikkiin paikkoihin, mihin vain aika riitti. Se oli oikein sellainen riemuloma, vai mitä? — Muistelemisiltaa ei vain kukaan ole vielä järjestänyt.

Verlaan aikoville iloisena uutisena ilmoitamme, että Kokkomäen tienristille saakka on **pikitie** valmiina. Siitä ei ole perille matkaa enää kuin vaivaiset 5 km soratietä.

"Minulla ei ole valitettavasti mitään käsitystä tästä asiasta", vastasi puhelimeen eräs kohtelias **kesäharjoittelija**, kun tiedustelimme milloin hänen esimiehensä on tavattavissa.

Kun yhtiön urheiluväki oli **syyssoitelmallaan** Heinolassa, heitti eräs kyykänpelaaja viinapussinsa rikki ja siitäkö sitten puhuttiin ja päiviteltiin.

Samaisissa riekkujaissä tuli ihailtua puu—metalli potkupallo-ottelussa puun maalivahdin **Matti Kähärän** hyppyjä. Ihan milteipä veti poika vertoja Nurejeville! **Matti Kähära** on työssä Kymin paperitehtaalla päällystyslaitoksella, pelaa maalivahtina **Pallo-Peikoissa II** Divisionan joukkueessa.

Yhtiön **ampumamestaruuskilpailut** pienoiskiväärillä pidettiin Kuusankoskella 15. 9. Yleisen sarjan voitti tietysti **Keijo Salonen** Voikkaalta uudella ennätystuloksella 584. Ikämiesten sarjan voitti Kymintehtaan **Jouni Mustonen** 561 ja joukkuekilpailussa peri Voikkaa voitton 550. **Keijo Salonen** oli paras kouluammunnassa 288 ja **Pentti Sippu** Kymintehtaalta oli paras kuvioammunnassa 298. Onnittelut voittajille.

Vas:lla kuuluisa kalamies **Eikka Kauppila** (oik.), jonka suurin kalansaaliisiin kerran vihjaisimme. Hänen seurassaan on kuvassa **Ossi Söderström**, maalari ja urheiluyhdysmies Voikkaalta kuten Kauppilakin. Herrat seuraavat yhtiön kesäkisoja Heinolassa.

Yhtiön ammattikoulun oppilaat Kuusankoskella saivat syyskesällä liikennevalistusta liikkuvan poliisin miehiltä. Kuvassa pojat ihailmassa poliisin 'rautaisia kuteita' ja moottoripyörää, joka on melko usean pojan unelma.

Voikkaan ampumajoukkue vas:ltä Keijo Salonen, Olavi Pulsa, Sakari Ahola, Pertti Rytteri ja Jussi Eloranta

Kymintehtaan Mestarikerhon Tallinnan-matkalaisia Toopean mäellä

★

Harvat tietävät, että Kotkan satamassa ahtaajat käyttivät **seksisaksia** käsitellessään paperirullia. "Seksisakset on Oy Kotka Stevedoringin teknillisen osaston keksintö, jonka isäksi on mainittava osaston päällikkö, insinööri Pentti Blåfield. Näitä työvälineitä on käytetty jonkin aikaa Kotkan satamassa, jossa niiden toiminta on osoittautunut erittäin tehokkaaksi paperi- ja voimapaperirullien käsittelyssä" kirjoittaa firman lehti **Ahtausviesti**. "... kyseessä on nostolaite, joka työnnetään paperirullan hylsyn reikään ja noston tapahtuessa sakset tarttuu hampaistaan hylsyn seinämiin. Pitovoima kasvaa kuorman kasvaessa".

★

Kemuja on pidetty sitten viime tapaamisen. Voikkaan klubilla järjestettiin 13. 8. sihteeri **Eija-Riitta Sirénin** Polterabend, joka samalla oli hänen läksiäisjuhlansa. Meno Kuusaalta Voikkaalle oli hauskaa. Morsian vietiin sidotuvin silmin kuorma-auton lavalla juhlapaikalle. Koko naisporukka oli pukeutunut hauskoihin asuihin, **Mary-Ann Sjöberg** soitti haitaria ja riemua riitti. Perillä nautittiin illallinen, **Eva Nordblad** toimitti lahjaseremoniat ja duo **Raija Tanninen & Mary-Ann Sjöberg** esitti tekemänsä laulun: "Oi, muistatko, Eija, sen telexihuoneen, missä työsi Kymissä aloitit" jne. Laulu oli niin sykkähdyttävä, että se toistettiin. Eija-Riitta Tammiselle (os. Sirén) terveisiä Helsinkiin kaikilta kavereilta!

★

Eikä kulunut kuin pari kuukautta, kun jälleen 15. 10. vietettiin läksiäisiä. Tällä kertaa Koskelassa melkein sadan hengen voimalla. Dipl.ins. **Markku Tanninen** suunnitteluosastolta ja hänen aviosiippansa, markkinointipäällikön sihteeri **Raija Tanninen** muuttivat Helsinkiin. Juhlien tunnelma oli alusta alkaen railakas. Ohjelmaakin oli. **Henny Takolander** (kitara) ja **Mary-Ann Sjöberg** (hanuri) esittivät sepittämänsä laulun "Oon nähnyt Raija-rouvan Kymissä — ihanaa". Esitys veti vertoja M. A. Nummiselle. Ins. **Viljo Vesterinen** puolestaan lauloi rva Takolanderin säestämänä suloisen kaihoisan laulunsa, jossa kerrottiin Imatran kuohuista ja Kymmin kuohuttomuudesta ym. Esitykset saivat valtavat apodit. Kun juhlit päättyivät, oli aamu ja satoi lunta.

★

Kaheksan viis eli paperiliiton Kuusanniemen osaston lehti on jälleen ilmestynyt. Siinä käsitellään mm. EEC-kysymystä, sen syitä ja etenkin uumoillaan seurauksia, joina mainitaan mm. mahdollisuus turkkilaisen työvoiman saapumisesta Suomeen! Millaisia haittoja siitä voisi syntyä, kysyy lehti ja vastaa: "Yksi esimerkki: On ollut havaittavissa, että ulkomaalainen mies kiinnostaa täällä naisia enemmän kuin suomalainen, poikkeuksiakin tietysti on. Tulee tilanne, jossa vähän sekoitetaan sukua ilman kielirajoja. Syntyy tilanne, jossa sanotaan sanoja, joita ei löydy sanakirjoista. Tästä ei enää ole pitkä

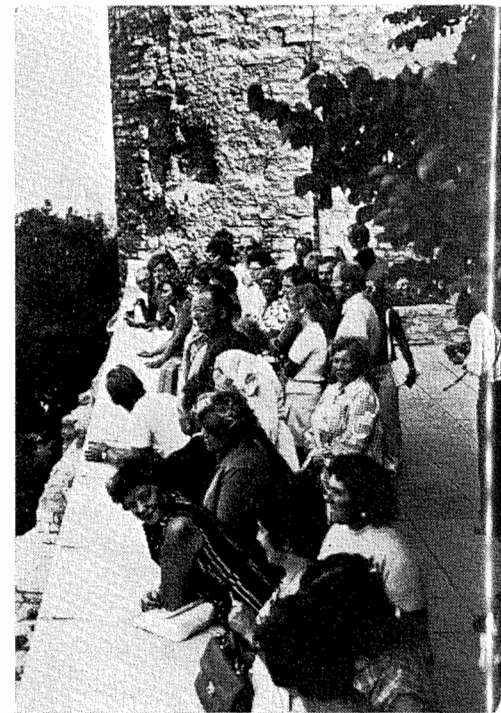
matka kylätappeluiden aikaan. Suomalaisessa mieheissä on aimo annos Jukolan Jussia." — Niin että siunakkaa, tytöt, ittenne, jos turkkilaaset tuloo!

★

Svante Salo alias **Sakke** kirjapainosta runoili seuraavaan tapaan:

Muistoja ja mietteitä

Punotusta, rusketusta
ihoon vaaleaan
säteili aurinko heinäkuun.

Säästynyt ei siltä kukaan,
eivät ihmislapset raatavaiset,
eivät joutilaana olevaiset.

Öillänsä kuutamoisilla
keimaili elokuu.
Aurinko päivisin paistoi.

Mutt' syyskuupa sysäsi synkeän olon.
Pois päivä aurinkoinen poistui.
Pois kiiruhti yö kuutamoinen.
Tuli tilalle sadetta päivin, öin.
Tuli kylmää ja hallaa.
— Sumu kukkia tallaa.

Jo kellastuvat puiden lehdet
ja luonnon värikartta paljastuu.
Taivahalla pilvet toistaan ajaa
— linnut etelähän muuttaa majaa.

Harjoittelijat haastoivat kesällä Voikkaan tehtaan insinöörit ja mestarit kyykkäpeliin, joka kisailtiin klubin kentällä Voikkaalla

Lunta kosolti pian saamme:
on pihlajissa marjarunsaus.
Näin ennustavat vanhat ajanmerkit:
On talvi pitkä.
On lunta paljon.
On tuiskuja, pyryjä, pakkasia.

★

Kuusankosken Teollisuustoimihenkilöt kutsuivat pe 19.10. Verlaan Kuusankosken, Voikkaan ja Kuusanniemen paperiammattiosastojen, Kuusankosken Sähkömiesten ja Kuusankosken Metallityöväen ammattiosastojen sekä Kuusankosken Teknisten edustajia, pääluottamusmiehet Pentti Halisen, Teuvo Pöysän ja Toivo Rissasen sekä työnantajan edustajia, joista olivat paikalla tehdaspäälliköt Ilmari Lindberg selluteollisuudesta, Anders Lund paperiteollisuudesta ja Holger Hollsten kemian teollisuudesta sekä varanotaari Tuomo Simola perusteollisuuden henkilöstöhallinnosta, yhteensä 40 henkeä. Tapauksen tarkoituksena oli **'raja-aitojen kaataminen'**.

Vastaavanlaista yhteistoimintaa on aikaisemmin ollut ammattiyhdistysten ja teknisten välillä, mutta myöhemmin sitä on laajennettu ottamalla mukaan myös teollisuustoimihenkilöt ja nyt Verlassa ensi kertaa myös työnantajan edustajat.

Teollisuustoimihenkilöiden Kyminteh-taan puolen luottamusnainen Irma Pukki lausui tilaisuuden tervehdyssanat ja passitti väen ensiksi saunaan. Passitusta noudattivat tietenkin etupäässä miehet. Naisten puolella oli vain kolme pesunkestävää. Saunan jälkeen syötiin. Tässä vaiheessa olisikin tullut jo uni, jos ei Lasse Lehtisare olisi alkanut

repiä haitariaan. "Jos laulettaisiin ensiksi tunnettu työväenlaulu Tulipuna-ruusut", sanoi Lasse ja sitten se laulettiin. Lasse Lehtisarella on reper-tuaaria ja esitys on jouhevaa ja ilomielistä.

Pääluottamusmies Halinen alusti puheenaiheen ns. herranpelosta, väittäen, että tehdaskonttoristit eivät rohkene

Tällä sivulla olevat kuvat ovat Teollisuustoimihenkilöiden 'aitojenkaatamistilaisuudesta' Verlassa. Vasemmalla Maila Valsti, Pekka Kivioja, Kauko Hassinen, Urho Mäkinen ja Olavi Martikainen.

Kuljetusosaston toimistopäällikkö Ritva Simonen ja Voikkaan pääluottamusmies Teuvo Pöysä (oik.)

Hanuritaiteilija Lasse Lehtisare ja etumies Armas Ihalainen (alla)

kysyä neuvoja ym. asioita ylemmiltään. Seurasi pientä vipinää. Yrjö Pekkarinen, Kuusaan varapääluottamusmies, moitiskeli huonoa tiedonkulkua, ei niinkään omalta kohdaltaan vaan teknisten kohdalta, jotka saavat tietonsa etupäässä luottamusmiehiltä eivätkä esimiehiltään. Puhuttiin ja puolusteltiin. Keskustelu kuivui osaltaan siihen, että Immun johdolla messuttiin eteisen puolella, niin että keskustelijoiden keskittymiskyky petti. Ja sen jälkeen alettiinkin kaataa raja-aitoja. Sen pituinen se.

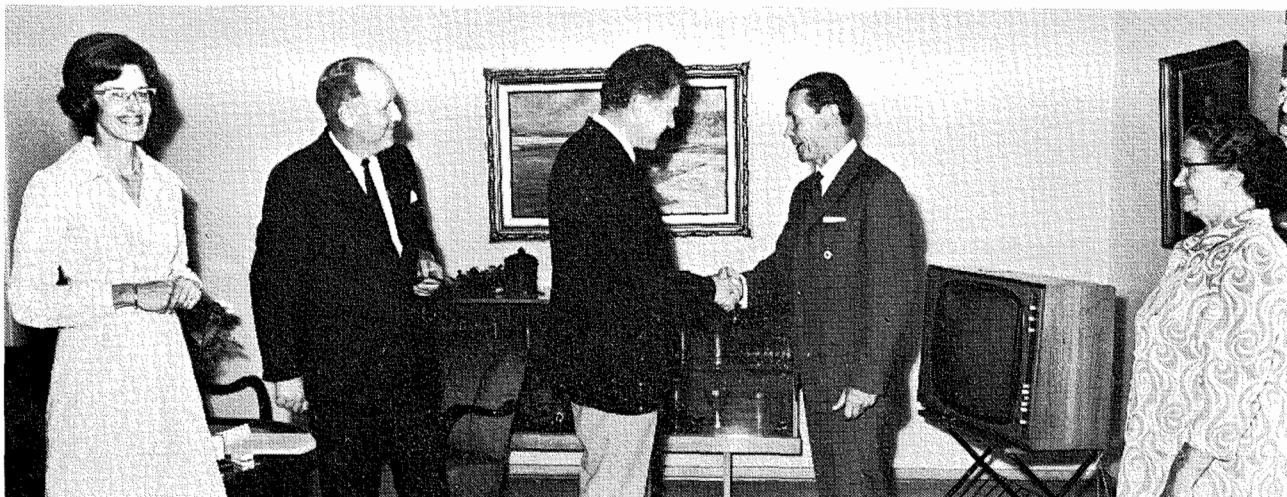
★

Ystävyydellä

susa

Lassen hanurista oik:lle tehdaspäällikkö Ilmari Lindberg, rva Irma Pukki, Kyminteh-taan pääluottamusmies Pentti Halinen, rva Aune Huuhko, rva Irma Pethman ja silinterimies Erkki Mukkila

Koneenhoitaja Veli Palonen Kymin paperitehtaalta
sai yhtiön 50-vuotisansiomerkin Koskelassa

Vas:lla rva Ebba Wangel, isännöitsijä Magnus Wangel, tehdaspäällikkö Lennart Gräsbeck, koneenhoitaja Veli Palonen ja rva Hilja Palonen

Koskelassa vietettiin 16. 8. juhlahetkeä koneenhoitaja Veli Palosen 50-vuotisen palvelusajan kunniaksi. Isännöitsijä Magnus Wangel kiitti yhtiön puolesta koneenhoitaja Palosta hyvin suoritetusta ja erittäin pitkäaikaisesta työstä yhtiössämme mainiten lisäksi mm. seuraavaa:

— Tulitte v. 1922 yhtiön palvelukseen 14-vuotiaana. Paperinvalmistukseen ryhdyitte keväällä 1923 prässipoikana Kuusankosken paperitehtaalta. Kuusankosken tehtaiden kokonaispaperituotanto oli 65 000 tn vuonna 1923. Tämä edusti 31 % maan paperituotannosta. Samana vuonna päätettiin hankkia silloin erittäin suuri paperikone eli nykyinen PK 6. Tuotanto on paperitehtailamme 50 vuoden aikana melkein kymmenkertastunut ja yhdeksän uutta paperikoneetta on pystytetty ja käynnistetty vuodesta 1923 lähtien. Tämä valtava kehitys ei olisi ollut mahdollista ilman oman henkilökunnan suuria ponnistuksia eri työaloilla.

— Teidän kohdallanne on eteneminen paperialalla tapahtunut paperikoneelinjalla prässipojasta koneenhoitajaksi. Nimitys koneenhoitajaksi tuli 1. 7. 1937 eli 36 vuotta sitten.

— Nykyään on jokseenkin mahdollonta saavuttaa yhtiössämme 50 palveluvuotta, joten tämänpäiväinen tilaisuus on sellainen harvinaisuus, että me, jotka saamme olla mukana, arvostamme saavutustanne suuresti. Olemme oppineet tuntemaan Teidät ammattimiehenä, joka itseään säästämättä on suorittanut hänelle uskotut tehtävät malli-

kelpoisesti. Nautitte arvonantoa sekä työtovereiden että esimiesten taholta. Te edustatte niitä tukipylväitä, joiden varaan yhtiömme rakentaa toimintansa ja menestyksensä.

Isännöitsijä Wangel luovutti yhtiön

50-vuotisansiomerkin koneenhoitaja Veli Paloselle rva Ebba Wangelin avustamana. Tilaisuudessa olivat läsnä myös rva Hilja Palonen, tehdaspäällikkö Lennart Gräsbeck sekä ylimestari ja rva Ahti Hakalainen.

Pitkäaikaisesti palvelleita

KUUSANKOSKI

VELI PALONEN

koneenhoitaja Kymin paperitehtaan Fourdrinier-osastolta tuli 16. 8. olleeksi 50 vuotta yhtiön palveluksessa. Hän on syntynyt 5. 6. 1908 Iitissä ja tuli yhtiön palvelukseen rakennusosastolle 1922. Kymin paperitehtaalte prässipojaksi hän siirtyi 1923 ja toimi sen jälkeen eri paperikoneilla Fourdrinier- ja Yankee-osastoilla kaikissa ammateissa. Koneenhoitajaksi hänet nimitettiin 1937. Koskelassa pidetyssä tilaisuudessa hän vastaanotti yhtiön 50-vuotisansiomerkin isännöitsijä Magnus Wangelin kiittäessä häntä pitkäaikaisesta ja ansiokkaasta palveluksesta.

KAINO LASSILA

pituusleikkurin apumies Kymin paperitehtaan Fourdrinier-osastolta tuli 20. 6. olleeksi 40 vuotta yhtiön palveluksessa. Hän on syntynyt 24. 3. 1912 Muolaassa. Yhtiön palvelukseen puutarhaan hän tuli 1928. Kymin paperitehtaan massankäsittelyosastolle hän siirtyi 1935 ja ny-

kyiseen tehtäväänsä 1972. Koskelassa pidetyssä tilaisuudessa hän vastaanotti yhtiön 40-vuotisansiomerkin tehdaspäällikkö Lennart Gräsbeckin kiittäessä häntä pitkäaikaisesta palveluksesta.

EINO ROUHIAINEN

puuseppä rakennusosastolta tuli 25. 6. olleeksi 40 vuotta yhtiön palveluksessa. Hän on syntynyt 7. 11. 1915 Haukivuorella. Yhtiön palvelukseen hän tuli rakennusosastolle 1932. Hän kuului tehdaspalokuntaan lähes 30 vuotta ja on nykyisin sen kunniakomppanian jäsen. Koskelassa pidetyssä tilaisuudessa hän vastaanotti yhtiön 40-vuotisansiomerkin dipl.ins. Unto Viherlahon kiittäessä häntä ansiokkaasta ja pitkäaikaisesta palveluksesta.

LAURA UKKO

siivooja Voikkaan paperitehtaan kunnonapidon sähkökorjausryhmästä tuli 5. 7. olleeksi 40 vuotta yhtiön palveluksessa. Hän on syntynyt 15. 1. 1916 Jaalassa ja tuli yhtiön palvelukseen ensi-

kerran 1933 Verlan puuhiomoon. Voikkaan sähköosastolle nykyiseen tehtäväänsä hän siirtyi 1964. Voikkaan klubilla pidetyssä tilaisuudessa hän vastaanotti yhtiön 40-vuotisansiomerkin tehdaspäällikkö Anders Lundin kiittäessä häntä pitkäaikaisesta palveluksesta.

VILJO PALONEN

koneenhoitaja Voikkaan paperitehtaalta tuli 27. 7. olleeksi 40 vuotta yhtiön palveluksessa. Hän on syntynyt 20. 11. 1914 Valkealassa ja tuli yhtiön palvelukseen putsariksi Voikkaan paperitehtaalalle 1932. Koneenhoitajaksi hänet nimitettiin 1960. Voikkaan klubilla pidetyssä tilaisuudessa hän vastaanotti yhtiön 40-vuotisansiomerkin isännöitsijä Magnus Wangelin kiittäessä häntä pitkäaikaisesta palveluksesta.

ANTTI SALO

1. valkaisija Kuusanniemen sulfaattisellutehtaalta tuli 10. 8. olleeksi 40 vuotta yhtiön palveluksessa. Ensimmäisen kerran hän tuli yhtiön palvelukseen Kymin korjauspajalle 1932. Sen jälkeen hän toimi mm. rakennusosastolla. Kymin selluloosatehtaalalle kollien vastaanottajaksi hän tuli 1941. Valkaisijana hän työskenteli 1942—1964. Sen jälkeen hän siirtyi Kuusanniemen sulfaattiselluloosatehtaalalle ensin asennusapulaiseksi ja myöhemmin samana vuonna nykyiseen tehtäväänsä. Koskelassa pidetyssä tilaisuudessa hän vastaanotti yhtiön 40-vuotisansiomerkin käyttöpäällikkö Pent-

ti Nokelaisen kiittäessä häntä ansiokkaasta ja pitkäaikaisesta palveluksesta.

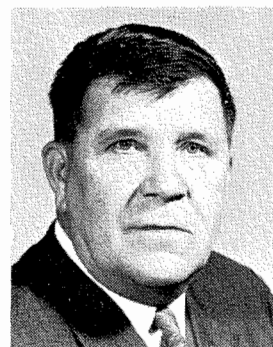
ANTTI LUKKA

työnjohtaja Voikkaan paperitehtaan kunnossapitoryhmästä tuli 14. 8. olleeksi 40 vuotta yhtiön palveluksessa. Hän on syntynyt 22. 2. 1914 Antreassa ja tuli yhtiön palvelukseen Voikkaan ulkötöösastolle 1933. Sen jälkeen hän on työskennellyt mm. Voikkaan puuhiomolalla ja korjauspajalla. Nykyiseen tehtäväänsä hänet nimitettiin 1971. Hän on kuulunut Voikkaan tehdaspalokuntaan 28 vuotta ja toiminut palomestarina v:sta 1958 lähtien. Voikkaan klubilla pidetyssä tilaisuudessa hän vastaanotti yhtiön 40-vuotisansiomerkin isännöitsijä Magnus Wangelin kiittäessä häntä pitkäaikaisesta ja ansiokkaasta palveluksesta.

JUANKOSKI

URHO KUOSMANEN

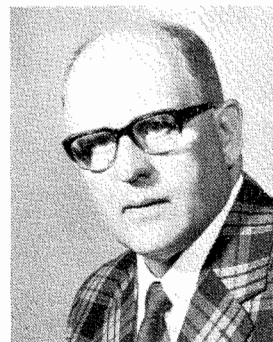
kemikaalimies tuli 10. 7. olleeksi 40 vuotta yhtiön palveluksessa. Hän tuli Karjalankosken satamaan lastaajaksi 1930. Kartongitehtaalalla hän on työskennellyt mm. saksimiehen, voitelijan, silinterimiehen, kartonkikoneenhoitajan ja v:sta 1970 lähtien kemikaalimiehen tehtävissä. Juantehtaan toimihenkilökerholla järjestetyssä tilaisuudessa hän vastaanotti yhtiön 40-vuotisansiomerkin isännöitsijä Lars Timgrenin kiittäessä häntä pitkäaikaisesta ja hyvin suorite-
tusta työstä.

Eino
Rouhiainen

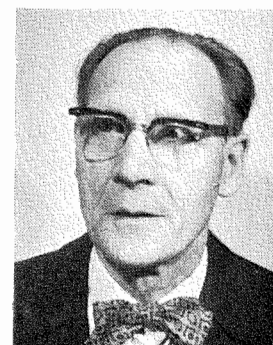
Antti
Salo

Antti
Lukka

Urho
Kuosmanen

Åke
Blomster

Merkkipäiviä

HELSINGIN KONTTORI

ÅKE BLOMSTER

hallituksen konttorin vahtimestari täytti 60 vuotta 27. 10. Hän on syntynyt Helsingissä ja toiminut mm. näyttämömentarina Ruotsalaisessa Teatterissa, työnjohtajana eri yhtiöissä ja vahtimestarina Suomen Puuhiomoyhdistyksessä. Yhtiön palvelukseen hän tuli vuonna 1956. Vapaa-ajanaan hän on vuodesta 1960 lähtien työskennellyt Helsingin Tuomiokirkon vahtimestarina. Hän on opiskellut Ateneumissa kolmen vuoden ajan kuvaamataidetta ja hänen harrastuksiinsa kuuluvat mm. öljymaalauksia ja teatteri.

KUUSANKOSKI

MARTTI VÄKEVÄ

linja-asentaja Kymin sähkökorjaamolta täytti 60 vuotta 24. 10. Hän on syntynyt Valkealassa ja tuli yhtiön palvelukseen Keltin voimalaitostyömaalle 1938. Sodan jälkeen 1945 hän tuli rakennusosastolle työhön. Myöhemmin samana vuonna hän siirtyi nykyiseen tehtäväänsä sähkökorjaamolle.

ERKKI STENBERG

voimalaitospäivystäjä Verlan vesivoimalaitokselta täytti 60 vuotta 28. 10. Hän on syntynyt Jaalassa ja tuli yhtiön palvelukseen Verlan tehtaalalle 1946. Va-

Vilho
Seppälä

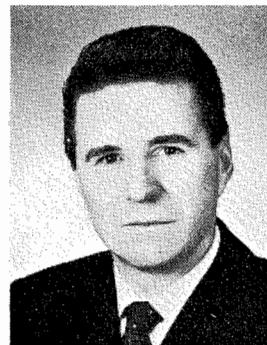
Mikko
Luoranen

Niilo
Lindsten

Pentti
Niemi

Onni
Penttilä

paa-aiheensa hän viettää omakotitaloa ja puutarhaa hoitaen.

LARS STRANDBERG

levyseppä Kuusanniemen sulfaattiselutehtaan kunnossapitoryhmästä täyttää 60 vuotta 3. 11. Hän on syntynyt Paraisissa. Yhtiön palvelukseen ulkotyöosastolle hän tuli 1929. Kymin paperitehtaalalle hän tuli 1933 ja työskenteli siellä rotaatiokoneenkäyttäjänä 1941—1952. Sen jälkeen hän siirtyi Kymin korjauspajalle levyseppäksi, jossa ammatissa hän on työskennellyt myös v:sta 1969 lähtien Kuusanniemen sulfaattiselutehtaalalla.

VILHO SEPPÄLÄ

koneenhoitaja Kymin paperitehtaan Yankee-osastolta täyttää 60 vuotta 6. 12. Hän on syntynyt Valkealassa. Yhtiön palvelukseen hän tuli 1932. Nykyiseen tehtäväänsä PK 2:n koneenhoitajaksi hänet nimitettiin 1957.

MATTI LAPPALAINEN

porari rakennusosaston Voikkaan rakennuskorjausryhmästä täyttää 60 vuotta 9. 12.

ARVO NURMINEN

lippumies kuljetusosastolta täyttää 60 vuotta 9. 12. Hän on syntynyt Vilppulassa. Yhtiön palvelukseen ulkotyöosastolle hän tuli 1928. Raitiotieosastolle hän siirtyi 1946 ja vaihdemieheksi rautatielle 1959. Nykyisessä tehtävässään kuljetusosastolla hän on ollut v:sta 1964 lähtien.

GUSTAV STARCK

viilaaja Kymin paperitehtaan kunnossapitoryhmästä täyttää 60 vuotta 11. 12. Hän on syntynyt Valkealassa ja tuli yhtiön palvelukseen talousosastolle 1926. Työskennellytään mm. autonkuljettajana, asentajana sekä työkaluviilaajana hän siirtyi nykyiseen tehtäväänsä Kymin paperitehtaalalle 1968. Harrastuksista mainittakoon autoilu sekä kuorolaulu. Hän on kuulunut Kuusankosken Mieslaulajiin 20 vuotta. Kymintehtaan tehdaspalokuntaan hän kuului yli 31 vuotta.

PAULI LUPUNEN

huoltomies Kymin sulfiittiselutehtaalalta täyttää 60 vuotta 11. 12. Hän on syntynyt Iitissä ja tuli yhtiön palvelukseen 1935.

LIPPO NIEMELÄ

käämijä Kymin sähkökorjaamolta täytti 50 vuotta 30. 9. Hän on syntynyt Kuusankoskella ja tuli yhtiön palvelukseen Kymin korjauspajalle 1940. Myöhemmin samana vuonna hän siirtyi Kymin sähkökorjaamoon. Nykyisessä tehtävässään hän on toiminut v:sta 1945 lähtien. Hän harrastaa mm. filosofiaa.

MIKKO LUORANEN

työkaluviilaaja Voikkaan paperitehtaan kunnossapitoryhmästä täytti 50 vuotta 2. 10. Hän on syntynyt Kuusankoskella ja tuli yhtiön palvelukseen 1939 työkaluviilaajan oppilaaksi Voikkaan korjauspajalle. Sodan jälkeen 1944 hän tuli työkaluviilaajaksi samalle osastolle, josta siirtyi 1968 Voikkaan paperitehtaalalle.

NIILLO LINDSTEN

liikunta- ja loma-asioiden toimihenkilö sosiaaliosastolta täytti 50 vuotta 4. 10. Hän on syntynyt Iitissä ja tuli yhtiön palvelukseen klooritehtaalalle 1941. Sen jälkeen hän työskenteli eri työosastoilla. Täydennettyään tietojaan SAK:n ammatyhdistysopistossa hän siirtyi 1960 SAJ:n järjestötoimitsijaksi. V. 1970 hän tuli uudelleen yhtiön palvelukseen nykyiseen toimeensa sosiaaliosastolle. Hän on toiminut myös askartelukerhosen ohjaajana. Askartelu onkin hänen harrastuksistaan etualalla.

AARO PULLIAINEN

massankäsittelyosaston etumies Kymin paperitehtaan Fourdrinier-osastolta täytti 50 vuotta 6. 10.

JUHO SALMINEN

purkaja kuljetusosastolta täytti 50 vuotta 9. 10. Yhtiön palvelukseen hän tuli 1951.

PENTTI NIEMI

kirvesmies Kuusanniemen sulfaattiselutehtaan kunnossapitoryhmästä täytti 50 vuotta 19. 10. Hän on syntynyt Jaalassa. Yhtiön palvelukseen Verlan puuhiomoon hän tuli 1941. Voikkaan rakennusosastolle hän siirtyi 1954 ja nykyiseen työhönsä 1964.

LASSE KYÖPERI

purkaja kuljetusosastolta täytti 50 vuotta 22. 10.

HILDA SARESVIRTA

apunainen asunto-osastolta täytti 50

vuotta 25. 10. Hän on syntynyt Savitai-
paleella ja tuli yhtiön palvelukseen 1956.

KAUKO AKSELS

rakennustyöntekijä rakennusosastolta
täytti 50 vuotta 25. 10.

LAURI PASSI

junamies kuljetusosastolta täytti 50
vuotta 26. 10. Hän on syntynyt Mänty-
harjussa ja tuli yhtiön palvelukseen
klooritehtaalle 1951. Hän työskenteli
ulkotyöosastolla purkajana 1952—1964
ja sen jälkeen nykyisessä tehtävässään.

VELI PETTINEN

kirvesmies rakennusosaston Voikkaan
rakennuskorjausryhmästä täytti 50 vuot-
ta 25. 11.

VEIKKO NIEMELÄ

puuseppä rakennusosaston Voikkaan
rakennuskorjausryhmästä täyttää 50
vuotta 12. 12.

OLAVI SIEVÄNEN

rakennusmestari asunto-osastolta täyt-
tää 50 vuotta 12. 12.

VEIKKO NYSTRÖM

sihtimies Kymin sulfiittiselutehtaalta
täyttää 50 vuotta 14. 12. Hän on synty-
nyt Imatralla ja tuli yhtiön palvelukseen
1955.

NIILO SAARINEN

huoltomies Kymin sulfiittiselutehtaalta
täyttää 50 vuotta 17. 12. Hän on synty-
nyt Lapinjärvellä ja tuli yhtiön palveluk-
seen 1948.

ONNI PENTTILÄ

pituusleikkurin hoitaja Voikkaan paperi-
tehtaalta täyttää 50 vuotta 17. 12. Hän
on syntynyt Valkealassa. Yhtiön palve-
luksessa metsäosastolla hän oli työssä
yli 7 vuotta, kunnes 1960 siirtyi Voik-
kaan paperitehtaalle. Nykyiseen tehtä-
vänsä PK 18:lle hän tuli 1968. Vapaa-
aikanaan hän harrastaa kuntourheilua
ja puutarhanhoitoa.

METSÄOSASTO

EINO RITARI

Nynäsin keskustaimitarhan hoitaja met-
säosastolta täytti 50 vuotta 23. 9. Hän
tuli yhtiön palvelukseen metsäosastolle
harjoittelijaksi 1947. Valmistuttuaan

metsäteknikoksi Sippolan metsäkoulus-
ta 1954 hän toimi työnjohtajana Voikos-
kella. Voikosken piirin piirityönjohta-
jaksi hänet nimitettiin 1957. Vastaavaan
tehtävään Heinolan piiriin hän siirtyi
1960. Hän on ollut mukana Nynäsin
keskustaimitarhan perustamistyössä ja
toiminut vastaavana taimitarhanhoita-
jana v:sta 1965. Hänen harrastuksistaan
on hiihto etusijalla. Hän on menesty-
nyt hyvin kansallisissa ja kansainväli-
sissä hiihtokilpailuissa.

HALLA

OIVA PALMU

siltavartija täytti 60 vuotta 4. 10. Hän on
syntynyt Kymissä. Yhtiön palvelukseen
sahalle hän tuli ensi kerran 1932. V:sta
1933 hän on ollut yhtäjaksoisesti yhtiön
palveluksessa toimien sahalla erilaisis-
sa tehtävissä. V. 1944 hän siirtyi tasaa-
jaksi, 1949 vaunujen lukijaksi ja 1958
kuljetusosastolle trukinkuljettajaksi.
V:sta 1962 lähtien hän on toiminut var-
tietehtävissä ensin vartiotorissa ja
v:sta 1963 siltavartijana.

VÄINÖ LEHTINEN

viilaaja täytti 60 vuotta 11. 10. Hän on
syntynyt Pyhtäällä. Yhtiön palvelukseen
höyläämölle puutavaran halkaisijaksi
hän tuli 1937. Nykyiseen tehtäväänsä
viilaajaksi korjauspajalle hän siirtyi
1959.

ÅKE HALME

teknikko korjauspajalta täyttää 50 vuot-
ta 1. 12. Hän on syntynyt Kuusankos-
kella. Yhtiön palvelukseen työnjohta-
jaksi korjauspajalle hän tuli 1949. V.
1950 hänet nimitettiin korjauspajan vas-
taavaksi työnjohtajaksi.

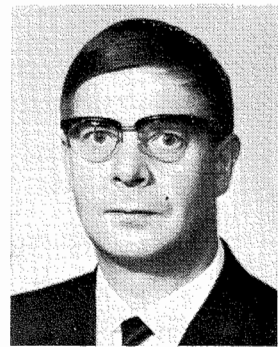
JUANKOSKI

TOIMI PIRINEN

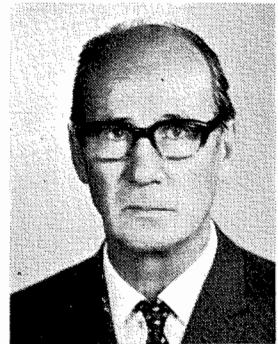
kartonkikoneenhoitaja täyttää 60 vuotta
1. 11. Hän on syntynyt Juankoskella.
Hän tuli 1929 ensi kerran yhtiön palve-
luksen. Karttonkitehtaalla hän on työs-
kennellyt v:sta 1937 mm. saksimiehenä,
silinterimiehenä sekä v:sta 1958 kar-
tonkikoneenhoitajana. Hän on kuulunut
v:sta 1928 Juantehtaan torvisoittokun-
taan ja v:sta 1932 Juantehtaan tehdas-
palokuntaan.

VÄINÖ TASKINEN

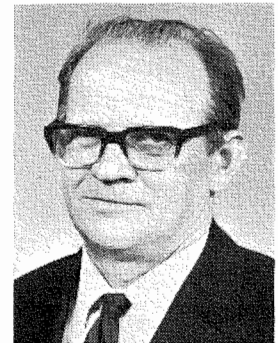
traktorinkuljettaja täyttää 50 vuotta
30. 10.

Eino
Ritari

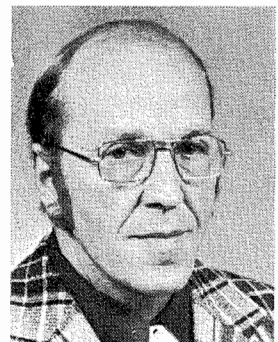
Oiva
Palmu

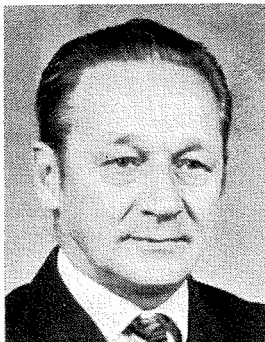
Toimi
Pirinen

Väinö
Taskinen

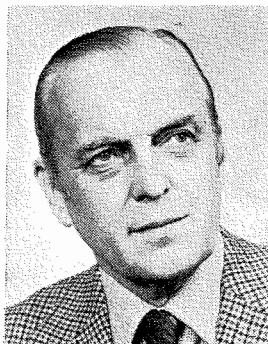
Väinö
Laitinen

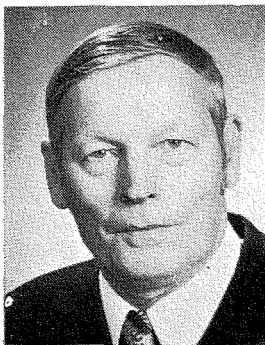
Pentti
Hakkarainen

Aarne
Rantala

Tor
Sjöblom

Onni
Kontola

Toivo
Salminen

VÄINÖ LAITINEN

trukinkuljettaja täyttää 50 vuotta 25. 11. Hän on syntynyt Varpaisjärvellä. Yhtiön palvelukseen rakennus- ja ulkotyöosastolle hän tuli 1941. Sen jälkeen hän on v:sta 1964 työskennellyt mm. puuhiossa ja kartonkitehtaassa. Vapaa-ajan harrastuksista mainittakoon pikkutilan hoito ja kalastus.

PENTTI HAKKARAINEN

leikkurinhoitaja täyttää 50 vuotta 27. 11. Hän on syntynyt Muuruvedellä. Yhtiön palvelukseen hän tuli 1956. Sen jälkeen hän on työskennellyt mm. puuhiossa ja v:sta 1971 nykyisessä tehtävässään kartonkitehtaassa. Hänen harrastuksiinsa kuuluu mm. ulkoilu.

KARKKILA

IRJA FORSTRÖM

siivooja liesiosastolta täytti 60 vuotta 7. 9. Hän on syntynyt Pyhäjärvellä Ul. Yhtiön palvelukseen keernaosastolle hän tuli 1952. Hän on työskennellyt myös rakennusosastolla. Hän on innokas harrastusurheilija.

VILHO LAAKSONEN

autonkuljettaja rakennusosastolta täytti 60 vuotta 3. 10. Hän on syntynyt Tammelassa. Yhtiön palvelukseen nykyiseen tehtäväänsä hän tuli 1946.

AARNE RANTALA

hiekanvalmistaja valimosta täyttää 60 vuotta 8. 11. Hän on syntynyt Tammelassa. Yhtiön palvelukseen valimoon hän tuli 1948. Oltuaan välillä poissa yhtiön palveluksesta hän 1956 palasi takaisin valajaksi. Hiekanvalmistajaksi automaattivalimoon hän siirtyi 1970.

TOR SJÖBLOM

tehtaanlääkäri täyttää 60 vuotta 14. 11. Hän on syntynyt Karkkilassa. Ylioppilaaksi hän tuli Porvoon lyseosta 1932. Lääketieteen lisensiaattitutkinnon hän suoritti 1944. Hän on toiminut nuorempana lääkärinä mm. kirurgisessa sairaalassa, Helsingin kulkutautisairaalsassa, Suomen Punaisen Ristin sairaalassa, Tampereen yleisessä sairaalassa ja naistenklinikalla. Vt. kunnanlääkärinä hän toimi Orimattilassa ja Oulunkylässä sekä useaan otteeseen Karkkilassa. Tehtaan lääkäriksi Karkkilan tehtaalte hän tuli 1947. Hän toimii metalliryhmän

asiantuntijalääkärinä. Hän on Karkkilan Rotaryklubin perustajajäsen ja toimi sen presidenttinä 1960—1961. Hänen harrastuksiinsa kuuluvat riistanhoito, metsästys, tennis ja ampumaurheilu.

VÄINÖ KANDOLIN

sulattaja valimosta täyttää 60 vuotta 5. 12. Hän on syntynyt Somerolla. Yhtiön palvelukseen konekaavaajaksi hän tuli 1937. Nykyiseen tehtäväänsä raudan sulattajaksi hän tuli 1961.

ONNI KONTOLA

työnjohtaja puhdistamosta täyttää 60 vuotta 18. 12. Hän on syntynyt Pyhäjärvellä Ul. Yhtiön palvelukseen hän tuli 1931. Hän on toiminut mm. maalarina, portinvartijana ja valuntarkastajana. Nykyiseen tehtäväänsä hän siirtyi 1961.

TOIVO SALMINEN

hiekankuivaaja valimosta täyttää 60 vuotta 19. 12. Hän on syntynyt Pyhäjärvellä Ul. Yhtiön palvelukseen keernaosastolle hän tuli 1937. Hän on työskennellyt myös emalilaitoksella, valimossa ja lämpökeskuksessa. Nykyiseen tehtäväänsä hän siirtyi 1968.

AILI LEPPÄNEN

emalipäällistäjä emalilaitoksesta täytti 50 vuotta 25. 8. Hän on syntynyt Kontiolahdella. Yhtiön palvelukseen emalilaitoksella hän tuli 1960.

KAUKO LAINE

puuseppä rakennusosastolta täytti 50 vuotta 1. 9. Hän on syntynyt Pyhäjärvellä Ul. Rakennusosaston palvelukseen kirvesmieheksi hän tuli 1947. Hän on ottanut osaa työväenjärjestöjen toimintaan erilaisissa luottamustehtävissä. Hän on innokas harrastushiihtäjä.

EERO TUOMI

laboratoriomestari laboratorion täytti 50 vuotta 7. 9. Hän on syntynyt Nummella. Hän on työskennellyt mm. keernaosastolla, palkkakonttorissa ja v:sta 1944 tehtaan laboratoriossa. Hän on ottanut osaa urheiluseurojen ja varsinkin reserviupseerikerhon toimintaan toimien sen puheenjohtajana useita vuosia. Myös kirkkokuoron puheenjohtajana hän on toiminut useita vuosia. Hän on ollut kirkkovaltuuston jäsen. Nykyisin hän on jäsenenä kirkkohallintokunnassa. Hän on ottanut osaa myös kun-

nalliselämään toimimalla mm. kunnallisverolautakunnan ja väestönsuojelulautakunnan jäsenenä.

MEERI KOSKINEN

nosturinkuljettaja koneistusosastolta täytti 50 vuotta 12. 9. Hän on syntynyt Pusulassa. Yhtiön palvelukseen keernasastolle hän tuli 1944. Oltuaan välillä kolme vuotta poissa yhtiön palveluksesta hän tuli nykyiseen tehtäväänsä 1960.

ERKKI HEIKKINEN

ammevalaja valimosta täytti 50 vuotta 27. 9. Hän on syntynyt Ristijärvellä. Yhtiön palvelukseen nykyiseen tehtäväänsä hän tuli 1954.

AILI SEPPÄLÄ

hissinkuljettaja ohutlevyosastolta täytti 50 vuotta 30. 9. Hän on syntynyt Kauhavalla. Yhtiön palvelukseen niklaamoon hän tuli 1956. Konepajalle hän siirtyi 1959. Hän on toiminut siellä aikaisemmin mm. liesi- ja koneistusosastolla.

ELNA KOSKINEN

valuntarkastaja tarkastusosastolta täytti 50 vuotta 3. 10. Hän on syntynyt Pyhäjärvellä Ul. Yhtiön palvelukseen nykyiseen tehtäväänsä hän tuli 1961.

REINO LUOTO

teknikko piirustuskonttorista täytti 50 vuotta 5. 10. Hän on syntynyt Pyhäjärvellä Ul. Yhtiön palvelukseen asiapojaksi hän tuli 1938. Hän on toiminut myös erilaisissa tehtävissä tehtaalla. Valmistuttuaan teknikoksi Turun teknillisen koulun valimolinjalta 1951 hän toimi työnohtajana valimon eri osastoilla. Piirustuskonttoriin hän siirtyi 1957. Hän on ottanut osaa urheilu-, nuorisoseura- ja poliittiseen elämään. Hän on Karkkilan kauppalanvaltuuston jäsen sosialidemokraattisen puolueen edustajana.

HUGO VIHervaara

lämpökäsittelijä valimosta täytti 50 vuotta 24. 10. Hän on syntynyt Pusulassa. Yhtiön palvelukseen metallikaavaamoon hän tuli 1954. Hän on työskennellyt myös rakennusosastolla, valimossa ja puhdistamossa.

TUURE SAARTO

työnohtaja mallivarastosta täytti 50 vuotta 26. 10. Hän on syntynyt Forsassa. Yhtiön palvelukseen konekaa-

vaajaksi valimoon hän tuli 1941. Oltuaan välillä liikealalla hän palasi 1958 malliviilaajaksi. Nykyiseen tehtäväänsä hän siirtyi elokuun alussa.

ELSA NIEMINEN

mallien maalaaja malliosastolta täyttää 50 vuotta 17. 12. Hän on syntynyt Vihdissä. Yhtiön palvelukseen metallikaavaamoon hän tuli 1954. Hän on toiminut myös keernantekijänä ja nosturinkuljettajana.

HEINOLA

TUOMAS NUMMILA

työvälinesuunnittelija piirustuskonttorista täyttää 60 vuotta 21. 12. Hän on syntynyt Turussa. Yhtiön palvelukseen ohutlevyosastolle työnohtajaksi hän tuli 1958. Nykyiseen tehtäväänsä hän siirtyi 1970. Harrastuksista mainittakoon musiikki ja omakotitalon hoito.

ANTON HOVI

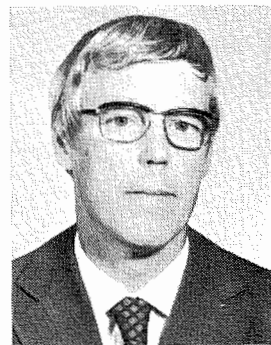
laitosmies lämmönsiirinosastolta täyttää 60 vuotta 24. 12. Hän on syntynyt Kuolemajärvellä. Yhtiön palvelukseen rakennusosastolle hän tuli 1952. Radiaattoriosastolle laitosmieheksi hän siirtyi 1953. Oltuaan välillä muutaman vuoden poissa yhtiön palveluksesta hän tuli 1966 lämmönsiirinosastolle nykyiseen tehtäväänsä.

AARRE HAAVISTO

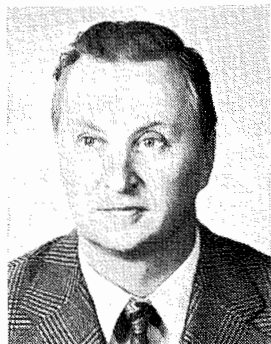
teknikko täytti 50 vuotta 24. 10. Hän on syntynyt Porissa. Yhtiön palvelukseen valmistuksen suunnitteluun hän tuli 1967. Kuorotoiminta ja kuntoliikunta kuuluvat hänen harrastuksiinsa.

PENTTI LAITINEN

insinööri täyttää 50 vuotta 19. 12. Hän on syntynyt Viipurissa ja tuli ylioppilaaksi Ikaalisten yhteiskoulusta 1943. Insinööriksi hän valmistui Turun teknillisestä oppilaitoksesta 1948. Sen jälkeen hän toimi suunnittelijana Valmet Oy:n Pansion telakalla 1949—1953, teräsrakennesuunnittelijana A. Ahlström Oy:ssä Varkaudessa, koneinsinöörinä Mikkelin tie- ja vesirakennuspiirissä 1958—1959 ja pääsuunnittelijana Yhtyneet Paperitehtaat Oy:n Jylhävaaran konepajalla 1959—1960. Yhtiön palvelukseen asennuspäälliköksi hän tuli 1960. Nykyiseen tehtäväänsä lämmönsiirinosaston päälliköksi hänet nimitettiin 1971. Hänen harrastuksiinsa kuuluvat kalastus ja bridge.

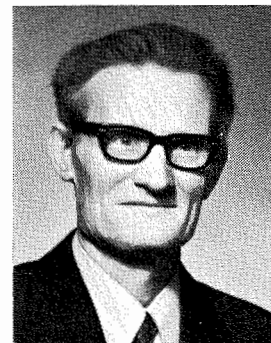
Eero
Tuomi

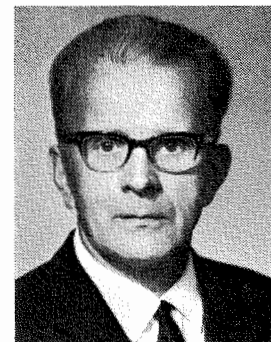
Reino
Luoto

Tuure
Saarto

Tuomas
Nummila

Anton
Hovi

Aarre
Haavisto

SALO

LEEVI VUORIO

koneasettaja täytti 50 vuotta 5. 10. Hän on syntynyt Muurlassa ja tuli yhtiön palvelukseen 1956. Hän on Uskelan Työväenyhdistyksen johtokunnan jäsen ja osallistuu kaupungin kunnalliselämään vaalilautakunnan ja vesiensuojelulautakunnan jäsenenä. Hän on toiminut sanoma- ja aikakauslehtien tilausasiamiehenä jo 25 vuoden ajan.

EINO LEHTI

tuotteiden kokooja täytti 50 vuotta 7. 10. Hän on syntynyt Kiikalassa ja tuli yhtiön palvelukseen 1960.

OLAVI SUNNILA

täytti 50 vuotta 22. 10.

Pentti
Laitinen

Leevi
Vuorio

Eero
Taurén

EERO TAURÉN

vastaava työnjohtaja täyttää 50 vuotta 12. 12. Hän valmistui teknikoksi Turun teknillisestä koulusta 1953. Yhtiön palvelukseen työnjohtajaksi hän tuli 1954. Rationalisointi- ja tuotelaskentatehtäviin hän siirtyi 1966. Valurautakoneistamon ja kokoonpano-osaston vastaavaksi työnjohtajaksi hänet nimitettiin kuluvaan vuoden syyskuussa. Tuotantokomitean jäsenenä hän on toiminut v:sta 1962 lähtien. Hän on Salon tehtaan työsuojelutoimikunnan sihteeri. Lisäksi hän toimii Salon Tekniset ry:n yhdysmiehenä ja on yhdistyksen johtokunnan jäsen. Harrastuksista mainittakoon omakotitalon hoito.

SANTASALO

KAUKO ROMPPANEN

vierintäjärsijä täytti 50 vuotta 21. 6.

Manan majoille

Kesäkuun 1 pnä kuoli tarkastaja Elis Lönnqvist Santasalon tehtaalta. Hän oli syntynyt Helsingissä 21. 6. 1927. Hän tuli 1969 Santasalon tehtaalle sorvaajaksi, josta tehtävästä siirtyi myöhemmin tarkastajaksi. Häntä jäivät kaipaamaan lähinnä puoliso ja lapset.

Heinäkuun 1 pnä kuoli arkistoapulainen Kyllikki Kantola keskusarkiston väliarkistosta. Hän oli syntynyt 25. 10. 1908 Valkealassa. Hän tuli 1925 yhtiön palvelukseen pääkonttoriin, jossa toimi ensin mm. talousosastolla. Silloiseen kirjaamoon hän siirtyi myöhemmin samana vuonna. Häntä jäivät kaipaamaan lähinnä omaiset.

Syyskuun 5 pnä kuoli yllättäen kotonaan Kuusankoskella työhönottaja Unto Kantola Kymin työnhakutoimistosta. Hän oli syntynyt Valkealassa 8. 10. 1910. Hän tuli yhtiön palvelukseen Kymintehtaan varastolle jo 13-vuotiaana. Oltuaan jatkamassa opintojaan 1927—1929 hän palasi yhtiön palvelukseen Kymin korjauspajan konttoriin. Kun työnhakutoimistot 1948 yhdistettiin Kuusankoskella siirtyi hän hoitamaan Kymin työnhakutoimistoa. Urheilu oli hänen harrastuksistaan aina etu-

alalla. Suunnistuksessa hän saavutti lukuisia huomattavia palkintoja ja toimi menestyksellisesti myös ratamestaritehtävissä ja -kilpailuissa. Kuusankosken Urheiluseuran varapuheenjohtajana hän toimi toistakymmentä vuotta. Hän kuului lisäksi Kuusankosken Teollisuustoimihenkilöt ry:n perustajiin. Häntä jäivät kaipaamaan lähinnä puoliso ja kaksi aikuista lasta perheineen.

Syyskuun 23 pnä kuoli piirtäjä Aler Wallén suunnitteluosastolta. Hän oli syntynyt 12. 10. 1920 Kuusankoskella. Hän tuli ensi kerran yhtiön palvelukseen Kymin korjauspajalle 1941. Suunnitteluosastolle hän siirtyi 1947. Häntä jäivät kaipaamaan lähinnä vaimo ja poika.

Aler
Wallén